

Vergadering: Commissie HW

Datum: 12 mei 2009

Agendapunt: 4

Rapporteur: A. van Hemert

Onderwerp: Nota van Beantwoording ontwerp Ruimtelijk Plan, Structuurvisie Hoeksche Waard

Voorstel/Besluit:

Voorgesteld wordt:

1. De Nota van Beantwoording vast te stellen en voor besluitvorming door de raden door te geleiden naar de gemeenten.
 2. De opmerkingen die gemaakt worden over de Nota van Beantwoording door de insprekers op de vergadering van de Commissie Hoeksche Waard, d.d. 12 mei 2009, ter kennisname aan de gemeenten aan te bieden.
 3. De opmerkingen die gemaakt worden over de Nota van Beantwoording door de Adviesraad d.d. 20 mei 2009, ter kennisname aan de gemeenten aan te bieden.
 4. Het ontwerp Ruimtelijk Plan in overeenstemming te brengen met de Nota van Beantwoording en tegelijkertijd met de Nota van Beantwoording als definitief Ruimtelijk Plan, aan de gemeenten aan te bieden.
-

Toelichting

Op 8 juli 2008 is het ontwerp Ruimtelijk Plan van de Structuurvisie Hoeksche Waard vastgesteld door de Commissie Hoeksche Waard. Deze structuurvisie is tot stand gekomen in een bottom-up proces met bewoners, maatschappelijke organisaties, private partijen van binnen en van buiten de Hoeksche Waard.

Van 20 oktober tot 1 december 2008 heeft het ontwerp Ruimtelijk Plan van de Structuurvisie Hoeksche Waard ter inzage gelegen samen met de uitgevoerde toetsingen. Daarmee is ook na de vaststelling ruimte geboden aan geïnteresseerden en betrokkenen om te reageren.

In de Nota van Beantwoording zijn alle zienswijzen opgenomen die binnen zijn gekomen. Tevens is elke zienswijze voorzien van een antwoord en een conclusie welke gevolgen dit antwoord heeft voor het definitieve Ruimtelijk Plan van de Structuurvisie Hoeksche Waard. De concept Nota van Beantwoording is reeds besproken met de betrokken maatschappelijke organisaties en de Adviesraad Hoeksche Waard.

De indieners van een zienswijze hebben de Nota van Beantwoording toegestuurd gekregen voor de vaststelling door de Commissie Hoeksche Waard en hebben de gelegenheid aangeboden gekregen om in te spreken tijdens de vergadering van de Commissie Hoeksche Waard d.d. 12 mei.

De Nota van Beantwoording en het definitieve Ruimtelijk Plan van de Structuurvisie Hoeksche Waard zullen ter vaststelling worden aangeboden aan de gemeenten in de Hoeksche Waard. In het definitieve Ruimtelijk Plan zijn de voorgestelde wijzigingen in de Nota van Beantwoording verwerkt.

Voorafgaand aan de vaststelling door de gemeenten zal de Nota van Beantwoording en het definitieve Ruimtelijk Plan worden voorgelegd aan de Adviesraad d.d. 20 mei 2009. Opmerkingen die gemaakt worden m.b.t. de Nota van Beantwoording door insprekers tijdens de vergadering van de Commissie Hoeksche Waard of door leden van de Adviesraad zullen aan de gemeenten aangeboden worden ter kennisname.

Structuurvisie Hoeksche Waard Ontwerp Ruimtelijk Plan

NOTA VAN BEANTWOORDING

Definitief 15 april 2009

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Bespreking per thema	5
T-1 Proces en procedure	5
T-2 Kernkwaliteiten en cultuurhistorie	5
T-3 Regionale positionering	6
T-4 Woningbouw en rode contouren	6
T-5 Landelijk wonen en nieuwe landgoederen	7
T-6 Bovenregionaal bedrijventerrein	8
T-7 Suikerunieterrein en HKS-Heuvelman	9
T-8 Regionaal bedrijventerrein	10
T-9 Lokale bedrijventerreinen	11
T-10 Landbouwontwikkeling	12
T-11 Glastuinbouw	13
T-12 Water en natuur	14
T-13 Plan Swaneblake en Mariapolder	14
T-14 Infrastructuur en regionale rondweg	15
T-15 A4-Zuid	15
T-16 Duurzame ontwikkeling	16
T-17 Energie en windturbines	16
T-18 Regiofondsen	17
3. Maatschappelijke organisaties	18
MO-1 Kamer van Koophandel	18
MO-2 LTO Noord	21
MO-3 Hoeksewards Landschap	23
MO-4 Streekcommissie Hoeksche Waard	29
MO-5 Stichting Landelijk Erfgoed Hoeksche Waard	31
MO-6 Staatsbosbeheer	34
MO-7 Samenwerkende Corporaties Hoeksche Waard	36
4. Overheden	38
OV-1 Gemeente Rotterdam	38
OV-2 Gemeente Papendrecht	39
OV-3 Gemeente Barendrecht	39
OV-4 Drechtsteden	40
OV-5 Directoraat-Generaal Ruimte	42
5. Diverse organisaties en burgers	46
OI-1 Tennet	46
OI-2 Werkgroep Stop-A4BK	46
OI-3 P.E.Chr. van Ouwkerk, Numansdorp	47
OI-4 C. de Bruyne, Puttershoek	47
OI-5 Fa. Ravestijn, Numansdorp	48
OI-6 NV Nederlandse Gasunie	48
OI-7 I.C.I.P.	49
OI-8 L. van der Meer, Agriplanet	51
OI-9 Klompe Landbouwbedrijf, Oud-Beijerland	51
OI-10	51
OI-11 E.W. Lamberts, LTO Noord Advies voor A.A. van der Heijden en C.M. Breure	51
OI-12 J.H. Willeminck, Rentmeesterskantoor W. Specht Grijp BV	52
OI-13 E.W. Lamberts, LTO Noord Advies voor A.A. van der Heijden en D.L. de Bruijne	53
OI-14 G.M. van Büüren van Heijst, Strijen	53
OI-15 Evides NV	54
OI-16 E.W. Lamberts, LTO Noord Advies voor R.J.M. van Vugt	54

OI-17 Maatschap de Jong de Pijper, Zuid-Beijerland.....	55
OI-18 N.V. Rotterdam-Rijn Pijpleiding Maatschappij	55
OI-19 GP v Randwijk, Strijensas	56
OI-20 J.T. Visser, Numansdorp.....	56
OI-21 J.H. Dekker, Strijensas	56
OI-22 Suikerunie	57
OI-23 W.H.A. Bruijnzeel, Goudswaard.....	58
OI-24 Brandweer Zuid-Holand Zuid	59
OI-25 Mts. P.W. en A.P. van den Hoek, Heinenoord	59
OI-26 Neveco b.a., Korendijk	60
OI-27 M. Ros, Klaaswaal	60
OI-28 DHVG Properties XXIX BV	62
OI-29 Stichting BHWP	65
OI-30 Stichting Rietgors	67
OI-31J. Fortuin, Strijen.....	68
OI-32 C.J.A. Cierenmans, Nieuw-Beijerland.....	68
OI-33 Comité Dorpsstraat, Zuid-Beijerland	70
OI-34 B. Klein, 's-Gravendeel	71
6. Raden	72
RA-1 Korendijk.....	72
RA-2 Binnenmaas	72
RA-3 Fractie GroenLinks Hoeksche Waard	73
7. Toetsingen	76
T-1 Watertoets	76
T-2 Juridische toets Wro.....	76
T-3 Milieutoets	77
8. Ambtshalve wijzigingen	79
A1 Gemeente Oud Beijerland.....	79
A2 Duurzame ontwikkeling.....	80
A3 Programmering ontwikkeling bedrijventerreinen.....	81

1. Inleiding

Voor u ligt de Nota van Beantwoording waarin alle zienswijzen die zijn binnengekomen in het kader van de inspraakprocedure m.b.t. het ontwerp Ruimtelijk Plan van de Structuurvisie Hoeksche Waard zijn opgenomen. Het ontwerp Ruimtelijk Plan van de Structuurvisie Hoeksche Waard heeft ter inzage gelegen vanaf 20 oktober tot 1 december 2008 in de gemeentehuizen van Binnenmaas, Cromstrijen, Korendijk, Oud-Beijerland en Strijen. De Commissie Hoeksche Waard (verder afgekort met CHW) heeft veel waardering voor de vele constructieve zienswijzen die zijn ontvangen. Onze visie op de toekomst van de Hoeksche Waard is er verder door aangescherpt en het feit dat deze op hoofdlijnen gedeeld wordt door het maatschappelijk middenveld, vele burgers en overheden geeft vertrouwen voor de toekomst.

In deze nota is elke zienswijze opgesplitst in (deel) opmerkingen, die voorzien zijn van een antwoord en een conclusie waarin wordt aangegeven welke gevolgen dit antwoord heeft voor het definitieve Ruimtelijk Plan. Daarbij zijn de zienswijzen onderverdeeld naar herkomst: raden, maatschappelijke organisaties, overheden en overige burgers en organisaties. Om een compleet overzicht te hebben van wijzigingen van het Ruimtelijk Plan zijn ook de wijzigingen ten gevolge van de uitgevoerde toetsen op het gebied van de Wro, milieu en water opgenomen. De nota begint met een thematisch samenvatting van een aantal onderwerpen die terugkomen in meerdere zienswijzen. In het laatste hoofdstuk treft u een aantal voorgestelde ambtelijke wijzigingen / aanvullingen van het ontwerp Ruimtelijk Plan aan.

Na vaststelling van het ontwerp Ruimtelijk Plan in september 2008 hebben de ontwikkelingen niet stil gestaan. Op het moment dat deze tekst wordt geschreven, woedt de kredietcrisis in volle hevigheid. Waren de *financials* de economische motoren van de jaren '90, inmiddels vraagt iedereen in Nederland zich af welke sectoren de zo naarstig gezochte economische trekkers van de komende decennia moeten worden. De duurzame ontwikkeling waarvoor de kaders opgenomen zijn in het Ruimtelijk Plan bieden een goed perspectief. De Structuurvisie Randstad 2040, van het ministerie van VROM, maakt duidelijk dat de Hoeksche Waard in de komende decennia steeds meer binnen de cirkel van de Randstad getrokken zal worden. Daarbij is het voor de Hoeksche Waard zelf maar ook voor de Randstad des te belangrijker om een heldere visie op de eigen toekomst te hebben. De Hoeksche Waard zal zich als Groenblauwe Long van een Europese topregio moeten profileren.

De CHW dankt eenieder voor de bijdrage die in welke vorm geleverd is aan de tot standkoming van het Ruimtelijk Plan van de Structuurvisie Hoeksche Waard. Na de vaststelling door de raden in de Hoeksche Waard zal ook het Uitvoeringsprogramma van de Structuurvisie Hoeksche Waard worden opgesteld. Daarmee geven wij vorm aan de realisatie van onze visie. Ook hierbij kunnen wij niet zonder uw steun en medewerking.

2. Bespreking per thema

In dit hoofdstuk is een thematische samenvatting opgenomen van de onderwerpen die terugkomen in meerdere zienswijzen.

T-1 Proces en procedure

Samenvatting toetsen

Diverse toetsen zijn uitgevoerd om te onderzoeken of de Structuurvisie voldoet aan de wettelijke eisen. In de watertoets door het Waterschap is gesteld dat de sturende rol van water onvoldoende zichtbaar is gemaakt. Volgens de juridische toets voldoet de Structuurvisie aan de vereisten van de nieuwe Wro. Hiervoor is onder meer van belang dat maatschappelijke organisaties en burgers zijn betrokken bij de planvorming. Er is nog onduidelijkheid over de eventuele noodzaak van een planmer, omdat niet overal duidelijk is welke kaders voor merplichtige activiteiten al eerder zijn vastgesteld, welke in het kader van de Structuurvisie nieuw worden vastgesteld en welke pas in de nadere uitwerkingen worden vastgesteld. In de milieutoets zijn diverse aandachtspunten voor het vervolgetraject benoemd, maar zijn op Structuurvisieniveau geen strijdigheden geconstateerd. Voor wat betreft de Natura 2000 gebieden wordt geconstateerd dat er geen overlap is met de rode contouren, maar dat ze soms wel aan elkaar grenzen. Omdat nog geen beheerplannen zijn vastgesteld voor de Natura 2000 gebieden is er nog geen formeel toetsingskader voor de beoordeling van externe effecten.

Belangrijkste wijzigingen

- toevoegen paragraaf met resultaten van inspraak
- duidelijker status aangeven van de verschillende beleidskaders (eerder vastgesteld, nieuw, nog vast te stellen in nadere uitwerking)
- toevoegen paragraaf over Natura 2000 gebieden

T-2 Kernkwaliteiten en cultuurhistorie

Samenvatting vragen

Over het algemeen is er veel waardering voor de aandacht die in de Structuurvisie wordt besteed aan de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap en de cultuurhistorie. Benadrukt wordt dat de noordrand integraal onderdeel uitmaakt van het Nationaal Landschap. Vragen worden gesteld over de doorwerking in concrete ruimtelijke plannen en projecten. In sommige reacties wordt gepleit voor een aanvullende toetsingskader of aanvullend beleid om het behoud van de landschappelijke kernkwaliteiten en de cultuurhistorische waarden te waarborgen.

Samenvatting antwoorden

De CHW erkent dat een verdere uitwerking van de kernkwaliteiten noodzakelijk is en is voornemens hier in het Uitvoeringsprogramma invulling aan te geven. Cultuurhistorie wordt daarbij als een integraal onderdeel van de kernkwaliteiten gezien. Verwezen wordt naar de opgenomen 'uitvoeringsthema's' en 'icoonprojecten' (par. 5.3), die veelal een directe relatie hebben met de kernkwaliteiten, en naar de voorgenomen nadere uitwerkingen (par. 6.4). Voor het aspect cultuurhistorie is reeds een vervolproject opgestart gericht op inventarisatie en beleidsontwikkeling, in het kader van het Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap Fase 1. Dit project moet resulteren in een 'regionaal beleidskader cultuurhistorie'. Verder wordt gestreefd naar een uitbreiding van de bestaande welstandsadvisering tot een integrale ruimtelijke toets.

Overigens is de CHW van mening dat met de uitwerking van de kernkwaliteiten in het Ruimtelijk Plan duidelijke toetsingskaders en inspiratiebeelden zijn neergelegd en goede waarborgen zijn ingebouwd

dat de kernkwaliteiten centraal blijven staan bij de verdere planontwikkeling. Als de Structuurvisie is vastgesteld, is deze bindend voor de gemeenten en kunnen plannen eraan getoetst worden. Gewezen wordt op kwaliteitskader 4 'de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap zijn leidend voor de ruimtelijke ontwikkeling' (pag. 29), op de opgestelde 'kwaliteitszoning' (par. 3.2) en op de gepresenteerde inrichtingsprincipes (par. 5.2).

Belangrijkste wijzigingen

- toevoegen aan par. 6.4 *"Om te waarborgen dat bij de uitwerking van concrete plannen voldoende rekening wordt gehouden met de kernkwaliteiten van het landschap zal de reguliere welstandstoetsing op basis van de Regionale Welstandsnota worden uitgebreid tot een integrale ruimtelijke toets, waarbij ook de landschappelijke inpassing en eventuele compensatiemaatregelen betrokken worden."*
- verbreden iconprojecten beeldkwaliteit dijklinten en dorpskernen en archeologie Oude Maas/Grote Waard tot integraal project 'regionaal beleidskader cultuurhistorie'

T-3 Regionale positionering

Samenvatting vragen

De positionering van de Hoeksche Waard als groene long voor de omliggende stedelijke regio's wordt door diverse insprekers ondersteund en kan volgens sommigen nog wel nadrukkelijker worden neergezet. Veel insprekers zien het unieke landschap als een belangrijk onderscheidend kenmerk en zijn tegenstander van ontwikkelingen die afbreuk doen aan de openheid en de rust. Diverse omliggende gemeenten en regio's pleiten voor een goede onderlinge afstemming van recreatieve routestructuren en stellen prijs op een goede afstemming van verschillende plannen.

Samenvatting antwoorden

De CHW constateert dat hier weinig verschillen van inzicht zijn. Met de opname van de Hoeksche Waard in de Rijksvisies Randstad 2040 en Snelwegpanorama's is de betekenis van de Hoeksche Waard als groene long voor de Zuidvleugel nog eens benadrukt. In de Structuurvisie zullen verwijzingen naar deze Rijksvisies worden opgenomen. Verder streeft de CHW naar een betere samenwerking met omliggende gemeenten en regio's voor de realisering van gezamenlijke doelen. Deze partijen zullen onder meer betrokken worden bij de voorgenomen nadere uitwerking van het Regiopark Noordrand.

Belangrijkste wijzigingen

- toevoegen op de kaart 'Positionering Hoeksche Waard' onder Nationaal Landschap 'groene long voor de Zuidvleugel'
- opnemen verwijzing naar Rijksvisies Randstad 2040 en Snelwegpanorama's
- toevoegen nadere uitwerking voor de noordrand, waarin invulling wordt gegeven aan het nagestreefde Regiopark en een nadere afweging en afstemming zullen plaatsvinden van de verschillende ruimtelijke opgaven in dit gebied

T-4 Woningbouw en rode contouren

Samenvatting vragen

De meeste insprekers zijn het erover eens dat primair gebouwd wordt voor de eigen behoefte. Gewezen wordt op het belang dat de juiste woningen voor de juiste doelgroepen worden gebouwd, met name voor starters, senioren en alleenstaanden. Ook de keuze voor spreiding over de verschillende kernen wordt gesteund. Sommige insprekers vragen zich af of er niet te veel uitbreidingsruimte is opgenomen binnen de rode contouren, bijvoorbeeld bij Zuid-Beijerland en Oud-Beijerland, en of er voldoende garanties zijn dat uiteindelijk niet toch meer woningen worden gebouwd dan het afgesproken aantal van 3.550 woningen behorende bij het beleidsuitgangspunt uit

de Nota Ruimte van migratiesaldo-0 (tot 2020). Ook wordt gepleit voor meer aandacht voor de herstructureringsopgave en voor de landschappelijke kwaliteitsborging.

Samenvatting antwoorden

De CHW onderschrijft het principe van migratiesaldo 0 en is een groot voorstander van monitoring en programmasturing, zie het onderdeel 'woningbouwprogramma' op pag. 37. Hiertoe wordt momenteel een Regionale Woonvisie uitgewerkt. De rode contouren moeten in combinatie worden gezien met de bijbehorende kwantitatieve taakstellingen op het gebied van wonen, werken, water en groen (weergegeven in de tabellen per kern), met de op de kaart aangegeven structurerende landschappelijke elementen (robuuste krekken, groene dijken, groene aders en groene randen) en met de gepresenteerde 'inrichtingsprincipes' (par. 5.2). Deze combinatie biedt naar de mening van de CHW een goede waarborg dat bij de dorpsuitbreidingen rekening wordt gehouden met de kernkwaliteiten van het landschap en deze zelfs versterkt worden. Uiteraard vraagt dit nog wel om een nadere uitwerking. Hiervoor zijn de iconprojecten voorgesteld voor 'woonlandschappen' en 'werklandschappen'.

Het afgesproken woningaantal van 3.550 is de basis voor het Ruimtelijk Plan en de hierin opgenomen ruimtereserveringen. De regio zal er via monitoring op toezien dat voldoende en de juiste woningen worden gebouwd voor de eigen bevolkingsgroei. In de praktijk blijkt echter dat de precieze ontwikkeling van de woningvraag van te voren nooit helemaal precies is te voorspellen en dat de gebouwde woningen niet altijd terecht komen bij de mensen waarvoor ze bedoeld zijn. De wettelijke mogelijkheden voor de gemeenten om woningen toe te wijzen aan lokaal gebonden woningzoekenden zijn beperkt, waardoor met name starters of senioren die graag willen blijven wonen in hun kern soms toch gedwongen zijn om naar elders te verhuizen. Mede uit sociaal oogpunt acht de regio dit ongewenst. De CHW wil graag met het Rijk in gesprek om te bezien wat de mogelijkheden zijn om hier wel sturing aan te kunnen geven.

De verhouding van 50-50% (regiobreed) voor inbreiding en uitbreiding is als beleidsuitgangspunt vastgelegd in het Ruimtelijk Plan en daarmee na vaststelling van de Structuurvisie bindend voor de gemeenten. De bijbehorende aantallen woningen per gemeente zijn opgenomen in de tabel op pag. 135. Volgens de huidige plannen kan 60% van de woningbouw in de Hoeksche Waard binnen de bestaande contouren worden gerealiseerd (inbreiding en afronding bestaande plannen). De fasering en de programmatische afstemming binnen de ruimtelijke kaders van de Structuurvisie zal plaatsvinden in de Regionale Woonvisie.

Belangrijkste wijzigingen

- aanpassing van de tekst op pag. 38 'indien op basis van monitoring mocht blijken dat meer woningen nodig zijn dan de 3.250, de uitgangspunten opnieuw tegen het licht worden gehouden'
- in par. 4.1 zal onder 'verhouding inbreiding-uitbreiding' een nadere toelichting worden gegeven op de herstructureringsopgave: *"Kwaliteitsverbetering van de bestaande woningvoorraad en een betere afstemming van het aanbod op de veranderende vraag zijn van groot belang voor de leefbaarheid van de kernen en zijn belangrijke beleidsdoelstellingen."*

T-5 Landelijk wonen en nieuwe landgoederen

Samenvatting vragen

Nieuwe landgoederen moeten aansluiten bij dorpsranden of lintbebouwing en mogen niet de openheid van het gebied aantasten. Gepleit wordt om een definitie op te nemen van landgoederen en andere vormen van landelijk wonen, om een onzorgvuldige toepassing te voorkomen.

Samenvatting antwoorden

Naar de mening van de CHW kunnen nieuwe landgoederen en landelijk wonen (in het kader van 'ruimte-voor-ruimte') bijdragen aan het versterken van de kernkwaliteiten van het landschap, bijvoorbeeld door vergroening van dijken en dorpsranden of door sanering van verspreid glas.

Landgoederen worden bij voorkeur gekoppeld aan de binnendijken (zie pag. 63) en aan de 'dorpsrondjes' bij de dorpsranden (pag. 77). Bij de concrete toepassing is uiteraard zorgvuldigheid geboden en zal voldaan moeten worden aan planologische en landschappelijke eisen. De planologische randvoorwaarden voor nieuwe landgoederen en landelijke wonen zijn vastgelegd in de provinciale landgoederenregeling, de provinciale nota 'regels voor ruimte' en het regionale beleidskader landgoederen. De landschappelijke toetsingskaders op hoofdlijnen zijn geformuleerd in deze Structuurvisie en in de Regionale Welstandsnota. Daarnaast biedt ook het Inspiratiekader voor nieuwe landgoederen van de provincie aanknopingspunten. Voor een meer gedetailleerd toetsings- en stimuleringskader voor nieuwe woonbebouwing in het landelijk gebied zal een nadere uitwerking worden opgesteld (zie par. 6.4).

Belangrijkste wijzigingen

- toevoegen verwijzing naar bestaande provinciale en regionale beleidskaders

T-6 Bovenregionaal bedrijventerrein

Samenvatting vragen

Diverse insprekers pleiten voor het opnemen van een ruimtereservering voor een eventueel bovenregionaal bedrijventerrein in de noordrand, omdat er een grote behoefte zou zijn aan extra ruimte voor havengerelateerde bedrijven en omdat er nog geen definitief besluit is genomen door het Rijk om af te zien van een bovenregionaal bedrijventerrein in de Hoeksche Waard.

Samenvatting antwoorden

De CHW is zich ervan bewust dat de definitieve beslissing op Rijksniveau over het bovenregionale bedrijventerrein nog niet is genomen, maar wil na de al jarenlange durende onzekerheid niet nog langer wachten met een samenhangende aanpak van de noordrand. Met name de ontsluiting en de landschappelijke inpassing van het regionale bedrijventerrein zijn een urgente opgave. De huidige aanduiding voor de omgeving van het regionaal bedrijventerrein als gebied waar een kwaliteitsimpuls voor het landschap nodig is, kan daarbij een nadere invulling krijgen.

De CHW wil geen actieve reservering opnemen voor het bovenregionale bedrijventerrein, omdat dit de planontwikkeling voor de landschappelijke inpassing van het regionale bedrijventerrein onnodig zou beperken.

Nadere toelichting:

Hoewel er interpretatieverschillen bestaan over het feitelijk besluit van het kabinet over het bovenregionaal bedrijventerrein in de Hoeksche Waard dient de inzet duidelijk te zijn en geen ruimte te laten voor enige discussie. Wij zijn van mening dat er een definitief besluit is genomen dat er geen bovenregionaal bedrijventerrein in de Hoeksche Waard ontwikkeld gaat worden. Dit kan als volgt op basis van letterlijke overgenomen teksten onderbouwd worden:

Brief kabinet van maart 2008 (kamerstuk 29435 nr.205)

"Gerelateerd aan de huidige ruimtevraag ziet het Kabinet daarom geen noodzaak om een bovenregionaal bedrijventerrein in de Hoeksche Waard te ontwikkelen. Het Kabinet zal de financiële reservering in het kader van de Nota Ruimte budget voor het project Hoeksche Waard omzetten naar een reservering voor de alternatieven Ridderster en Westelijke Dordtse Oever.

Verslag kamerbehandeling van juni 2008 (kamerstuk 29435 nr. 208)

"Tegen de achtergrond van de huidige ruimtevraag wordt niet langer ingezet op de Hoeksche Waard. De optimale omvang daarvan is nul. Daarmee is dit onderdeel van de Nota Ruimte uitgewerkt. Er zal op worden toegezien dat dit doorwerkt in het beleid van de provincies. Betekent dat er nooit meer sprake zal zijn van een bedrijventerrein in de Hoeksche Waard? Elk besluit is geldig totdat er een ander besluit is genomen, een situatie kan wijzigen. Maar de afspraken zijn gemaakt, dit kabinet gaat voor een oplossing in de regio. De financiële middelen die waren gereserveerd voor de HW gaan daarnaar toe."

Zienswijze ministerie van VROM op streekplanherziening RBT van juli / augustus 2008

“ Het kabinet vindt op basis hiervan dat er alternatieven zijn die beter ontwikkeld kunnen worden dan de Hoeksche Waard. In de Agenda Bedrijventerreinen 2008-2009 heeft het kabinet gekozen voor het Transatlantic Market Scenario en is door het kabinet aangegeven geen noodzaak te zien om een bovenregionaal bedrijven in de Hoeksche Waard te ontwikkelen (zie de brief van 25 maart 2008 TK 2007-2008). De meerderheid van de Tweede kamer heeft hiermee ingestemd. Het voorgaande betekent dat de optimale omvang van de betreffende reservering die in de Nota Ruimte als onderzoeksopgave staat aangemerkt, nu nul is. Daarmee is dit onderdeel van de Nota Ruimte uitgewerkt. Verzocht wordt de in kernpunt K.17 genoemde programmering van een bovenregionaal bedrijventerrein op “nul” te stellen.

Naast dit kabinetsbesluit is er geen draagvlak binnen de Hoeksche Waard om een dergelijk bovenregionaal bedrijventerrein te ontwikkelen. De bestaande weerstand tegen de komst van het bovenregionaal bedrijventerrein vanuit het maatschappelijk middenveld, bewoners en politiek is sinds de aanwijzing van de Hoeksche Waard als nationaal landschap vergroot.

Tegelijkertijd heeft het vasthouden van de reservering voor het bovenregionaal bedrijventerrein vanuit de provincie negatieve gevolgen voor de ruimtelijke ontwikkeling in dit gebied. Inzake het bovenregionaal bedrijventerrein heeft het college voor Rijksadviseurs aangegeven dat het bovenregionaal bedrijventerrein niet inpasbaar is in het landschap: een bedrijventerrein van een dergelijke omvang brengt onevenredig grote schade aan de leefbaarheid en het landschap in het gebied. Daarnaast wordt het gebied door het in stand houden van een reservering op slot gezet. Relevante ruimtelijke ontwikkelingen zoals de inpassing van het regionale bedrijventerrein, de visie voor de noordrand, de herontwikkeling van het suikerfabriekterrein, de ontwikkelingen van bedrijventerrein Reedijk en een aantal woningbouwprojecten kunnen hierdoor niet goed opgepakt worden. Wij zijn van mening dat de planologische onzekerheid zeer negatief werkt voor het gebied.

Als laatste kunnen de potenties van de noordrand in de Hoeksche waard door deze reservering niet of onvolledig onbenut worden. Zo biedt de Structuurvisie Randstad 2040 mogelijkheden om de overgang van stad naar land in deze noordrand vorm te geven. Dit kan bijvoorbeeld door de ontwikkeling van metropolitane parken. Wij zijn juist van mening dat de Hoeksche Waard hierin een grote rol kan vervullen, als groene long in de zuidvleugel van de Randstad. Concreet verzoeken wij de provincie het bovenregionale bedrijventerrein niet op te nemen in de provinciale structuurvisie maar een relatie te leggen met het metropolitane park zoals opgenomen in de Structuurvisie Randstad 2040.

Belangrijkste wijzigingen

- geen

T-7 Suikerunieterrein en HKS-Heuvelman

Samenvatting vragen

Diverse insprekers pleiten met klem voor handhaving van de huidige industriebestemming voor beide locaties en hebben bezwaar tegen de aanduiding als ‘mogelijke locatie voor transformatie’. Gewezen wordt op plannen voor de ontwikkeling van een nieuwe overslaghaven op het Suikerunieterrein en op mogelijke negatieve effecten op de bedrijven in de omgeving als het terrein van HKS-Heuvelman een andere bestemming krijgt.

Samenvatting antwoorden

Zowel het Suikerunieterrein als het HKS-Heuvelmanterrein liggen binnen de bestaande rode contouren uit het streekplan en zijn in het Ontwerp Ruimtelijk Plan aangegeven als mogelijke locatie voor transformatie. Gezocht wordt naar een nieuwe bestemming, die meer aansluit op de behoeften en het karakter van de aangrenzende woonkern en op de kernkwaliteiten van het Nationaal

Landschap. De financiële en planologische haalbaarheid hiervan zal moeten blijken uit nader onderzoek en nader overleg met alle betrokkenen.

Uiteraard zullen daarbij ook de externe effecten en de mogelijkheden voor compensatie / intensivering van het ruimtegebruik worden betrokken. Pas bij gebleken haalbaarheid is eventuele wijziging van de huidige bedrijfsbestemming aan de orde. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt primair bij de gemeente. In het Ontwerp Ruimtelijk Plan is ervoor gekozen om de uiteindelijke bestemming open te laten, maar wel de (regionaal relevante) ruimtelijke opgave te benoemen. Wel kan door voortschrijdend inzicht het concept van beide ontwikkelingen nader worden beschreven

Belangrijkste wijzigingen

Het concept van beide ontwikkelingen wordt als volgt in de tekst van het ontwikkelingbeeld 2030 gewijzigd:

- **Ontwikkeling Klein Koninkrijk 's Gravendeel:** De Drechtsteden doen onderzoek naar de transformatie van de locatie Klein Koninkrijk (HKS-Heuvelmanterrein en gemeentehaven). Aanleiding is de wens van zowel het bedrijf HKS als de gemeente om dit bedrijf vanwege het gebrek aan uitbreidingsmogelijkheden en de zware milieubelasting te verplaatsen. Een dergelijke ontwikkeling maakt het mogelijk om 's-Gravendeel weer aan het water te leggen en de historische relatie met de haven te herstellen. Het concept voor herontwikkeling beoogt een clustering van binnenvaart gerelateerde bedrijvigheid, efficiënter gebruik van het bedrijventerrein en op de zuidelijke punt, tegen de kern van 's-Gravendeel woningbouw. De herontwikkeling van Klein Koninkrijk mag niet conflicteren met reeds bestaande bedrijventerreinen zoals Mijlpolder ('s-Gravendeel), Dordtse Kil/Zeehavengebied (Dordrecht) en Groote Lindt (Zwijndrecht). Realisatie van een dergelijk concept zal naar verwachting op z'n vroegst over ca. 10-15 jaar kunnen plaatsvinden.
- In de tekst wordt aanvullend een verwijzing opgenomen naar het Convenant Binnenmaas-Drechtsteden met betrekking tot deze ontwikkeling.
- **Ontwikkeling Suikerunie Puttershoek:** Een belangrijke ontwikkeling voor de (noordrand van de) Hoeksche Waard, en Puttershoek in het bijzonder, is de transformatie van het Suikerfabriekterrein in Puttershoek. Het terrein biedt vanwege de omvang van het terrein, de ligging aan de Oude Maas en aan de rand van Puttershoek, de industrieel historische betekenis van de fabriek, de nabijheid van het te ontwikkelen regionale bedrijventerrein, het regiopark noord en de ligging in het nog verder te versterken nationaal landschap, een veelheid aan mogelijkheden. Tevens biedt de recreatieve ontwikkeling binnen de Hoeksche Waard en die aan de noordzijde van de Oude Maas interessante kansen voor het terrein. De locatie biedt zodoende kansen voor een veelheid aan functies op het gebied van wonen, (kleinschalige) bedrijvigheid, voorzieningen en recreatie. De ambitie voor de transformatie van het Suikerfabriekterrein is gelet op voorgaande dan ook het toevoegen van een gebied met een hoogwaardige kwaliteit aan de Hoeksche Waard. Hierbij dient rekening gehouden te worden met bestaande activiteiten op het terrein.
- **Aanvulling:** Beide ontwikkellocaties kenmerken zich op dit moment door een overwegend extensief gebruik van de ruimte voor bedrijvigheid. Voor de functie bedrijvigheid wordt bij de ontwikkeling gestreefd naar meer intensief gebruik van de ruimte voor bij het nationaal landschap passende bedrijven. De verwachting is dat dit een positief effect op de werkgelegenheid zal hebben.

T-8 Regionaal bedrijventerrein

Samenvatting vragen

Diverse insprekers pleiten voor een goede landschappelijke inpassing en een duurzame opzet van het regionaal bedrijventerrein. Anderzijds is er een verzoek om ook bedrijven in de hogere milieucategorieën toe te laten op het regionale bedrijventerrein.

Samenvatting antwoorden

In het Ontwerp Ruimtelijk Plan is de ruime omgeving van het regionale bedrijventerrein aangeduid als gebied waar een kwaliteitsimpuls voor het landschap nodig is. Duurzaamheid is een belangrijk thema voor het iconproject Regionaal Bedrijventerrein. Het iconproject Regiopark Noordrand is mede gericht op een goede landschappelijke inpassing van het regionale bedrijventerrein. De CHW onderkent dat hier nog een grote opgave ligt. De precieze inrichting en het beheer, maar ook de fasering en de financiering moeten nog verder uitgewerkt worden. Voornemen is om op korte termijn en in overleg met alle betrokken partijen een nadere uitwerking voor het Regiopark Noordrand op te stellen.

Het Ontwerp Ruimtelijk Plan geeft aan dat het nieuwe regionale bedrijventerrein is bedoeld voor bedrijven in de milieucategorieën 1 t/m 3 en met uitzondering categorie 4. De nieuwvestiging van bedrijven in hogere milieucategorieën vindt de CHW niet passen bij het karakter en de ontwikkeling van een nationaal landschap. Uit onderzoek is tevens gebleken dat de vraag naar bedrijventerreinen met een hogere milieucategorie (4 en 5) in de Hoeksche Waard zeer beperkt is.

Het belang van een zorgvuldige inpassing en een duurzame opzet van het regionale bedrijventerrein wordt erkend. Dat blijkt enerzijds al uit de reeds uitgevoerde planvorming ten aanzien van het regionale bedrijventerrein. In het vastgestelde stedenbouwkundig plan is specifiek aandacht besteed aan de opzet van het terrein en de aansluiting op het landschap. Zo is er bijvoorbeeld gekozen voor grote groene noord-zuid-profielen op het bedrijventerrein, gekoppeld aan de infrastructuur. Deze profielen worden ook gebruikt om de overgang van het bedrijventerrein naar het landschap goed vorm te geven. Maar ook is er rondom de bestaande Gorzenweg een groenblauwe zone voorzien, en wordt uitgegaan van Hoeksche Waardse beplanting. Dit alles is ook terug te zien in de verhouding uitgeefbaar terrein, welke lager is dan gemiddeld. Daarnaast onderzoekt de initiatiefnemer van de ontwikkeling momenteel de mogelijkheden ten aanzien van duurzaamheid op het Regionale Bedrijventerrein. Het betreft hier het zoeken naar mogelijkheden om duurzaamheid in de openbare ruimte toe te passen, maar ook om mogelijkheden om duurzaamheid op de uitgeefbare kavels te stimuleren. Dit alles past binnen het feit dat het regionale bedrijventerrein is benoemd als iconproject.

Daarnaast zijn wij van mening dat de (noordrand in de) Hoeksche waard potenties heeft waar het gaat als groene long in de zuidvleugel van de Randstad. Zo biedt de Structuurvisie Randstad 2040 mogelijkheden om de overgang van stad naar land in deze noordrand vorm te geven. Dit kan bijvoorbeeld door de ontwikkeling van een metropolaan park. Wij zijn juist van mening dat de Hoeksche Waard hierin een grote rol kan vervullen, als groene long in de zuidvleugel van de Randstad. Om dit principe verder te stimuleren en te ontwikkelen is het Regiopark benoemd als iconproject. Middels een dergelijk project zijn wij van mening dat wij de ontwikkelingen in de noordrand als samenhangend geheel kunnen zien, door het creëren van een robuust groen blauwe structuur. Een dergelijke ontwikkeling kan de inpassing van de diverse ontwikkelingen, waaronder het regionale bedrijventerrein, in een bredere context verder versterken.

Belangrijkste wijzigingen

- geen

T-9 Lokale bedrijventerreinen

Samenvatting vragen

Door diverse insprekers worden vragen gesteld bij de gereserveerde oppervlakte lokale bedrijventerreinen (tot 2020), die hoger zou zijn dan de behoefte en af zou wijken van eerdere ramingen. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor de revitalisering van bestaande bedrijfsterreinen.

Samenvatting antwoorden

In het Ruimtelijk Plan is uitgegaan van het vastgestelde programma uit het streekplan aangevuld met het benodigde areaal voor de verplichte compensatie bij transformatie (veelal in verband met de uitbreidingsdoelstelling voor de woningbouw). Opgemerkt wordt dat er in de afgelopen jaren binnen de Hoeksche Waard onvoldoende nieuwe bedrijventerreinen zijn aangelegd om te kunnen voldoen aan de lokale vraag en dat er dus nog een inhaalslag gemaakt moet worden. De groei van de werkgelegenheid binnen de regio is bovendien sterk achtergebleven bij de groei in de rest van de provincie Zuid-Holland. Mede om de automobiliteit terug te dringen streeft de regio naar een meer evenwichtige woon-werkbalans. De nieuwe bedrijventerreinen zijn bedoeld voor bedrijven uit de regio en er zal geen inzet zijn om bedrijven van buiten de regio aan te trekken. Indien zich minder bedrijven aandienen, zal temporisering van het areaal bedrijventerrein dat ontwikkeld wordt plaatsvinden, maar op dit moment is onduidelijk hoe de vraag zich zal ontwikkelen. Dit zal worden gemonitord in het kader van de Regionale Kantoren- en Bedrijvenstrategie en de nog op te stellen sociaaleconomische visie.

Het vastgestelde programma uit het streekplan is (naar alle waarschijnlijkheid) gebaseerd op het GE scenario zoals opgesteld door het Centraal Plan Bureau. Dit is het maximale groeiscenario van de economie. Het is goed gebruik om op basis hiervan de benodigde ruimtelijke reservering te bepalen. Voor de programmering gaat de CHW uit van het TM scenario (Transatlantic Market scenario). Dit is een van de vier scenario's die het CPB hanteert om sociaal economische ontwikkelingen te prognosticeren. De reden hiervoor is dat dit scenario het meest overeen lijkt te komen met de politieke en economische ontwikkelingen op dit moment. Daarnaast komt het TM-scenario het meest overeen met de politieke ontwikkelingen binnen de Europese Unie. Het afwijzen van de Europese 'Grondwet' door Nederland en Frankrijk, de onenigheid over de toetreding van Turkije en de ogenschijnlijk toegenomen aversie van de bevolking tegen het Europees gezag zijn alle factoren die redelijk overeen lijken te komen met het beeld dat het TM-scenario oproept. De recente economische ontwikkelingen maken het voorspellen van de toekomstige vraag echter zeer onzeker.

Gezien bovengenoemde factoren acht de CHW het niet gewenst om nu al minder ruimte te reserveren, maar wel om bij programmering hiermee rekening te houden en een systeem van voortgangsbewaking te hanteren. Wel wordt benadrukt dat de CHW een kwaliteitslag voor van de bestaande bedrijfsterreinen van belang vindt. De revitalisering van bestaande bedrijventerrein dient tenminste gelijke tred te houden met de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen. Daar waar dit nog niet het geval is dienen de bestaande terreinen landschappelijk goed ingepast te zijn en een duurzame kwaliteit te hebben.

Belangrijkste wijzigingen

- Blz 41: Programmering aantal hectares conform nieuw groeiscenario (TM); Voor de realisatie van bedrijventerreinen wordt een systeem van voortgangsbewaking ingesteld (zie hoofdstuk 8, A3)
- Blz 41: Programmering komt terug in de regionale Sociaal Economische Visie;

T-10 Landbouwontwikkeling

Samenvatting vragen

Ruimtelijke ingrepen mogen niet zomaar ten koste gaan van agrarische grond. Daarnaast zijn meer concrete maatregelen noodzakelijk voor een economische versterking van de landbouwsector. Diverse insprekers vragen aandacht voor verbrede landbouw en agrarisch natuurbeheer.

Samenvatting antwoorden

Het behoud van een goede landbouwstructuur is een nadrukkelijke doelstelling van de Structuurvisie. Toch is het onvermijdelijk dat de noodzakelijke ontwikkeling van nieuwe woon- en werkgebieden, infrastructuur en water- en groengebieden ten koste gaat van agrarische grond. De regio hecht

daarom aan een goed overleg met de sector om zo goed mogelijk rekening te kunnen houden met de agrarische belangen en eventuele nadelige effecten te kunnen compenseren. In individuele gevallen zal in overleg met de betreffende agrariërs steeds gezocht worden naar oplossingen voor het hele bedrijf. Indien de betreffende agrariër zijn bedrijf wil voortzetten, kan daarbij gedacht worden aan herverkaveling of bedrijfsverplaatsing en compensatie met vervangende grond.

De CHW zal verbredingsinitiatieven die passen bij de kernkwaliteiten van het landschap en bijdragen aan de biodiversiteit en de recreatieve gebruikswaarde van het landelijk gebied stimuleren en ondersteunen, met name langs de dijken, de dorpsranden en in de noordrand. Hierbij kan gedacht worden aan het bieden van extra planologische ruimte voor nieuwe functies op het agrarisch bedrijf en een financiële bijdrage voor agrarisch natuurbeheer en aanleg van erfbeplanting, boomgaarden, boerenlandpaden en kleine landschapselementen.”

In de uitwerking van het Regiopark Noordrand zal, naast nadruk op verweving met het stedelijk gebied, bijzondere aandacht worden geschonken aan de opkomst van stadslandbouw. De afgelopen jaren is het belang van de regionale voedselproductie ten behoeve van de stedelijke regio herontdekt. Steeds meer mensen hechten belang aan gezond, liefs biologisch geproduceerd voedsel uit de regio. Het mogelijk maken en stimuleren van stadslandbouw is daarom een grote opgave. Stadslandbouw is kleinschaliger dan reguliere landbouw, waardoor het goed gecombineerd kan worden met recreatief medegebruik.

Belangrijkste wijzigingen

- toevoegen bovenstaande teksten aan par. 4.3

T-11 Glastuinbouw

Samenvatting vragen

Diverse insprekers ondersteunen de keuze om verspreid glas in kwetsbare gebieden te saneren, maar over de aanpak hiervan verschillen de meningen. Sommige insprekers pleiten ervoor om op korte termijn een concentratiegebied aan te wijzen in de noordrand, andere insprekers zien meer in een meer verspreide ontwikkeling van (vervangend) glas. Weer andere pleiten voor aansluiting bij een groter concentratiegebied buiten de Hoeksche Waard. In de juridische toets is geconstateerd dat voor de aanleg van een concentratiegebied van 60 ha een merplicht geldt.

Samenvatting antwoorden

Als vervolg op de eerdere door de provincie opgestelde verkenning is door de regio reeds een vervolgonderzoek gestart naar de haalbaarheid en de locatiekeuze voor een of meerdere concentratiegebieden voor glastuinbouw of alternatieve oplossingen voor de sanering van verspreid glas op kwetsbare locaties (zie pag. 100). Op basis van een bedrijfsmatige en een landschappelijke analyse met de bijhorende fiscale en grondstrategische overwegingen worden er een aantal scenario's opgesteld. Hierbij zal in ieder geval een afweging gemaakt worden tussen de in het Ruimtelijk Plan opgenomen opties; aanwijzen van één locatie en aanwijzen van meerdere concentratielocaties. Op basis van de huidige beschikbare informatie kan geen goede integrale afweging gemaakt worden. Uiteraard moet de uiteindelijke keuzes de sector voldoende toekomstperspectief bieden. Naar verwachting zullen de resultaten van dit onderzoek niet vóór de vaststelling van het Ruimtelijk Plan beschikbaar zijn.

Het ruimtelijk rijksbeleid wil de vitaliteit van de glastuinbouw onder andere versterken door deze teelt te concentreren in verschillende concentratiegebieden. Bovendien wil de rijksoverheid met dit bundelingsbeleid de effecten van deze veelal industrieel ogende vormen van landbouw op nationale ruimtelijke waarden beperken. Om deze reden is het de vraag van het Rijk of niet beter gezocht kan worden naar een concentratielocatie buiten de Hoeksche Waard. Voor de CHW is echter het primair van belang dat vitale glastuinbouwbedrijven in de regio een toekomstperspectief geboden wordt binnen de Hoeksche Waard. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek van de Grontmij wordt bepaald hoeveel hectares glastuinbouw in de nieuwe situatie gerealiseerd gaat worden.

Belangrijkste wijzigingen

- Blz 45: tekst actualiseren. Plan aanpak is vastgesteld. Vervolgonderzoek Grontmij.
- Blz 44: “Toekomstperspectief bieden aan bedrijven binnen de regio die door willen groeien.
- Blz 85: tekst met aansluiting aan krekken vervangen door: “Als een kleinere kasconcentratie nabij een kreek ligt, kan compensatie worden geboden door kreekontwikkeling en kan zo tegelijkertijd voor een goede landschappelijke inpassing worden gezorgd”

T- 12 Water en natuur

Samenvatting vragen

De sturende rol van het water voor de ruimtelijke ordening zou nog meer tot uitdrukking kunnen worden gebracht. De combinatie van waterberging en kreekontwikkeling wordt door diverse insprekers als een kans gezien. Het graven van nieuwe krekken mag echter niet ten koste gaan van cultuurhistorische en archeologische waarden.

Samenvatting antwoorden

Op onderdelen zal het Ruimtelijk Plan worden aangepast om de sturende rol van water beter zichtbaar te maken. Bij de krekken zullen ook de functie voor de waterafvoer en de onderhoudsopgave worden genoemd en bij de dijken de waterkerende functie, waarbij het onderscheid tussen primaire en secundaire dijken wordt gemaakt. Bij uitbreidings- en inbreidingsplannen zal expliciet worden verwezen naar de waterbergingsopgave, onder andere naar de ‘waterbalkons’ uit het Waterstructuurplan. Voor de aanleg van extra natuurvriendelijke oevers en extra open water kunnen op beperkte schaal vergravingen nodig zijn. Met een afgewogen ontwerp hoeft dit niet ten koste te gaan van de bestaande waarden en kunnen juist nieuwe landschappelijke kwaliteiten worden toegevoegd.

Belangrijkste wijzigingen

- toevoegen verwijzingen naar sturende rol water en (herziening) Waterstructuurplan
- in par. 4.4 onder ‘krekken en dijken’ en bij het inrichtingsprincipe ‘kreekontwikkeling’ (pag. 81) toevoegen dat de ontwikkeling van krekken niet ten koste mag gaan van de openheid, de cultuurhistorie, de archeologie en de aardkundige waarde

T-13 Plan Swaneblake en Mariapolder

Samenvatting vragen

Diverse insprekers maken bezwaar tegen aanwijzing van Mariapolder en plan Swaneblake tot natuur- en recreatiegebied, omdat dit ten koste gaat van goede landbouwgrond en het strijdig is met het streekplan.

Samenvatting antwoorden

Beide gebieden maken deel uit van gewenste Groene Zoom om de hele Hoeksche Waard en kunnen bijdragen aan de ecologische en recreatieve ontwikkeling van de ‘Zuidrand aan de Delta’. Daarnaast is de Mariapolder in het streekplan van de provincie al jarenlang aangewezen als zoekgebied voor natuurontwikkeling. De betreffende gebieden hebben momenteel een agrarische bestemming en er zijn nog geen concrete plannen om dat te veranderen. De Structuurvisie geeft echter de lange-termijnvisie van de regio aan. De regio is bereid een eventuele bestemmingswijziging in de toekomst planologisch te faciliteren. De formele bevoegdheid hiervoor ligt bij de gemeente. Indien op termijn bestemmingsverandering aan de orde zou zijn, zal in overleg met de betreffende agrariërs gezocht worden naar oplossingen voor het hele bedrijf. Indien de betreffende agrariër zijn bedrijf wil voortzetten, kan daarbij gedacht worden aan herverkaveling of bedrijfsverplaatsing en compensatie met vervangende grond.

De gemeente Strijen bereidt momenteel een nieuw bestemmingsplan buitengebied voor, waar nog niet wordt uitgegaan van ontwikkeling van nieuwe natuur, omdat nog geen concrete projecten en plannen bekend zijn die gedurende de planperiode van 10 jaar tot uitvoering kunnen komen. Als zich nieuwe ontwikkelingen voordoen is de gemeente Strijen bereid deze ontwikkelingen afzonderlijk te beoordelen en eventueel in te passen. De gemeente Strijen staat dus niet afwijzend tegenover natuurontwikkeling in het gebied Mariapolder en zou in ieder geval een haalbaarheidsonderzoek steunen mocht een dergelijke verzoek komen.

De gemeente Korendijk wil het plan Swaneblake voortvarend op gaan pakken. Onderzocht wordt of het havenkanaal in oude glorie teruggebracht kan worden door middel van een semi-open verbinding (keersluis). De rode ontwikkeling is bedoeld als drager voor natuurontwikkeling en de versterking van de recreatieve functie in het gebied. Op deze wijze kan de ontwikkeling van Swaneblake op een positieve wijze bijdragen aan de leefbaarheid van de kern Piershil. Ook hier zal een nieuw bestemmingsplan opgesteld moeten worden om een dergelijke ontwikkeling mogelijk te maken.

Belangrijkste wijzigingen

- zie thema landbouwontwikkeling

T-14 Infrastructuur en regionale rondweg

Samenvatting vragen

Vraagtekens worden gezet bij nut en noodzaak van een regionale rondweg. Aanleg van nieuwe wegen moet volgens diverse insprekers voorkomen worden. Sommige grondeigenaren maken er bezwaar tegen dat aangegeven tracé-opties hun perceel doorsnijden. Eén inspreker pleit voor gratis openbaar vervoer. Anderzijds wordt gewezen op huidige knelpunten, zoals de gebrekkige capaciteit van de N217 en de A29. Diverse leidingbeheerders missen aandacht voor ondergrondse buisleidingen en hoogspanningslijnen in de Structuurvisie.

Samenvatting antwoorden

De CHW erkent dat nader onderzoek en nadere afwegingen nodig zijn met betrekking tot de infrastructuur, inclusief openbaar vervoer. Daarom zal een Regionaal Verkeer- en Vervoersplan worden opgesteld, als nadere uitwerking van de Structuurvisie. In de Structuurvisie zijn te onderzoeken wegopties aangegeven, zoals een regionale rondweg. Deze zijn niet bedoeld om al een keuze te maken maar wel om de samenhang met de ruimtelijke ontwikkeling in beeld te brengen.. Voor onderdelen, zoals de ontsluiting van het regionale bedrijventerrein, is al uitvoerig onderzoek verricht en kan vooruitlopend op de vaststelling van het Regionaal Verkeer- en Vervoersplan een tracékeuze worden gemaakt. Extra aandacht zal worden besteed aan de technische infrastructuur.

Belangrijkste wijzigingen

- toevoegen alinea over technische infrastructuur in paragraaf 4.6 infrastructuur
- toevoegen bestaande hoogspanningslijnen en leidingstraten op kaart infrastructuur (pag. 66)

T-15 A4-Zuid

Samenvatting vragen

De reacties over de A4-Zuid lopen sterk uiteen. Sommigen willen elke verwijzing naar de eventuele aanleg van de A4-Zuid uit de Structuurvisie schrappen, anderen zijn verheugd dat het voorlopige tracé op de kaart is aangegeven. Er wordt op gewezen dat PMZ inmiddels opgeheven is.

Samenvatting antwoorden

De CHW is geen principieel tegenstander van aanleg van de A4-Zuid, maar heeft wel duidelijke randvoorwaarden geformuleerd waar de weg aan moet voldoen, op het gebied van leefbaarheid,

verkeerseffecten en landschappelijke inpassing (zie pag. 35). Omdat de kans dat de weg er in de toekomst komt reëel is en de ruimtelijke impact ervan groot is, is ervoor gekozen om het voorlopige tracé als ruimtereservering op de kaart aan te geven. Ook in de Structuurvisie Randstad 2040 wordt het belang van een robuuste verbinding van de Randstad naar Antwerpen benadrukt. In het nog op te stellen RVVP zal nadere besluitvorming plaatsvinden met betrekking tot verkeerskundige aspecten. Daarna kan invulling worden gegeven aan een verdere uitwerking van de gewenste ruimtelijke inpassing.

Belangrijkste wijzigingen

geen

T-16 Duurzame ontwikkeling

Samenvatting vragen

Diverse insprekers vinden dat er te weinig aandacht is voor duurzaamheid en dat dit in de Structuurvisie ten onrechte beperkt blijft tot duurzame energie. Er wordt veel verwacht van de diensten en producten die schoon zijn, die ons gebied onafhankelijk maken van olieproducerende landen, die de aansluiting bij het verleden herstellen, die het streekeigene benadrukken en die op lokale kwaliteiten bouwen.

Samenvatting antwoorden

Duurzame groei is een belangrijk aandachtspunt voor onze Hoeksche Waard. Op een aantal punten loopt onze opgave in de pas met de rest van Nederland. Op andere staan we er momenteel ronduit minder goed voor. Het is overigens onjuist om te veronderstellen dat het begrip duurzaamheid in de Structuurvisie alleen betrekking heeft op het energiebeleid van de regio. Een van de overkoepelende kwaliteitskaders voor de Structuurvisie is: “de regio kiest voor duurzame ontwikkeling” (pag. 29). Dit is onder meer uitgewerkt in beleid voor duurzame landbouw, duurzaam waterbeheer en biodiversiteit. Aangegeven is dat enkele nieuwbouwlocaties zullen worden aangewezen als pilotproject voor ‘duurzaam bouwen’ (pag. 55). Het Regionaal Bedrijventerrein is aangewezen als ‘icoonproject’ voor een duurzaam bedrijventerrein in een nationaal landschap (pag. 95). In het Uitvoeringsprogramma van de Structuurvisie zal hier nader uitwerking aan worden gegeven. Een belangrijke bouwsteen hiervoor is het reeds opgestelde Actieplan Biodiversiteit Fase 2.

De CHW onderkent dat de duurzaamheidsambitie van de regio beter zichtbaar gemaakt kan worden in de Structuurvisie. Daarom zal een aparte duurzaamheidsparagraaf worden toegevoegd aan hoofdstuk 3 ‘integrale ambitie’.

Belangrijkste wijzigingen

- toevoegen aparte duurzaamheidsparagraaf aan hoofdstuk 3 van het Ruimtelijk Plan (zie hoofdstuk 8, A2)

T-17 Energie en windturbines

Samenvatting vragen

Veel insprekers zijn van mening dat grote windturbines niet passen in het open landschap van de Hoeksche Waard en pleiten voor andere vormen van duurzame energie. Er wordt op gewezen dat de zoeklocatie bij de Heinenoordtunnel in het ‘snelwegpanorama A29’ ligt en de zoeklocatie in de Mariapolder in een mogelijk toekomstig natuur- en recreatiegebied.

Samenvatting antwoorden

De CHW erkent dat de plaatsing van grote windturbines op gespannen voet staat met de openheid van het nationaal landschap en kiest daarom voor een hernieuwde afweging van de in het verleden

aangewezen locaties. Beleidsuitgangspunt is om op basis van een studie naar mogelijke knelpunten en de effecten op natuur en milieu één locatie aan te wijzen. Afhankelijk van de mogelijkheden van de voorgestelde locatie zal daarbij een MER worden opgesteld en de daarbij behorende procedure worden doorlopen. Daarbij zal ook rekening gehouden worden met het Rijksbeleid voor snelwegpanorama's en mogelijk toekomstige natuur- en recreatieontwikkelingen.

Voorts zal de regio de toepassing van energiebesparende technieken bij nieuwbouwprojecten stimuleren en nader onderzoek doen naar de mogelijkheden voor regionale biovergisting of biovergassing. Volgens de huidige inzichten zijn grote windturbines echter de meest realistische optie om te voldoen aan de ambitie van de regio om in 2020 20% duurzame energie te produceren.

Belangrijkste wijzigingen

- toevoegen verwijzing naar snelwegpanorama A29

T-18 Regiofonds

Samenvatting vragen

Met betrekking tot het regiofonds wordt gesteld dat strikte hantering van het principe 'rood betaalt voor groen' de bouw van sociale huur- en koopwoningen zou kunnen bemoeilijken. Verder wordt gepleit voor een regiobrede toepassing van het vereveningsprincipe, waarbij opbrengsten in het ene deel van de regio bij moeten kunnen dragen aan de financiering van lastendragende ontwikkelingen in een ander deel van de regio.

Samenvatting antwoorden

Bij de inrichting van het regiofonds zal erop worden toegezien dat er geen negatief effect is op de bouw van de gewenste sociale huur- en koopwoningen. De precieze statuten van het regiofonds zullen worden vastgesteld gelijktijdig met de vaststelling van het Uitvoeringsprogramma van de Structuurvisie. Uitgangspunt is dat verevening via het regiofonds ook regiobreed ingezet wordt.

Belangrijkste wijzigingen

- geen wijzigingen

3. Maatschappelijke organisaties

In dit hoofdstuk worden de zienswijzen van de maatschappelijke organisaties besproken. De CHW heeft in het gehele proces nauw samengewerkt met deze organisaties. De concept beantwoording van de zienswijzen is besproken met deze organisaties.

MO-1 Kamer van Koophandel

1. Uit onderzoek is gebleken dat er in de Hoeksche Waard behoefte is aan 10 ha bedrijventerreinen in de hogere milieucategorieën (HMC). Verzoek om bedrijven in de hogere milieucategorieën toe te laten op het regionale bedrijventerrein.

Antwoord: Het Ontwerp Ruimtelijk Plan geeft aan dat het nieuwe regionale bedrijventerrein is bedoeld voor bedrijven in de milieucategorieën 1 t/m 3 en met uitzondering categorie 4. De nieuwvestiging van bedrijven in hogere milieucategorieën vindt de CHW niet passen bij het karakter en de ontwikkeling van een nationaal landschap. Indien het bedrijven betreft in categorie 4 die voldoen aan de gestelde criteria biedt het regionale bedrijventerrein de mogelijkheid om deze te accommoderen.

Voor de herontwikkeling van de locaties Suikerunie en HKS Heuvelman zien wij het als een belangrijk gegeven dat uit het onderzoek blijkt dat in de Hoeksche Waard de behoefte aan bedrijventerreinen in de hogere milieucategorieën (HMC) slechts zeer beperkt is.

Conclusie: Geen wijziging.

2. Dringend verzoek om de industriebestemming (categorie 5) van het Suikerunieterrein te handhaven.

Antwoord: Door de afname van de activiteiten van de Suikerunie worden grote delen van het betreffende terrein op dit moment niet gebruikt. Daarom wordt nagedacht over een nieuwe bestemming, die meer aansluit op de behoeften en het karakter van de kern Puttershoek en op de kernkwaliteiten van het nationaal landschap. Als mogelijke nieuwe functies wordt gedacht aan wonen, (kleinschalige) bedrijvigheid, voorzieningen en sport. Deze functies zijn moeilijk te combineren met zware industrie. Compensatie van de industriebestemming elders in de Hoeksche Waard wordt als onrealistisch en onwenselijk beschouwd. Daarnaast blijkt uit de voorgaande opmerking dat de behoefte aan bedrijventerreinen in de hogere milieucategorieën zeer beperkt is.

Het Suikerunieterrein ligt binnen de bestaande rode contouren uit het streekplan en is in het Ontwerp Ruimtelijk Plan aangegeven als mogelijke locatie voor transformatie. De financiële en planologische haalbaarheid hiervan zal moeten blijken uit nader onderzoek en nader overleg met alle betrokkenen. Pas bij gebleken haalbaarheid is eventuele wijziging van de huidige industriebestemming aan de orde. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt primair bij de gemeente. In het Ontwerp Ruimtelijk Plan is ervoor gekozen om de uiteindelijke bestemming open te laten, maar wel de (regionaal relevante) ruimtelijke opgave te benoemen.

Conclusie: Op pag. 73 wordt toegevoegd: *“Het streven bij de ontwikkelingen is dat door intensivering van het ruimtegebruik netto geen areaal bedrijventerrein verloren gaat. Daarbij vindt op de ontwikkellocatie transformatie plaats naar bij het Nationaal Landschap passende bedrijvigheid. Hiermee wordt voorkomen dat het landschap op andere plaatsen aangetast wordt vanwege de noodzakelijke compensatie en krijgt de werklocatie ter plaatse een kwaliteitsimpuls.”*

3. De transformatie van het HKS-Heuvelmanterrein is ongewenst omdat dit ongewenste risico's oplevert voor de milieuruimte van het bedrijfsleven dat grenst aan dit terrein. Dringend verzoek de Structuurvisie op dit punt aan te passen.

Voor het HKS-Heuvelmanterrein wordt om diverse redenen al langer nagedacht over een nieuwe bestemming, zie de toelichting op pag. 115 van het Ontwerp Ruimtelijk Plan. Op dit moment is een concept opgesteld voor herontwikkeling van deze locatie waarbij op het terrein een clustering van binnenvaart gerelateerde bedrijvigheid is voorzien, efficiënter gebruik gemaakt wordt van het bedrijventerrein en op de zuidelijke punt, tegen de kern van 's-Gravendeel, woningbouw is voorzien. Dit concept is nadrukkelijk afgestemd met de partners in de regio. Tevens is door onderzoek geconcludeerd dat herontwikkeling geen belemmering vormt voor de bedrijvigheid op Mijlpolder of op de bedrijventerreinen Grootte Lindt (Zwijndrecht) en Dordt West (Dordrecht). Onderzoek naar de geluidsruimte van deze bedrijventerreinen ondersteunen deze conclusie. Dit concept is tevens aan de provincie voorgelegd.

Evenals het Suikerunieterrein ligt het HKS-Heuvelmanterrein binnen de bestaande rode contouren uit het streekplan en is het in het Ontwerp Ruimtelijk Plan aangegeven als mogelijke locatie voor transformatie. De financiële en planologische haalbaarheid hiervan zal moeten blijken uit nader onderzoek en nader overleg met alle betrokkenen. Uiteraard zullen daarbij ook de externe effecten worden betrokken. Pas bij gebleken haalbaarheid is eventuele wijziging van de huidige industriebestemming aan de orde. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt primair bij de gemeente. In het Ontwerp Ruimtelijk Plan is ervoor gekozen om de uiteindelijke bestemming open te laten, maar wel de (regionaal relevante) ruimtelijke opgave te benoemen.

Conclusie: Op pag. 115, onder het kopje Ontwikkelingsbeeld 2030 de tekst aanpassen tot het volgende met als doel het meer geconcretiseerde concept te beschrijven en aan te geven dat een dergelijke ontwikkeling niet mag conflicteren met reeds aanwezige bedrijventerreinen:

“De Drechtsteden doen onderzoek naar de transformatie van de locatie Klein Koninkrijk (HKS-Heuvelmanterrein en gemeentehaven). Aanleiding is de wens van zowel het bedrijf HKS als de gemeente om dit bedrijf vanwege het gebrek aan uitbreidingsmogelijkheden en de zware milieubelasting te verplaatsen. Een dergelijke ontwikkeling maakt het mogelijk om 's-Gravendeel weer aan het water te leggen en de historische relatie met de haven te herstellen. Het concept voor herontwikkeling beoogt een clustering van binnenvaart gerelateerde bedrijvigheid, efficiënter gebruik van het bedrijventerrein en op de zuidelijke punt, tegen de kern van 's-Gravendeel, woningbouw. De herontwikkeling van Klein Koninkrijk mag niet conflicteren met reeds bestaande bedrijventerreinen zoals Mijlpolder ('s-Gravendeel), Dordtse Kil/Zeehavengebied (Dordrecht) en Grootte Lindt (Zwijndrecht). Realisatie van een dergelijk concept zal naar verwachting op z'n vroegst over ca. 10-15 jaar kunnen plaatsvinden. Voor de kortere termijn zijn diverse...”

4. Verzoek om (milieu)ruimte te reserveren voor het bovenregionale bedrijventerrein, onder verwijzing naar de voorwaarde die alle Zuid-Hollandse partners (provincie, gemeenten, bedrijfsleven) hebben aangegeven dat op lange termijn een bovenregionaal bedrijventerrein in de Hoeksche Waard noodzakelijk is om in de (resterende) vraag van de Rotterdamse regio te voorzien.

Antwoord: De CHW is zich ervan bewust dat de definitieve beslissing op Rijksniveau over het bovenregionale bedrijventerrein nog niet is genomen, maar wil na de al jarenlange durende onzekerheid niet nog langer wachten met een samenhangende aanpak van de noordrand. Met name de ontsluiting en de landschappelijke inpassing van het regionale bedrijventerrein zijn een urgente opgave. De Structuurvisie geeft daarvoor de ruimtelijke kaders aan, maar een nadere afweging is nog nodig. Voornemen is om voor de gehele noordrand in samenwerking met alle betrokkenen een aparte visie op te stellen, waarin onder meer de infrastructuur, de invulling van het Regiopark Noordrand, de eventuele inpassing van een concentratiegebied voor glastuinbouw, de programmatische afstemming van de verschillende woon- en werklocaties, de fasering en de financiering worden uitgewerkt. Deze visie zal als een nadere uitwerking van de Structuurvisie worden vastgesteld. De huidige aanduiding

voor de omgeving van het regionaal bedrijventerrein als gebied waar een kwaliteitsimpuls voor het landschap nodig is, kan daarbij een nadere invulling krijgen. De CHW wil geen actieve reservering opnemen voor het bovenregionale bedrijventerrein, omdat dit de planontwikkeling voor de landschappelijke inpassing van het regionale bedrijventerrein onnodig zou beperken.

Conclusie: Aan par. 6.4 wordt toegevoegd dat *“een uitwerking zal worden opgesteld voor de noordrand, waarin invulling wordt gegeven aan het nagestreefde Regiopark en een nadere afweging en afstemming zullen plaatsvinden van de verschillende ruimtelijke opgaven in dit gebied.”*

5. Verzoek om de uitgangspunten voor het opstellen van de regionale kantoren- en bedrijvenstrategie (pagina 42 Structuurvisie) te wijzigen, zodat ook bedrijven van buiten de regio en bedrijven in de hogere milieucategorieën zich mogen vestigen op de bedrijventerreinen in de Hoeksche Waard.

Antwoord: De betreffende uitgangspunten zijn gebaseerd op uitgevoerd onderzoek naar de regionale bedrijven- en kantorenmarkt door de Stec Groep. Deze worden uitgewerkt in het kader van de nog vast te stellen Regionale Kantoren- en Bedrijvenstrategie en Sociaal-Economische Visie. De CHW kiest nadrukkelijk voor bedrijvigheid die past bij de arbeidsmarkt van de regio en het karakter van het nationaal landschap. Met kleinschalige, hoogwaardige en duurzame bedrijvigheid wil de regio een onderscheidend economisch profiel neerzetten ten opzichte van de omliggende stedelijke regio's en haven- en industriegebieden: doen waar je sterk in bent. De regio is van mening dat een dergelijke regionale differentiatie van werkmilieus ook op grotere schaal economische voordelen op kan leveren. De CHW wil daarom geen actieve inzet plegen op het aantrekken van bedrijven van buiten de regio als doel op zich of extra ruimte bieden voor milieuhinderlijke bedrijven.

Conclusie: Geen wijzigingen.

6. Nader onderzoek is gewenst naar de ontwikkeling en de capaciteit van de N217, mede in relatie tot de aanleg van het regionale bedrijventerrein.

Antwoord: De CHW hecht aan een goede bereikbaarheid van het regionale bedrijventerrein. In het kader van het bestemmingsplan en de bijbehorende MER is reeds onderzoek gedaan naar de verkeerseffecten en de gewenste ontsluiting. Verschillende ontsluitingsmodellen zijn uitgewerkt, waarbij ook aanpassingen aan de N217 en het aansluitpunt op de A29 zijn onderzocht. Er heeft nog geen definitieve keuze plaatsgevonden met betrekking tot de toekomstige ontsluiting. Voor fase 1 van het regionale bedrijventerrein (20 ha) voldoet de huidige infrastructuur nog. Voor de volgende fasen zijn extra maatregelen voor de ontsluiting nodig. Definitieve keuzen hierover zullen worden gemaakt in het kader van de voorgenomen nadere uitwerking voor de noordrand (zie MO1-4).

Conclusie: Geen wijzigingen.

7. Het toestaan van kleinschalige bedrijvigheid bij de transformatie van vrijkomende agrarische bebouwing wordt aangemoedigd.

Antwoord: Naast wonen kan ook kleinschalige bedrijvigheid een nieuwe functie zijn bij transformatie van vrijkomende agrarische gebouwen. De huidige provinciale en gemeentelijke regels bieden hiervoor naar de mening van de CHW voldoende mogelijkheden. Voorwaarden zijn ondermeer dat er geen verkeersaantrekkende werking is, dat geen milieuhinder optreedt en dat de landschappelijke inpassing gewaarborgd is. Aanvullend beleid wordt niet nodig geacht.

Conclusie: Op pag. 44 onder 'Transformatie en ruimte-voor-ruimte' naast wonen ook kleinschalige bedrijvigheid als mogelijke nieuwe functie noemen.

8. De uitbreiding van het verblijfsrecreatieve aanbod en de daarbij gekozen drie-trapsstrategie moeten goed aansluiten op de vraag van de markt en dus een bijdrage leveren aan een goed vestigingsklimaat voor de ondernemer.

Antwoord: De CHW is het eens met deze opmerking: de gewenste uitbreiding van het verblijfsrecreatieve aanbod zal door de markt gerealiseerd moeten worden. Voorwaarde is wel dat nieuwe voorzieningen goed zijn ingepast in het landschap en bij voorkeur actief bijdragen aan versterking van de kernkwaliteiten. Het plan voor de Molenpolder bij Numansdorp is hier een voorbeeld van.

Conclusie: Geen wijzigingen.

9. De inrichtingsprincipes voor de landschappelijke inpassing van bedrijventerreinen worden onderschreven, maar deze mogen niet ten koste gaan van de veiligheid en de bedrijfsvoering van de gevestigde bedrijven.

Antwoord: Bij de uitwerking van concrete plannen zal uiteraard rekening worden gehouden met genoemde aspecten. Naar de mening van de CHW bieden de inrichtingsprincipes hiervoor voldoende mogelijkheden. Per bedrijventerrein zal maatwerk moeten worden geleverd en zullen gevestigde bedrijven worden betrokken bij de planontwikkeling.

Conclusie: Toevoegen op pag. 89: *“Uitgangspunt is dat de maatregelen voor de landschappelijke inpassing niet ten koste gaan van de veiligheid en de bedrijfsvoering van de gevestigde bedrijven.”*

MO-2 LTO Noord

1. Het LTO heeft het Ontwerp Ruimtelijk Plan positief beoordeeld en pleit voor een goede inbedding in de provinciale structuurvisie en voor voldoende financiële middelen voor de uitvoering.

Antwoord: Voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie: Geen wijziging.

2. Ruimtelijke ingrepen mogen niet zomaar ten koste gaan van agrarische grond.

Antwoord: De CHW erkent dat dit ‘niet zomaar’ mag gebeuren, maar zeer zorgvuldig afgewogen moet worden. Zie voorgestelde teksttoevoeging.

Conclusie: *Teksttoevoeging aan par. 4.3: “Het behoud van een goede landbouwstructuur is een nadrukkelijke doelstelling van de Structuurvisie. Toch is het onvermijdelijk dat de noodzakelijke ontwikkeling van nieuwe woon- en werkgebieden, infrastructuur en water- en groengebieden ten koste gaat van agrarische grond. De regio hecht daarom aan een goed overleg met de sector om zo goed mogelijk rekening te kunnen houden met de agrarische belangen en eventuele nadelige effecten te kunnen compenseren. In individuele gevallen zal in overleg met de betreffende agrariërs steeds gezocht worden naar oplossingen voor het hele bedrijf. Indien de betreffende agrariër zijn bedrijf wil voortzetten, kan daarbij gedacht worden aan herverkaveling of bedrijfsverplaatsing en compensatie met vervangende grond.”*

3. LTO maakt bezwaar tegen aanwijzing van Mariapolder en plan Swaneblake tot natuurgebied.

Antwoord: Beide gebieden maken deel uit van gewenste Groene Zoom om de hele Hoeksche Waard en kunnen bijdragen aan de ecologische en recreatieve ontwikkeling van de ‘Zuidrand aan de Delta’. Daarnaast is de Mariapolder in het streekplan van de provincie al jarenlang aangewezen als zoekgebied voor natuurontwikkeling. De betreffende gebieden hebben momenteel een agrarische bestemming en er zijn nog geen concrete plannen om dat te veranderen. De Structuurvisie geeft echter de lange-termijnvisie van de regio aan. De regio is bereid een eventuele bestemmingswijziging in de toekomst planologisch te faciliteren. De formele bevoegdheid hiervoor ligt bij de gemeente.

Indien op termijn bestemmingsverandering aan de orde zou zijn, zal in overleg met de betreffende agrariërs gezocht worden naar oplossingen voor het hele bedrijf. Indien de betreffende agrariër zijn bedrijf wil voortzetten, kan daarbij gedacht worden aan herverkaveling of bedrijfsverplaatsing en compensatie met vervangende grond.

De gemeente Strijen bereidt momenteel een nieuw bestemmingsplan buitengebied voor, waar nog niet wordt uitgegaan van ontwikkeling van nieuwe natuur, omdat nog geen concrete projecten en plannen bekend zijn die gedurende de planperiode van 10 jaar tot uitvoering kunnen komen. Als zich nieuwe ontwikkelingen voordoen is de gemeente Strijen bereid deze ontwikkelingen afzonderlijk te beoordelen en eventueel in te passen. De gemeente Strijen staat dus niet afwijzend tegenover natuurontwikkeling in het gebied Mariapolder en zou in ieder geval een haalbaarheidsonderzoek steunen mocht een dergelijke verzoek komen.

De gemeente Korendijk wil het plan Swaneblake voortvarend op gaan pakken. Onderzocht wordt of het havenkanaal in oude glorie teruggebracht kan worden door middel van een semi-open verbinding (keersluis). De rode ontwikkeling is bedoeld als drager voor natuurontwikkeling en de versterking van de recreatieve functie in het gebied. Op deze wijze kan de ontwikkeling van Swaneblake op een positieve wijze bijdragen aan de leefbaarheid van de kern Piershil.

Conclusie: Zie MO-2.2

4. LTO pleit voor aanwijzing van een glasconcentratiegebied vóór de daadwerkelijke vaststelling van het Ruimtelijk Plan.

Antwoord: Als vervolg op de eerdere door de provincie opgestelde verkenning is door de regio reeds een vervolgonderzoek gestart naar de haalbaarheid en de locatiekeuze voor een of meerdere concentratiegebieden voor glastuinbouw of alternatieve oplossingen voor de sanering van verspreid glas op kwetsbare locaties (zie pag. 100). De LTO zal nauw betrokken worden bij de uitvoering van dit onderzoek. Op basis van een bedrijfsmatige en een landschappelijke analyse met de bijhorende fiscale en grondstrategische overwegingen wordt er een aantal scenario's opgesteld. Hierbij zal in ieder geval een afweging gemaakt worden tussen de in het Ruimtelijk Plan opgenomen opties: aanwijzen van één locatie of aanwijzen van meerdere concentratielocaties.

Naar verwachting zullen de resultaten van dit onderzoek niet vóór de vaststelling van het Ruimtelijk Plan beschikbaar zijn. Op basis van de huidige beschikbare informatie kan geen goede integrale afweging gemaakt worden.

Conclusie: Geen wijziging.

5. Landgoederen roepen geen weerstand op bij LTO, mits deze aansluiten bij dorpsranden of lintbebouwing en niet de openheid van het gebied aantasten.

Antwoord: Dit sluit aan bij het Ontwerp Ruimtelijk Plan. Landgoederen worden bij voorkeur gekoppeld aan de binnendijken (zie pag. 63) en aan de 'dorpsrondjes' bij de dorpsranden (pag. 77).

Conclusie: Geen wijziging.

6. Ontwikkeling van nieuwe kreken mag niet de openheid van het gebied aantasten en moet inpasbaar zijn in de cultuurhistorie van het landschap.

Antwoord: Dit is ook een uitgangspunt van de CHW. De reeds uitgevoerde kreekprojecten in het kader van Argusvlinder en het Vlietproject kunnen als voorbeeld dienen. Overigens gaat het niet zozeer om de aanleg van nieuwe kreken als wel om ecologische, landschappelijke en hydrologische versterking van bestaande kreken.

Conclusie: In par. 4.4 onder 'kreeken en dijken' en bij het inrichtingsprincipe 'kreekontwikkeling' (pag. 81) zal opgenomen worden dat de ontwikkeling van kreeken niet ten koste mag gaan van de openheid, de cultuurhistorie, de archeologie en de aardkundige waarde (zie ook MO-5.7).

7. LTO is voorstander van optie 1 (Spuiouever, Nieuw Beijerland, red) voor de plaatsing van windmolens.

Antwoord: Voor kennisgeving aangenomen. Een definitieve voorkeurslocatie zal worden aangewezen op basis van de resultaten van de voorgenomen MER-studie.

Conclusie: Geen wijziging.

8. Biovergistingsinstallaties zijn het meest rendabel als die op of bij agrarische bedrijven worden gesitueerd en horen niet op een bedrijventerrein.

Antwoord: Biovergistingsinstallaties zijn mogelijk bij agrarisch bedrijven als zij voldoen aan de op pag. 55 genoemde criteria. Grootschalige biovergistingsinstallaties zijn vanwege de bijbehorende transportstromen en de ruimtelijke verschijningsvorm naar de mening van de CHW alleen inpasbaar op bedrijventerreinen.

Conclusie: Geen wijziging.

MO-3 Hoeksewards Landschap

1. HWL heeft waardering voor het voorliggende Ontwerp Ruimtelijk Plan.

Antwoord: Voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie: Geen wijzigingen.

2. Het ontbreekt aan een rationeel afwegings- en beoordelingskader, waarmee de inpasbaarheid van een ontwikkeling kan worden beoordeeld en waaruit eventueel compenserende of mitigerende maatregelen gedestilleerd kunnen worden als een bepaalde ingreep onontkoombaar blijkt. Gepleit wordt voor toevoeging van een ruimtelijke toets in het verdere uitwerkingstraject.

Antwoord: De CHW erkent dat een verdere uitwerking van de kernkwaliteiten noodzakelijk is om op het lokale schaalniveau tot een goede afweging van projecten te komen. De CHW is voornemens hier in het Uitvoeringsprogramma invulling aan te geven. Verwezen wordt naar de opgenomen uitvoeringsthema's (par. 5.3) zoals kreekontwikkeling en dijkontwikkeling, die veelal een directe relatie hebben met de kernkwaliteiten en mede gericht zijn op versterking van de kernkwaliteiten. Voornemen is om in het Uitvoeringsprogramma toetsbare taakstellingen op te nemen voor deze thema's. Voor wat betreft het aspect cultuurhistorie is reeds een vervolgproject gestart gericht op inventarisatie en beleidsontwikkeling, in het kader van het Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap Fase 1. Voor wat betreft het aspect biodiversiteit wordt verwezen naar het Actieplan Biodiversiteit Fase 2. De CHW stelt prijs op een blijvende betrokkenheid van HWL bij deze verdere uitwerkingen.

Overigens is de CHW van mening dat met de uitwerking van de kernkwaliteiten in het Ruimtelijk Plan op regionaal schaalniveau duidelijke regionale toetsingskaders en inspiratiebeelden zijn neergelegd en goede waarborgen zijn ingebouwd dat de kernkwaliteiten centraal blijven staan bij de verdere planontwikkeling. Als de Structuurvisie is vastgesteld, is deze bindend voor de gemeenten en kunnen plannen eraan getoetst worden. Gewezen wordt op kwaliteitskader 4 'De kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap zijn leidend voor de ruimtelijke ontwikkeling' (pag. 29), op de opgestelde 'kwaliteitszonering' (par. 3.2) en op de gepresenteerde inrichtingsprincipes (par. 5.2). Bij de opstelling

van de Structuurvisie en de keuzen die daarin zijn gemaakt, hebben de kernkwaliteiten een belangrijke rol gespeeld, mede dankzij de inbreng van de maatschappelijke organisaties. Feitelijk geldt de gehele Structuurvisie als toetsingskader voor de beoordeling van de inpasbaarheid van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Voor de regionaal relevante ontwikkelingen die op dit moment bekend zijn heeft in het kader van de Structuurvisie al een afweging plaatsgevonden van de inpasbaarheid en zijn ook al randvoorwaarden opgenomen voor de landschappelijke inpassing. Voor sommige ruimtelijke ontwikkelingen zijn nadere uitwerkingen aangekondigd om tot een goede afweging te komen.

De regionale kwaliteitskaders uit de Structuurvisie en de voorgenomen nadere uitwerkingen vormen de inhoudelijke basis voor de afweging van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. De CHW erkent dat naast de inhoudelijke kwaliteitskaders ook proceswaarborgen nodig zijn om ervoor te zorgen dat bij concrete planuitwerkingen ook echt rekening wordt gehouden met deze kwaliteitskaders en dat bij eventuele onvermijdelijke negatieve effecten voldoende compensatie wordt geboden. HWL stelt voor om hiervoor een ruimtelijke toets in het leven te roepen. De CHW wil graag met HWL in gesprek over de precieze invulling daarvan. De CHW heeft de voorkeur om een dergelijke ruimtelijke toets te integreren in bestaande procedures. Gedacht wordt aan een uitbreiding van de bestaande welstandsadvisering met landschappelijke criteria. Dit is overigens al steeds meer de praktijk. De recent opgestelde Regionale Welstandsnota bevat al landschappelijke criteria en veel gemeenten laten in een vroeg stadium bouwplannen onafhankelijk toetsen op ruimtelijke kwaliteit. Een bredere toetsing van de landschappelijke inpassing en voorstellen voor eventuele compenserende maatregelen kunnen worden toegevoegd aan de reguliere welstandstoetsing.

Conclusie: Aan par. 6.4 wordt toegevoegd: *“Om te waarborgen dat bij de uitwerking van concrete plannen voldoende rekening wordt gehouden met de kernkwaliteiten van het landschap zal de reguliere welstandstoetsing op basis van de Regionale Welstandsnota worden uitgebreid tot een integrale ruimtelijke toets, waarbij ook de landschappelijke inpassing en eventuele compensatiemaatregelen betrokken worden.”*

3. Bebouwing doet in principe afbreuk aan het huidige landschappelijke beeld. Voor bouwen in het buitengebied zou het nee, tenzij principe moeten gelden.

Antwoord: De CHW erkent dat het open landschap kwetsbaar is en dat terughoudend moet worden omgegaan met bouwen in het buitengebied. Daarom wordt waar mogelijk gekozen voor inbreiding binnen bestaand bebouwd gebied en worden de uitbreidingen gekoppeld aan de bestaande kernen.

Naar de mening van de CHW hoeft bebouwing niet per definitie afbreuk te doen aan het landschappelijk beeld. Met een goede landschappelijke inpassing en een zorgvuldige vormgeving kan bebouwing juist een bijdrage leveren de versterking van de kernkwaliteiten. Dat was in het verleden zo, denk aan de monumentale boerderijen en de fraaie historische dorpskernen, en hoeft in de toekomst niet anders te zijn. Daartoe is in het Ontwerp Ruimtelijk Plan onder meer een aantal inrichtingsprincipes geformuleerd voor de noodzakelijke dorpsuitbreidingen. Ook worden voorwaarden aangegeven voor de aanleg van nieuwe landgoederen en voor de toepassing van ruimte-voor-ruimte. Indirect kan via het ‘regiofonds’ bebouwing een bijdrage leveren aan nieuwe investeringen in het landschap.

Conclusie: Geen wijzigingen.

4. Het begrip duurzaamheid zou niet alleen betrekking moeten hebben op energiegebied, maar ook op wonen en werken.

Antwoord: De CHW onderkent dat de duurzaamheidsambitie van de regio beter zichtbaar gemaakt kan worden in de Structuurvisie. Daarom zal een aparte duurzaamheidsparagraaf worden toegevoegd aan hoofdstuk 3 ‘integrale ambitie’.

Overigens is het onjuist om te veronderstellen dat het begrip duurzaamheid in de Structuurvisie alleen betrekking heeft op het energiebeleid van de regio. Een van de overkoepelende kwaliteitskaders voor de Structuurvisie is: “de regio kiest voor duurzame ontwikkeling” (pag. 29). Dit is onder meer uitgewerkt in beleid voor duurzame landbouw, duurzaam waterbeheer en biodiversiteit. Aangegeven is dat enkele nieuwbouwlocaties zullen worden aangewezen als pilotproject voor ‘duurzaam bouwen’ (pag. 55). Het Regionaal Bedrijventerrein is aangewezen als ‘icoonproject’ voor een duurzaam bedrijventerrein in een nationaal landschap (pag. 95). In het Uitvoeringsprogramma van de Structuurvisie zal hier nader uitwerking aan worden gegeven. Een belangrijke bouwsteen hiervoor is het reeds opgestelde Actieplan Biodiversiteit Fase 2.

Conclusie: Aan hoofdstuk 3 ‘integrale ambitie’ zal een aparte duurzaamheidsparagraaf worden toegevoegd, waarin de ambities van de CHW op het gebied van duurzaamheid en biodiversiteit worden beschreven.

5. Pag. 53: Er is vooralsnog geen zicht op de inpassing van het regionale bedrijventerrein in de noordrand.

Antwoord: In het Ontwerp Ruimtelijk Plan is de ruime omgeving van het regionale bedrijventerrein aangeduid als gebied waar een kwaliteitsimpuls voor het landschap nodig is. Daarnaast is het icoonproject Regiopark Noordrand mede gericht op een goede landschappelijke inpassing van het regionale bedrijventerrein. De CHW onderkent dat hier nog een grote opgave ligt. De precieze inrichting en het beheer, maar ook de fasering en de financiering moeten nog verder uitgewerkt worden. Voornemen is om op korte termijn en in overleg met alle betrokken partijen een nadere uitwerking voor de noordrand op te stellen.

Conclusie: Aan par. 6.4 wordt toegevoegd dat *“een uitwerking zal worden opgesteld voor de noordrand, waarin invulling wordt gegeven aan het nagestreefde Regiopark en een nadere afweging en afstemming zullen plaatsvinden van de verschillende ruimtelijke opgaven in dit gebied.”*

6. Pag. 38: HWL gaat ervan uit dat de overmaat van 30% aan plannen om planuitval op te vangen niet in de ruimtelijke claims wordt opgenomen, maar uitsluitend op planniveau wordt aangeboden.

Antwoord: Dat is correct.

Conclusie: Geen wijzigingen.

7. Pag. 46: Moerasvogels of reigerachtigen worden als doelsoort voorgesteld in plaats van otter, bever en roerdomp. Agrarisch natuurbeheer dient mede gericht te zijn op akkervogels, naast weidevogels en ganzen.

Antwoord: Akkoord.

Conclusie: Tekst wordt aangepast conform voorstel.

8. Pag. 46: Wordt met ‘het herstellen van uitwisselingsmogelijkheden met het buitenwater’ bedoeld dat de getijdenwerking in kreeklopen en/of natuurgebieden wordt hersteld?

Antwoord: Gedoeld wordt op de ecologische uitwisselingsmogelijkheden voor water- en moerassoorten. Dit kan bijvoorbeeld door de aanleg van moerasstapstenen bij de kreekmondingen (met tevens een functie voor waterzuivering en/of waterberging) of vispassages bij gemalen en inlaatpunten. Dit sluit aan bij maatregelen zoals genoemd in het Waterstructuurplan. Vooral nog wordt niet gedacht aan herstel van de getijdenwerking in kreeklopen en/of binnendijkse natuurgebieden.

Conclusie: Geen wijzigingen.

9. Pag. 46: In verband met het voornemen een integraal beheers- en inrichtingsplan voor dijken op te stellen wordt gewezen wordt op een eerdere studie van de Wetenschapswinkel en het bestaande Landschapsbeleidsplan.

Antwoord: De CHW is bekend met genoemde studies en het voorgenomen beheers- en inrichtingsplan bouwt daarop voort. Ook het Actieplan Biodiversiteit Fase 2 is een belangrijke bouwsteen.

Conclusie: Geen wijzigingen.

10. Pag. 47. De ideeën voor natte natuurontwikkeling in combinatie met waterberging en waterzuivering worden ondersteund en dienen verder te worden uitgewerkt, bijvoorbeeld in het Waterstructuurplan.

Antwoord: In het kader van het Uitvoeringsprogramma van de Structuurvisie zullen in overleg met het Waterschap vervolgprojecten worden opgezet.

Conclusie: Geen wijzigingen.

11. Pag. 55: Naar de mening van HWL horen (grote) windturbines niet thuis in het nationaal landschap Hoeksche Waard. Windenergie in de Hoeksche Waard zou beperkt moeten blijven tot één of hooguit twee locaties.

Antwoord: Voor kennisgeving aangenomen. De CHW erkent dat de plaatsing van grote windturbines op gespannen voet staat met de openheid van het Nationaal Landschap en kiest daarom voor een hernieuwde afweging van mogelijke locaties. Beleidsuitgangspunt is om op basis van een MER-studie één locatie aan te wijzen. De doelstelling is om te voldoen aan de landelijke doelstelling om in 2020 te voorzien in 20% duurzame energieproductie.

Conclusie: Geen wijzigingen.

12. Pag. 63: Verbrede agrarische functies hoeven niet alleen aan de binnendijken gekoppeld te worden, maar dienen in de gehele Hoeksche Waard te worden gestimuleerd.

Antwoord: De regio kiest voor stimulering van verbrede landbouw langs de binnendijken (pag. 63) en de dorpsranden (gekoppeld aan de 'dorpsrondjes', zie pag. 77) en voor versterking van grootschalige, grondgebonden landbouw in de open polders. Naar de mening van de CHW kan dit bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de dijken tot recreatief en landschappelijk aantrekkelijke routes, aan de 'vergroening' van de dorpsranden en aan het behoud van de openheid in de polders. Verbreding is in economisch opzicht het meest kansrijk als dit goed aansluit op de dorpen en op de recreatieve routestructuur. Met name in de noordrand liggen hiervoor goede mogelijkheden. Om de openheid van de polders te behouden en om de ontwikkelingsmogelijkheden van de grootschalige, grondgebonden landbouw niet onnodig te beperken, wil de CHW de vestiging van nevenfuncties in het open agrarisch gebied niet actief stimuleren (in de vorm van extra planologische ruimte). Dat wil niet zeggen dat buiten de dijken en de dorpsranden verbreding niet mogelijk is, maar wel dat dit zal moeten passen binnen de huidige planologische regelgeving.

Conclusie: Aan par. 4.3 wordt een alinea toegevoegd over 'verbrede landbouw' waarin het beleid wordt samengevat: *"De CHW zal verbredingsinitiatieven die passen bij de kernkwaliteiten van het landschap en bijdragen aan de biodiversiteit en de recreatieve gebruikswaarde van het landelijk gebied stimuleren en ondersteunen, met name langs de dijken en de dorpsranden en in de noordrand. Hierbij kan gedacht worden aan het bieden van extra planologische ruimte voor nieuwe functies op het agrarisch bedrijf en een financiële bijdrage voor agrarisch natuurbeheer en aanleg van erfbeplanting, boomgaarden, boerenlandpaden en kleine landschapselementen.*

In de uitwerking van het Regiopark Noordrand zal bijzondere aandacht worden geschonken aan de opkomst van stadslandbouw. De afgelopen jaren is het belang van de regionale voedselproductie ten behoeve van de stedelijke regio herontdekt. Steeds meer mensen hechten belang aan gezond, liefs biologisch geproduceerd voedsel uit de regio. Het mogelijk maken en stimuleren van stadslandbouw is daarom een grote opgave. Stadslandbouw is kleinschaliger dan reguliere landbouw, waardoor het goed gecombineerd kan worden met recreatief medegebruik.”

13. Pag. 65: HWL pleit ervoor om de gehele strook opgespoten gebieden langs de Oude Maas natuurlijk-recreatief te ontwikkelen, met name het Kooimansland bij Heinenoord en de Buitenzomerlanden Polder bij het regionale bedrijventerrein.

Antwoord: De betreffende gebieden maken deel uit van het voorgestelde Regiopark Noordrand en zijn aangewezen als ‘buitendijkse natuur- en recreatiegebieden’.

Conclusie: Geen wijzigingen.

14. Pag. 69: De mogelijke windturbine locatie bij de Heinenoordtunnel staat haaks op het streven om de weggebruiker een weidse blik op het nationaal landschap aan te bieden.

Antwoord: Dit hangt af van de precieze plaatsing. Het nagestreefde ‘poorteffect’ kan ook de openheid accentueren. Dit zal meegenomen worden bij de voorgenomen nadere afweging in het kader van een MER-studie.

Conclusie: Bij de beschrijving van optie 5 zal worden toegevoegd: *“Ook zal rekening gehouden moeten worden met het streven om de weggebruiker bij binnenkomst in de Hoeksche Waard een weidse blik op het nationaal landschap aan te bieden.”*

15. Pag. 85: Koppeling van glasconcentratiegebieden aan kreekontwikkeling doet gekunsteld aan en beperkt het zoekgebied. Wel wordt het streven om gietbassins ecologisch in te richten onderschreven.

Antwoord: Voor de afweging van eventuele glasconcentratiegebieden zal een nadere studie worden uitgevoerd (zie par. 6.4). Indien mocht blijken dat de ontwikkeling van enkele kleinere concentratiegebieden haalbaar en wenselijk is, zal voor de locatiekeuze en de inrichting rekening gehouden worden met het gepresenteerde inrichtingsprincipe. Door een combinatie met extra kreekontwikkeling kan naar de mening van de CHW een goede landschappelijke inpassing worden gewaarborgd. Uiteraard zullen per locatie meer gedetailleerde inrichtingsplannen moeten worden opgesteld. HWL zal betrokken worden bij de locatiekeuze en bij de uitwerking van inrichtingsplannen.

Conclusie: Geen wijzigingen.

16. Bijlage rode contouren: Voorgesteld wordt om de rode contouren op de planhorizon voor 2030 te leggen. De gebieden binnen de contourlijnen lijken groter dan het benodigde aantal hectaren, zoals vermeld in de tabellen.

Antwoord: De rode contouren zijn afgestemd op het woningbouwprogramma tot 2020 en zijn aangegeven op verzoek van de provincie Zuid-Holland. De provincie heeft de regio verzocht de rode contouren voor 2020 aan te geven. Daar wil de regio niet van afwijken. In de tabellen per kern is de totale oppervlakte aangegeven van het gebied dat wordt toegevoegd aan de rode contouren. Naast de nieuw te bebouwen woon- en werkgebieden en aan te leggen water- en groengebieden, vallen ook bestaande gebouwen, erven, wegen en water- en groengebieden daaronder (de categorie ‘overig’). De oppervlakte nieuw woon- en werkgebied binnen de rode contour is afgestemd met het streekplanprogramma per kern.

Conclusie: Geen wijzigingen.

17. Puttershoek-Maasdam: Voorgesteld wordt om het gebied tussen Puttershoek en Maasdam buiten de rode contour te laten, om duidelijk aan te geven dat het niet de bedoeling is deze kernen aan elkaar te laten groeien.

Antwoord: Het is inderdaad niet de bedoeling dat beide kernen aan elkaar groeien, maar om het gebied in te richten als recreatie- en groengebied met specifieke voorzieningen. Het heeft deels al een recreatieve bestemming. Omdat het gebied grenst aan bebouwd gebied is dit conform de provinciale richtlijn opgenomen in de rode contour.

Conclusie: Geen wijziging.

18. Zuid-Beijerland: De rode contour is niet in lijn met de voorgestane 'rustige' ontwikkeling van de zuidrand en het gebied ten oosten van de kern lijkt groter dan de in de tabel genoemde 6,5 ha.

Antwoord: Om een goede landschappelijke inpassing van het gewenste aantal woningen mogelijk te maken is aan de zuidzijde gekozen voor wonen in een groene setting (in een lage dichtheid) en is aan de oostzijde ruimte gereserveerd voor robuuste krekens, groene aders en groene randen. Het te bebouwen gebied aan de oostzijde bedraagt 6,5 ha (uitgaande van een dichtheid van 15 w/ha en een aantal van 95 woningen). Voor wat betreft de precieze begrenzing van de te bebouwen delen is het kaartbeeld indicatief, leidend zijn de in de tabel aangegeven oppervlakten en de op de kaart aangegeven structurende landschappelijke elementen.

Conclusie: Geen wijzigingen.

19. Piershil: Voor het natuur- en recreatiegebied Swaneblake zou een aparte contourlijn moeten worden gebruikt, evenals voor de Molenpolder in Cromstrijen.

Antwoord: Conform de provinciale richtlijn moeten ook verblijfsrecreatieve voorzieningen die grenzen aan een kern worden opgenomen in de rode contour.

Conclusie: Geen wijziging.

20. Oud-Beijerland: De oostelijke contourlijn is erg ruim getrokken. Er zou een ruime buffer tussen de contour en de Vliet moeten blijven. De landschappelijke inpassing hoeft niet binnen de contour te worden opgenomen.

Antwoord: De CHW onderschrijft het uitgangspunt dat er een ruime buffer moet blijven tussen de bebouwingsrand en de Vliet. In het ontwikkelingsbeeld zijn daartoe 'robuuste krekens' en 'groene randen' aangegeven. De CHW is van mening dat om een integrale aanpak van de nieuwe dorpsrand te bevorderen het beter is om ook de bijbehorende 'robuuste krekens' en 'groene randen' op te nemen in de rode contour. Overigens is in de kaart van het ontwikkelingsbeeld op pag. 132 abusievelijk het reeds vastgestelde tracé van de nieuwe randweg komen te vervallen.

Conclusie: In de toelichting zal worden aangegeven dat er een ruime bebouwingsrand moet blijven tussen de bebouwingsrand en de Vliet. Ter correctie van de kaart van het ontwikkelingsbeeld op pag. 132 wordt het reeds vastgestelde tracé van de nieuwe randweg opgenomen.

MO-4 Streekcommissie Hoeksche Waard

1. In de tekst moet duidelijk worden geformuleerd dat de uitgangspunten voor het nationaal landschap ook voor de noordrand gelden.

Antwoord: De CHW onderschrijft dat de uitgangspunten voor het nationaal landschap ook voor de noordrand gelden, zie ook het kwaliteitskader 1 'De Hoeksche Waard is één en ondeelbaar' (pag. 29) en de omschrijving van het Regiopark Noord op pag. 52.

Conclusie: Toevoegen bij inleidende tekst van hoofdstuk 2 op pag. 13: *"Deze kernkwaliteiten zijn van toepassing op de hele Hoeksche Waard, dus ook op de noordrand."*

2. Bij de verdere invulling van het landschap dienen de kernkwaliteiten centraal te blijven staan. De kaart op blz. 18 zou meer open polders moeten bevatten. De functie van de Hoeksche Waard als groene long voor het omliggende gebied zou nog wat duidelijker vermeld moeten worden.

Antwoord: Voor wat betreft de kernkwaliteiten wordt verwezen naar het antwoord bij MO3.2.

Op de kaart openheid is met de gebiedsdekkende openheidsklassen (van zeer open tot besloten landschap) aangegeven dat het aspect openheid overal aan de orde is. De 'zeer grote open ruimten' zijn apart aangeduid. Dit betreft aaneengesloten gebieden van meer dan 200 ha met de openheidsklasse 'zeer open landschap' en met duidelijke begrenzingen. Dit zijn de meest uitgesproken open ruimten die ook duidelijk als samenhangende (polder)eenheden ervaren kunnen worden. Naast deze ruimten zijn belangrijke doorzichten en vergezichten op de kaart aangegeven. Indien ook kleinere open ruimten met minder duidelijke begrenzingen op de kaart aangegeven zouden worden, zou de aanwezige ruimtelijke differentiatie op regionale schaal minder goed tot uitdrukking komen in het kaartbeeld.

De functie van de Hoeksche Waard als groene long is aangeduid in par. 3.1 en is nauw verbonden met de status van het gebied als nationaal landschap.

Conclusie: Aan par. 6.4 wordt toegevoegd: *"Om te waarborgen dat bij de uitwerking van concrete plannen voldoende rekening wordt gehouden met de kernkwaliteiten van het landschap zal de reguliere welstandstoetsing op basis van de Regionale Welstandsnota worden uitgebreid tot een integrale ruimtelijke toets, waarbij ook de landschappelijke inpassing en eventuele compensatiemaatregelen betrokken worden."*

Toevoegen op de kaart 'Positionering Hoeksche Waard' onder Nationaal Landschap 'groene long voor de Zuidvleugel'.

3. De Streekcommissie onderschrijft het uitgangspunt om te bouwen voor behoud van de leefbaarheid en voor de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, maar gevraagd wordt om duidelijker aantallen en locaties aan te geven. De Streekcommissie meent dat de tekst op pag. 37 'migratiesaldo-0, aangevuld met de extra woningbouw voor het bovenregionale bedrijventerrein en TNO' een vergissing is.

Antwoord: Voor de aantallen en de locaties wordt verwezen naar de bijlage 'rode contouren'. Preciezere aantallen en woningtypen en locaties zullen worden uitgewerkt in de Regionale Woonvisie en stedenbouwkundige plannen. De genoemde tekst op pag. 37 is een letterlijk citaat uit het streekplan. De regio hecht aan een goede monitoring om ervoor te zorgen dat inderdaad voldoende en de juiste woningen worden gebouwd voor de lokale behoefte, conform het principe van migratiesaldo-0. In de praktijk blijkt immers dat de precieze ontwikkeling van de woningvraag van te voren nooit helemaal precies is te voorspellen en dat de gebouwde woningen niet altijd terecht komen bij de mensen waarvoor ze bedoeld zijn. De wettelijke mogelijkheden voor de gemeenten om

woningen toe te wijzen aan lokaal gebonden woningzoekenden zijn beperkt, waardoor met name starters of senioren die graag willen blijven wonen in hun kern soms toch gedwongen zijn om naar elders te verhuizen. De regio beschouwt het in het verleden afgesproken woningaantal van 3.550 als een basis voor de ruimtelijke planning, maar niet als een volkshuisvestelijk contingent. De regio kiest nadrukkelijk voor een kwalitatieve boven een kwantitatieve benadering.

Conclusie: Aanpassing van de tekst op pag. 38 'indien op basis van monitoring mocht blijken dat meer of minder woningen nodig zijn dan de 3.250, de uitgangspunten opnieuw tegen het licht worden gehouden'.

4. Gepleit wordt om een definitie op te nemen van landgoederen en andere vormen van landelijk wonen, omdat bij onzorgvuldige invulling hiervan, de openheid van het landschap ernstig kan worden aangetast.

Antwoord: Naar de mening van de CHW kunnen nieuwe landgoederen en landelijk wonen (in het kader van 'ruimte-voor-ruimte') bijdragen aan het versterken van de kernkwaliteiten van het landschap, bijvoorbeeld door vergroening van dijken en dorpsranden of door sanering van verspreid glas. Bij de concrete toepassing is uiteraard zorgvuldigheid geboden en zal voldaan moeten worden aan planologische en landschappelijke eisen. Zie tekstvoorstel.

Conclusie: Teksttoevoeging aan onderdeel 'landelijk wonen' op pag. 36: *"De planologische randvoorwaarden voor nieuwe landgoederen en landelijke wonen zijn vastgelegd in de provinciale landgoederenregeling, de provinciale nota 'regels voor ruimte' en het regionale beleidskader landgoederen. De landschappelijke toetsingskaders op hoofdlijnen zijn geformuleerd in deze Structuurvisie en in de Regionale Welstandsnota. Daarnaast biedt ook het Inspiratiekader voor nieuwe landgoederen van de provincie aanknopingspunten. Voor een meer gedetailleerd toetsings- en stimuleringskader voor nieuwe woonbebouwing in het landelijk gebied zal een nadere uitwerking worden opgesteld (zie par. 6.4)."*

5. Te creëren werkgelegenheid dient aan te sluiten bij het opleidingsniveau van de doelgroep in de Hoeksche Waard. Welke eisen worden gesteld aan de bedrijvigheid en hoe worden die gehandhaafd? Gepleit wordt voor duurzaam en dubbel ruimtegebruik op bedrijfslocaties, bijvoorbeeld menging met speciale zorgfuncties, kassen en energieopwekking.

Antwoord: Uitgangspunt is dat bedrijventerreinen primair bedoeld zijn voor bedrijven uit de regio (zie pag. 42). Welke eisen worden gesteld aan de bedrijven en hoe die worden gehandhaafd, wordt uitgewerkt in het kader van de Regionale Kantoren- en Bedrijvenstrategie en de Sociaal-Economische Visie. Door het OBHW wordt een uitgifteprotocol opgesteld waarin de eisen zijn opgenomen die gesteld worden aan de bedrijven die zich willen vestigen op het regionale bedrijventerrein. Hierbij wordt rekening gehouden met de afspraken die gemaakt zijn in de samenwerkingsovereenkomst (maart 2006). De CHW ondersteunt het pleidooi voor duurzaam en dubbel ruimtegebruik, onder meer door toepassing van de zogenaamd SER-ladder (zie pag. 42). Uiteraard zal per locatie een nadere afweging moet plaatsvinden omdat met name milieuhinderlijke bedrijvigheid moeilijk te combineren is met andere functies.

Conclusie: Geen wijzigingen.

6. Nieuwe agrarische bedrijven zijn niet gewenst in het open landschap, wel aanvullend aan de dijken.

Antwoord: De vestiging van nieuwe agrarische bedrijven zal uiteraard zeer zorgvuldig afgewogen moeten worden. In de praktijk zal vaker uitbreiding van bestaande bedrijven aan de orde zijn. Voor nieuwvestiging en uitbreiding zijn de ontsluiting, de openheid en de schaal van het landschap belangrijke criteria. Moderne landbouwbedrijven lijken beter inpasbaar in de grootschalige, open polders dan aan de kleinschalige, historische dijken, maar voor beide gevallen zal per locatie een afgewogen inpassingsplan gemaakt moeten worden, met in achtneming van de inrichtingsprincipes

op pag. 83 en 84. Ook uit landbouwkundig oogpunt is het niet gewenst om de mogelijkheden voor nieuwvestiging en uitbreiding te beperken tot bedrijven langs de dijken.

Conclusie: Geen wijziging.

7. Gepleit wordt om de benodigde 60 ha vervangend glas te concentreren in de noordrand en te combineren met het bedrijventerrein. Eventueel verspreid liggend bestemmingsglas zou uit het streekplan geschrapt moeten worden.

Antwoord: Als vervolg op de eerdere door de provincie opgestelde verkenning is door de regio een vervolgonderzoek gestart naar de haalbaarheid en de locatiekeuze voor een of meerdere concentratiegebieden voor glastuinbouw of alternatieve oplossingen voor de sanering van verspreid glas op kwetsbare locaties (zie pag. 100). Op basis van een bedrijfsmatige en een landschappelijke analyse met de bijhorende fiscale en grondstrategische overwegingen worden er een aantal scenario's opgesteld. Hierbij zal in ieder geval een afweging gemaakt worden tussen de in het Ruimtelijk Plan opgenomen opties: aanwijzen van één locatie of aanwijzen van meerdere concentratielocaties. Bij het vervolgonderzoek wordt ook het zogenaamde 'papierglas' meegenomen.

Naar verwachting zullen de resultaten van dit onderzoek niet vóór de vaststelling van de Structuurvisie beschikbaar zijn. Op basis van de huidige beschikbare informatie kan geen goede integrale afweging gemaakt worden.

Conclusie: Teksttoevoeging bij onderdeel 'sanering glastuinbouw' op pag. 44/45: *"Hierbij zal ook de sanering van zogenaamd 'papierglas' op kwetsbare locaties worden betrokken"*.

8. Duurzame energieopwekking (zonnepanelen en windturbines) bij bedrijventerreinen verdient de voorkeur boven windmolenparken.

Antwoord: De CHW is geen voorstander van plaatsing van (grote) windturbines op de lokale bedrijventerreinen bij de kernen, wel zal de regio de toepassing van energiebesparende technieken bij nieuwbouwprojecten voor bedrijventerreinen stimuleren (zie pag. 55). Volgens de huidige inzichten zijn grote windturbines echter de meest realistische optie om te voldoen aan de ambitie van de regio om in 2020 20% duurzame energie te produceren. Daarom zal een nadere studie worden verricht naar de ruimtelijke inpassingsmogelijkheden.

Conclusie: Geen wijzigingen.

MO-5 Stichting Landelijk Erfgoed Hoeksche Waard

1. Algemeen: De cultuurhistorische ambities voor het Nationaal Landschap mogen hoger gesteld en pro-actiever voorgedragen worden. Er is onevenredig veel aandacht voor 'groen en blauw'. De opgave uit de Nota Ruimte zou opgenomen moeten worden in par. 1.2 Beleidskader. In par. 2.4 Cultuurhistorie zou melding gemaakt kunnen worden van de wettelijke verplichting om voor 1 januari 2009 te komen tot een gemeentelijk monumentenbeleid. Gepleit wordt voor een geïntegreerd regionaal landschappelijk welstands- en monumentenbeleid.

Antwoord: De CHW erkent dat de cultuurhistorie een drager is van het Nationaal Landschap en zal het citaat uit de Nota Ruimte overnemen. Cultuurhistorie is een integraal onderdeel van 'groen en blauw' en kan daar niet los van worden gezien. Alle gemeenten hebben inmiddels een eigen gemeentelijk monumentenbeleid of zijn bezig met de voorbereiding daarvan. Daarnaast is er een Regionale Welstandsnota opgesteld. De CHW streeft naar de ontwikkeling van een geïntegreerd beleidskader cultuurhistorie, waar ook welstand een onderdeel van is. Het icoonproject 'beeldkwaliteit dijklinten en dorpskernen' is daar mede op gericht. In het kader van de opstelling van het

Uitvoeringsprogramma zal onderzocht worden of dit kan uitgebouwd tot een regionaal beleidskader cultuurhistorie. Verder streeft de CHW naar een verbreding van de reguliere welstandstoetsing tot een integrale ruimtelijke toets (zie MO-3.2).

Conclusie: De opgave uit de Nota Ruimte wordt toegevoegd aan de inleidende tekst bij hoofdstuk 2 op pagina 13. Een verwijzing naar het gemeentelijk monumentenbeleid wordt toegevoegd aan par. 2.4. Het icoonproject 'beeldkwaliteit dijklinten en dorpskernen' wordt verbreed naar een icoonproject 'regionaal beleidskader cultuurhistorie'.

Aan par. 6.4 wordt toegevoegd: *“Om te waarborgen dat bij de uitwerking van concrete plannen voldoende rekening wordt gehouden met de kernkwaliteiten van het landschap zal de reguliere welstandstoetsing op basis van de Regionale Welstandsnota worden uitgebreid tot een integrale ruimtelijke toets, waarbij ook de landschappelijke inpassing en eventuele compensatiemaatregelen betrokken worden.”*

2. Pag. 15/17: Inhoudelijke wijzigingen en aanvullingen worden voorgesteld bij de beschrijving van het polderpatroon, het reliëf van kreken en dijken, betreffende:

- eerste bewoning al vanaf 2000 voor Christus;
- de Sint-Elisabethsvloed was onderdeel van een reeks overstromingen in de Late Middeleeuwen;
- de lage ligging van het Oude Land van Strijen komt door de vroege inpoldering en het daardoor ontbreken van latere klei-afzettingen, niet door de dikte van het (oorspronkelijke) veenpakket;
- ook elders ligt nog veen, maar dit is afgedekt door latere klei-afzettingen;
- de oudste bewoningsresten in de kern van Strijen dateren uit 1250;
- alle dorpskernen zijn archeologisch waardevol.

Antwoord: Akkoord.

Conclusie: Tekst wordt aangepast.

3. Pag. 21: Gemist wordt de vermelding van Zuid-Beijerland als voorbeeld van een dijkdorp, de door schaalvergroting en sanering bedreigde historische boerderijen en erfelementen en de aanwezige molens. Gepleit wordt voor handhaving van de richtlijnen voor molenbeschermingszones.

Antwoord: Monumentale boerderijen worden wel genoemd in de tekst, maar zijn vanwege de schaal niet apart aangegeven op de kaart. Windmolens met de bijbehorende molenbiotopen zijn aangegeven op de kaart.

Conclusie: Zuid-Beijerland wordt toegevoegd aan de genoemde voorbeelden van dijkdorpen, in de tekst wordt melding gemaakt van de molenbeschermingszones.

4. Pag. 29: Nergens wordt expliciet gemaakt hoe planmatig en Hoeksche Waard-breed omgegaan zou moeten worden met het kwaliteitsaspect cultuurhistorie, teneinde in overeenstemming met de Nota Ruimte 'de cultuurhistorische kwaliteiten te behouden en te versterken'.

Antwoord: Het kwaliteitsaspect cultuurhistorie wordt beschouwd als een integraal onderdeel van de kernkwaliteiten van het nationaal landschap. Alle beleidsuitspraken over de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap hebben dus ook betrekking op de cultuurhistorie. Naar de mening van de CHW heeft de cultuurhistorie hiermee een stevige verankering gekregen in het ruimtelijk beleid. Zie verder MO-3.2.

De CHW erkent dat voor de toepassing in concrete projecten een nadere uitwerking van het regionale welstands- en monumentenbeleid nodig is en heeft hiervoor diverse vervolgprojecten gepland. In het Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap Fase 1, dat de regio samen met de provincie heeft opgesteld, zijn hier ook al gelden voor gereserveerd. Om dit beter tot uitdrukking te laten komen in

de Structuurvisie wordt voorgesteld het icoonproject 'beeldkwaliteit dijklinten en dorpskernen' te verbreden naar een icoonproject 'regionaal beleidskader cultuurhistorie'.

Conclusie: Het icoonproject 'beeldkwaliteit dijklinten en dorpskernen' wordt verbreed naar een icoonproject 'regionaal beleidskader cultuurhistorie'.

5. Pag. 41: Met betrekking tot het regionale bedrijventerrein wordt gepleit voor ontwerp kwaliteit, innovatief en duurzaam bouwen en landschappelijke inpassing, zodat dit een stedenbouwkundig visitekaartje voor de regio wordt.

Antwoord: Dit is ook de ambitie van de CHW: zie de omschrijving van het icoonproject 'regionaal bedrijventerrein'.

Conclusie: Geen wijziging.

6. Pag. 44/45: Gemist worden aandacht en mogelijkheden voor behoud, herstel en zonodig herbesteding van cultuurhistorisch waardevolle en/of beeldbepalende historische boerderijtypen en erfelementen.

Antwoord: Dit is onderdeel van het beleid voor de beeldkwaliteit van agrarische gebouwen en erven en van de voorgestelde toepassing van het ruimte-voor-ruimteprincipe.

Conclusie: Onder 'beeldkwaliteit agrarische gebouwen en erven' op pag. 44 wordt toegevoegd: *"Bij bestaande agrarische gebouwen en erven zal extra aandacht gegeven worden aan behoud en beheer van cultuurhistorisch waardevolle elementen"*. Onder 'Transformatie en ruimte-voor ruimte' op pag. 44 wordt toegevoegd: *"...zal extra aandachtgegeven worden aan de landschappelijke inpassing, de cultuurhistorie en de beeldkwaliteit."*

7. Pag. 46: Voorgesteld wordt om toe te voegen: "Aandacht voor bescherming en behoud van aardkundige, archeologische en cultuurhistorische waarden. Om landschapsvervalsing te voorkomen: het respecteren van reliëfinversie en afwijzen van nep-kreken."

Antwoord: Akkoord met dit uitgangspunt. Bij de uitwerking van concrete kreekplannen zal rekening gehouden worden met genoemde aspecten. Wel wordt opgemerkt dat voor de aanleg van extra natuurvriendelijke oevers en extra open water op beperkte schaal vergravingen nodig kunnen zijn. Met een afgewogen ontwerp hoeft dit niet ten koste te gaan van de bestaande waarden en kunnen juist nieuwe landschappelijke kwaliteiten worden toegevoegd.

Conclusie: In par. 4.4 onder 'kreken en dijken' en bij het inrichtingsprincipe 'kreekontwikkeling' (pag. 81) zal opgenomen worden dat de ontwikkeling van kreken niet ten koste mag gaan van de openheid, de cultuurhistorie, de archeologie en de aardkundige waarde.

8. Pag. 50: De cultuurhistorie en een goed monumentenbeleid moeten de basis vormen voor toeristisch-recreatieve routes. Er is te weinig aandacht voor het versterken van deze basis.

Antwoord: De recreatieve routestructuur is geënt op het historische patroon van kreken en dijken. Versterking van de cultuurhistorische kwaliteiten van het dijkenpatroon is een expliciete doelstelling van het recreatiebeleid. Ook de historische haventjes en dijkdorpen worden genoemd als toeristische troeven. Diverse icoonprojecten zijn gericht op versterking van de cultuurhistorie als basis voor de toeristisch-recreatieve ontwikkeling. Naar de mening van de CHW is er in de Structuurvisie voldoende aandacht voor dit aspect.

Conclusie: Geen wijzigingen.

9. Pag. 52 e.v.: Gewezen wordt op de aanwijzing van de Hoeksche Waard als snelwegpanorama in de visie *Zicht op Mooi Nederland* van VROM.

Antwoord: Omdat de genoemde visie zeer recent is uitgebracht, wordt deze nog niet genoemd in het Ontwerp Ruimtelijk Plan.

Conclusie: Toevoegen aan par. 4.6 verwijzing naar de visie *Zicht op Mooi Nederland* van VROM.

10. Pag. 63: Aandacht voor historische dijkhuizen en dijkboerderijen, nieuwe typen dijkhuizen en grasgorzen.

Antwoord: Dit past goed binnen de omschreven beleidsdoelen voor de binnendijken en de buitendijken.

Conclusie: De 'grasgorzen' worden toegevoegd aan de opsomming van cultuurhistorisch waardevolle structuren op pag. 21.

11. Pag. 73: Landgoederen in een nationaal landschap moeten voldoen aan bovengemiddelde kwaliteitseisen op gebied van architectuur en landschapsonwerp.

Antwoord: Zie OM-4.4

Conclusie: Zie OM-4.4

12. Pag. 79: Het project *Duik in de Dijk* zou een pilotproject kunnen zijn voor de nagestreefde recreatieve dijkas. In het Ontwerp RP komt het dijkdorp Zuid-Beijerland niet voor opwaardering in aanmerking.

Antwoord: Het dijkdorp Zuid-Beijerland maakt onderdeel uit van het icoonproject oost-westas 's-Gravendeel-Piershil en komt daarmee wel degelijk voor opwaardering in aanmerking. De precieze invulling hiervan zal worden uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma.

Conclusie: Toevoegen aan icoonproject oost-westas 's-Gravendeel-Piershil (pag. 51): *"Het lokale projectinitiatief Duik in de Dijk zou een voorbeeldproject kunnen zijn."*

13. Pag. 93: Het icoonproject Beeldkwaliteit dijklinten en dorpskernen wordt ondersteund, bij het icoonproject Archeologie zou de Stichting Archeologie Hoeksche Waard (onderdeel van de Erfgoedkoepel) vermeld moeten worden.

Antwoord: Voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie: Teksttoevoeging pag. 93: *"...in samenwerking met de Erfgoedkoepel en de Stichting Archeologie Hoeksche Waard."*

MO-6 Staatsbosbeheer

1. De ontwikkeling van de Groene Zoom wordt als zeer positief beoordeeld. Hierdoor ontstaan nieuwe mogelijkheden voor de ontwikkeling van buitendijkse natuur.

Antwoord: Voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie: Geen wijziging.

2. Voorgesteld wordt om te bestuderen of de Binnenbedijkte Maas een open of half-open verbinding kan krijgen met de Oude Maas, via de robuuste krekens aan de oost- en westzijde.

Antwoord: Dit zal betrokken worden bij de uitwerking van het icoonproject Binnenbedijkte Maas (pag. 91).

Conclusie: Toevoegen aan omschrijving icoonproject (pag. 91): *“Onder meer zal onderzocht worden of de Binnenbedijkte Maas een open of half-open verbinding kan krijgen met de Oude Maas.”*

3. Staatsbosbeheer stelt voor om in de uitwerking van het plan ruimte te maken voor de aanleg van robuuste groene gebieden voor de burgers van Oud-Beijerland.

Antwoord: De plannen voor een zuidelijke uitbreiding van Oud-Beijerland zijn voorzien voor de langere termijn. Voor de kortere termijn is een uitbreiding in oostelijke richting voorzien. Voor de recreatieve uitloopmogelijkheden in zuidelijke richting voorziet het Ontwerp Ruimtelijk Plan in de ontwikkeling van groene dijken en robuuste krekens en in de aanleg van een dorpsrandje. Verder is het voorgestelde Regiopark Noordrand mede bedoeld om de recreatieve uitloopmogelijkheden van de verschillende kernen in de noordrand te verbeteren.

Conclusie: Aangegeven zal worden dat het Regiopark Noordrand mede bedoeld is voor het verbeteren van de recreatieve uitloopmogelijkheden voor de bewoners van Oud-Beijerland, de grootste kern in de noordrand.

4. Staatsbosbeheer gaat niet akkoord met projectie van alternatieve, rode functies in de bestaande boselementen van Staatsbosbeheer, met name het Piershilse Bos, het bos bij Strijen en de Mijlpolder. Bovendien zijn niet alle boselementen en krekens in eigendom bij Staatsbosbeheer op de kaart aangegeven.

Antwoord: De genoemde bosgebieden maken deel uit van gebieden waarvoor gestreefd wordt naar een integrale rood-voor-groenaanpak: plan Swanenblake als onderdeel van de Groene Zoom en plannen voor de ontwikkeling van groene woonmilieus bij Strijen en 's-Gravendeel. De betreffende gebieden zijn ruim begrensd en globaal bestemd, om voldoende flexibiliteit te hebben voor de uitwerking van concrete plannen. Het is niet de bedoeling om de bestaande bosgebieden van Staatsbosbeheer geheel te bebouwen, maar om deze te integreren in een bredere gebiedsontwikkeling, waar ook recreatieve voorzieningen en bijzondere woonmilieus deel van uitmaken. Naar de mening van de CHW komt dit de recreatieve waarde van de betreffende bosgebieden ten goede. Uiteraard zal Staatsbosbeheer betrokken worden bij de uitwerking van concrete plannen. Voor zover functiewijziging van bestaande bos in het kader van integrale gebiedsontwikkeling gewenst is, zullen eventuele negatieve effecten op de natuur gecompenseerd worden. Het Piershilse Bos en de Mijlpolder zijn overigens als ‘binnendijkse recreatie- en groengebieden’ opgenomen in de landschappelijke hoofdstructuur (pag. 63).

Conclusie: Bij de beschrijving van het ‘ontwikkelingsbeeld 2030’ per kern in de bijlage rode contouren toevoegen dat voor zover functiewijziging van bestaande bos in het kader van integrale gebiedsontwikkeling gewenst is, eventuele negatieve effecten op de natuur gecompenseerd zullen worden. Toevoegen ontbrekende grotere boselementen en krekens in eigendom van Staatsbosbeheer op betreffende kaarten.

5. Indien er mogelijkheden zijn om in de Mariapolder en in de Oude Gorzenpolder een nieuw natuurgebied te realiseren, conflicteren de dan mogelijk zelfs nog grotere windturbines met de natuurdoelstelling.

Antwoord: Dit zal worden meegenomen bij de voorgenomen nadere afweging van de verschillende zoekgebieden. Overigens zijn er op dit moment nog geen concrete plannen voor natuurontwikkeling in de genoemde polders.

Conclusie: Geen wijzigingen.

6. De op de kaart aangegeven wandelroute in het noordelijk deel van het reservaat het Oudeland van Strijen is niet wenselijk. Wandelen staat in het meest vochtige deel van het reservaat op gespannen voet met weidevogelbeheer en opvang van ganzen.

Antwoord: Uitgangspunt voor het recreatieve netwerk is dat fiets- en wandelpaden zoveel mogelijk gekoppeld worden aan kreken en dijken, om zo een logisch samenhangend netwerk te krijgen en de kernkwaliteiten van het nationaal landschap optimaal beleefbaar te maken. Daarom zijn op de kaart op pag. 76 alle kreken en dijken als recreatieve routes aangegeven. In de praktijk zal per locatie een nadere afweging plaatsvinden van het precieze tracé. Als er zwaarwegende redenen zijn kan afgeweken worden van het algemene uitgangspunt en kan ervoor gekozen worden om bepaalde kreek- of dijktrajecten niet toegankelijk te maken voor de recreatie. Het gaat te ver om in de Structuurvisie per traject al een definitieve afweging te maken. Voor het Oudeland van Strijen kan een uitzondering worden gemaakt, omdat dit gebied is aangewezen als Natura 2000-gebied en nu al duidelijk is dat een eventueel wandelpad op gespannen voet staat met de nagestreefde natuurdoelen. Daarom stemt de CHW in met het voorstel van SBB om het pad niet aan te geven op de kaart 'recreatie en toerisme',

Conclusie: Verwijderen van de recreatieve route langs de kreek in het reservaat het Oudeland van Strijen van de kaart 'recreatie en toerisme' (pag. 76).

MO-7 Samenwerkende Corporaties Hoeksche Waard

1. De geschetste visie op wonen, welzijn en leefbaarheid wordt onderschreven, maar er wordt te weinig aandacht besteed aan de herstructureringsopgave.

Antwoord: De CHW erkent dat de herstructurering van de bestaande woningvoorraad een belangrijke opgave is en wijst erop dat de ambitie om 50% van de totale woningbouwopgave te realiseren in inbreiding een forse inspanning zal vragen. Omdat voor herstructurering veelal geen bestemmingswijziging of uitbreiding van de rode contouren nodig zijn, zijn de planologische implicaties en de ruimtelijke effecten op regionaal schaalniveau echter minder ingrijpend dan bij uitbreiding. Om die reden lijkt de herstructureringsopgave wellicht onderbelicht. Uiteraard zijn er qua programmering en fasering nauwe relaties tussen inbreiding en uitbreiding. Deze worden uitgewerkt in de Regionale Woonvisie.

Conclusie: In par. 4.1 zal onder 'verhouding inbreiding-uitbreiding' een nadere toelichting worden gegeven op de herstructureringsopgave: *"Kwaliteitsverbetering van de bestaande woningvoorraad en een betere afstemming van het aanbod op de veranderende vraag zijn van groot belang voor de leefbaarheid van de kernen en zijn belangrijke beleidsdoelstellingen."*

2. Met betrekking tot het regiofonds wordt gesteld dat strikte hantering van het principe 'rood betaalt voor groen' de bouw van sociale huur- en koopwoningen zou kunnen bemoeilijken. Verder wordt gepleit voor een regiobrede toepassing van het vereveningsprincipe, waarbij opbrengsten in het ene deel van de regio bij moeten kunnen dragen aan de financiering van lastendragende ontwikkelingen in een ander deel van de regio.

Antwoord: Het afstemmen van het woningaanbod op de vraag is een uitgangspunt van beleid en dat betekent dat voor alle doelgroepen bereikbare woningen beschikbaar moeten zijn. Bij de inrichting van het regiofonds zal erop worden toegezien dat er geen negatief effect is op de bouw van de gewenste sociale huur- en koopwoningen. De precieze statuten van het regiofonds zullen worden vastgesteld gelijktijdig met de vaststelling van de Structuurvisie. Uitgangspunt is dat verevening via

het regiofonds ook regiobreed ingezet wordt. De CHW onderschrijft dus het standpunt van de Corporaties in deze.

Conclusie: Actualisering van de omschrijving van het Regiofonds op pag. 99/100 op basis van nadere bestuurlijke besluitvorming.

3. De introductie van rode contouren op basis van een langjarige visie wordt ondersteund en heeft de voorkeur boven een contingentenbenadering. Concrete aantallen zijn belangrijk als houvast bij de uitwerking van plannen, maar moeten de uitkomst zijn van een discussie over de gewenste kwaliteit van woningen en woonmilieus, waarbij de volkshuisvestelijke invalshoek ook voldoende de ruimte krijgt. Uitgekeken wordt naar de Regionale Woonvisie.

Antwoord: De CHW is verheugd dat de Samenwerkende Corporaties Hoeksche Waard de contourenbenadering van de Structuurvisie onderschrijven. Uiteraard worden de corporaties ook betrokken bij de opstelling van de Woonvisie en de invulling van uitwerkingsplannen.

Conclusie: Geen wijzigingen.

4. Overheden

In dit hoofdstuk worden de zienswijzen van diverse overheden besproken. In het kader van de inspraakprocedure zijn door de CHW de relevante overheidspartijen actief benaderd en verzocht om hun zienswijze.

OV-1 Gemeente Rotterdam

1. Verzoek om het bovenregionale bedrijventerrein voor havengerelateerde bedrijvigheid op de kaart te laten staan tot het moment waarop blijkt dat alternatieve locaties daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden.

Antwoord: De CHW is zich ervan bewust dat de definitieve beslissing op Rijksniveau over het bovenregionale bedrijventerrein nog niet is genomen, maar wil na de al jarenlange durende onzekerheid niet nog langer wachten met een samenhangende aanpak van de noordrand. Met name de ontsluiting en de landschappelijke inpassing van het regionale bedrijventerrein zijn een urgente opgave. De Structuurvisie geeft daarvoor de ruimtelijke kaders aan, maar een nadere afweging is nog nodig. Voornemen is om voor de gehele noordrand in samenwerking met alle betrokkenen een aparte visie op te stellen, waarin onder meer de infrastructuur, de invulling van het Regiopark Noordrand, de eventuele inpassing van een concentratiegebied voor glastuinbouw, de programmatische afstemming van de verschillende woon- en werklocaties, de fasering en de financiering worden uitgewerkt. Deze visie zal als een nadere uitwerking van de Structuurvisie worden vastgesteld. De huidige aanduiding voor de omgeving van het regionaal bedrijventerrein als gebied waar een kwaliteitsimpuls voor het landschap nodig is, kan daarbij een nadere invulling krijgen. De CHW wil geen actieve reservering opnemen voor het bovenregionale bedrijventerrein, omdat dit de planontwikkeling voor de landschappelijke inpassing van het regionale bedrijventerrein onnodig zou beperken.

Conclusie: Aan par. 6.4 wordt toegevoegd dat *“een uitwerking zal worden opgesteld voor de noordrand, waarin invulling wordt gegeven aan het nagestreefde Regiopark en een nadere afweging en afstemming zullen plaatsvinden van de verschillende ruimtelijke opgaven in dit gebied.”*

2. Steun voor de keuze om het tracé van de A4-Zuid op kaart aan te geven.

Antwoord: Voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie: geen wijzigingen.

3. Landelijk wonen is van belang om hogere inkomens te binden aan de Zuidvleugel en Rotterdam ondersteunt de inzet van de CHW hiervoor. Verzocht wordt om een nadere afstemming met de Stadsregio Rotterdam over aantallen en fasering.

Antwoord:

Wij zijn verheugd met uw ondersteuning van onze inzet om in de Hoeksche Waard ruimte te bieden aan landelijk wonen, onder andere in de vorm van landgoederen. U geeft aan ons hierin te ondersteunen gelet op het feit dat Rotterdam zelf niet kan voorzien in de behoefte aan dorpse en landelijke woonmilieus, maar deze wel van groot belang zijn voor Rotterdam. Verder geeft u in uw reactie aan dat in eerste instantie wordt gekeken naar de mogelijkheden om te voorzien in de behoefte aan deze woonmilieus binnen de Stadsregio Rotterdam. Indien blijkt dat deze behoefte niet binnen de Stadsregio Rotterdam geacommodeerd kan worden gaan wij graag met u in gesprek om te bezien of deze mogelijkheid, passend bij de kernkwaliteiten van het nationaal landschap, binnen de contouren en lettend op de woningmarkt mogelijkheden van onze eigen inwoners, geacommodeerd kan worden in de Hoeksche Waard. Hiermee kan tevens aangesloten worden op de Structuurvisie

Randstad 2040, waarin het kabinet de noordrand van de Hoeksche Waard aanwijst als een gebied voor de realisatie van groene woonmilieus. In onze reactie op de Structuurvisie Randstad 2040 hebben wij het kabinet gevraagd hoe zij deze opgave zien in relatie tot het vigerende migratiesaldo nul beleid.

Verschillende (transformatie)locaties in de Hoeksche Waard bieden volgens ons de mogelijkheid om kwalitatief hoogwaardige woonmilieus toe te voegen, die zowel voor de Hoeksche Waard als voor Rotterdam van belang zijn. Nu tevens duidelijk is geworden dat er geen noodzaak is een bovenregionaal bedrijventerrein voor havengerelateerde bedrijvigheid in de Hoeksche Waard te ontwikkelen zijn de mogelijkheden voor groen woonmilieus in de noordrand van de Hoeksche Waard zeker voorhanden.

De CHW ondersteunt landelijk wonen in de vorm van nieuwe landgoederen als dit bijdraagt aan versterking van de landschappelijke kernkwaliteiten. Naar verwachting gaat het om een beperkt aantal woningen die gespreid in de tijd zullen worden aangelegd. In het algemeen geldt het principe dat alleen gebouwd wordt voor de eigen bevolkingsgroei. Hiervoor geldt het beleidsuitgangspunt uit de Nota Ruimte van migratiesaldo-0. Indien extra woningen nodig zijn om te voldoen aan de vraag naar landelijk wonen vanuit de Zuidvleugel of om een kwaliteitsimpuls voor het landschap mogelijk te maken, zullen hierover nadere afspraken met Rijk en provincie gemaakt moeten worden. Het ligt voor de hand om hier ook de omliggende regio's bij te betrekken. Op dit moment is er nog onvoldoende zicht op de feitelijke mogelijkheden en zijn er nog geen concrete plannen om op grotere schaal projecten voor landelijk wonen te realiseren. De CHW ziet nu nog geen aanleiding om nadere afstemming te zoeken met de Stadsregio Rotterdam over aantallen en fasering, maar sluit niet uit dat dit in de toekomst aan de orde kan zijn. Overigens zal de Stadsregio Rotterdam wel betrokken worden bij de voorgenomen nadere uitwerking van het Regiopark Noordrand.

Conclusie: Geen wijzigingen.

4. Verzoek om bij de ontwikkeling van recreatieve routes aandacht te besteden aan de koppeling van de routestructuren in de Hoeksche Waard aan de recreatieve fietspaden van de Rotterdamse regio.

Antwoord: Dit zal meegenomen worden bij de uitwerking van het uitvoeringsprogramma 'recreatienetwerk' en bij de voorgenomen nadere uitwerking van het Regiopark Noordrand. Met name de voorgestelde 'recreatieve knooppunten' (pag. 77) zijn belangrijke schakelpunten naar omliggende routestructuren.

Conclusie: Toevoegen bij 'recreatieve knooppunten' (pag. 77) dat hiermee aansluiting wordt gezocht met omliggende routestructuren.

OV-2 Gemeente Papendrecht

De gemeente Papendrecht prefereert een gezamenlijke reactie met de Drechtsteden boven een lokale reactie.

Antwoord: voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie: geen wijzigingen

OV-3 Gemeente Barendrecht

1. De ontwikkeling van het regiopark Noord sluit goed aan op de plannen van de gemeente voor de Zuidrand. Het lijkt goed afstemming te blijven zoeken bij de feitelijke uitwerking van de plannen,

warbij ook de samenhang betrokken wordt met het aan te leggen Landschapspark Buytenland (gemeente Albrandswaard) en het Waalbos.

Antwoord: Voornemen is om voor de gehele noordrand in samenwerking met alle betrokkenen een aparte visie op te stellen, waarin onder meer de infrastructuur, de invulling van het Regiopark Noordrand, de eventuele inpassing van een concentratiegebied voor glastuinbouw, de programmatische afstemming van de verschillende woon- en werklocaties, de fasering en de financiering worden uitgewerkt. Deze visie zal als een nadere uitwerking van de Structuurvisie worden vastgesteld. De gemeente Barendrecht zal worden betrokken bij de opstelling hiervan.

Conclusie: Aan par. 6.4 wordt toegevoegd dat *“een uitwerking zal worden opgesteld voor de noordrand, waarin invulling wordt gegeven aan het nagestreefde Regiopark en een nadere afweging en afstemming zullen plaatsvinden van de verschillende ruimtelijke opgaven in dit gebied.”*

2. Verzoek om bij de aanleg van het regionaal bedrijventerrein voldoende aandacht te besteden aan de gevolgen voor het gebruik van bijvoorbeeld de A29.

Antwoord: Zie OV-3.1

Conclusie: Zie OV-3.1

3. De gemeente wordt graag betrokken bij de nadere afweging van windturbinelocaties, met name van de zoeklocatie bij de Heinenoordtunnel.

Antwoord: Zie OV-3.1

Conclusie: Zie OV-3.1

4. Uitnodiging aan de voorzitter van de CHW om met de burgemeester van Barendrecht van gedachten te wisselen over toekomstige samenwerking.

Antwoord: De voorzitter van de CHW gaat graag in op deze uitnodiging.

Conclusie: Geen wijzigingen.

OV-4 Drechtsteden

1. Regionale positionering: de wisselwerking tussen de Hoeksche Waard en de Drechtsteden wordt onderkend. De Drechtsteden blijven hierover graag met de CHW in gesprek.

Antwoord: Ook de CHW stelt hier prijs op.

Conclusie: Geen wijzigingen.

2. Bovenregionale opgaven: verzoek om het alsnog realiseren van een bovenregionaal bedrijventerrein in de Hoeksche Waard ruimtelijk niet onmogelijk te maken.

Antwoord: De CHW is zich ervan bewust dat de definitieve beslissing op Rijksniveau over het bovenregionale bedrijventerrein nog niet is genomen, maar wil na de al jarenlange durende onzekerheid niet nog langer wachten met een samenhangende aanpak van de noordrand. Met name de ontsluiting en de landschappelijke inpassing van het regionale bedrijventerrein zijn een urgente opgave. De Structuurvisie geeft daarvoor de ruimtelijke kaders aan, maar een nadere afweging is nog nodig. Voornemen is om voor de gehele noordrand in samenwerking met alle betrokkenen een aparte visie op te stellen, waarin onder meer de infrastructuur, de invulling van het Regiopark Noordrand, de

eventuele inpassing van een concentratiegebied voor glastuinbouw, de programmatische afstemming van de verschillende woon- en werklocaties, de fasering en de financiering worden uitgewerkt. Deze visie zal als een nadere uitwerking van de Structuurvisie worden vastgesteld. De huidige aanduiding voor de omgeving van het regionaal bedrijventerrein als gebied waar een kwaliteitsimpuls voor het landschap nodig is, kan daarbij een nadere invulling krijgen. De CHW wil geen actieve reservering opnemen voor het bovenregionale bedrijventerrein, omdat dit de planontwikkeling voor de landschappelijke inpassing van het regionale bedrijventerrein onnodig zou beperken.

Conclusie: Aan par. 6.4 wordt toegevoegd dat *“een uitwerking zal worden opgesteld voor de noordrand, waarin invulling wordt gegeven aan het nagestreefde Regiopark en een nadere afweging en afstemming zullen plaatsvinden van de verschillende ruimtelijke opgaven in dit gebied.”*

3. A4-Zuid: de A4-Zuid is zeer belangrijk voor de Drechtsteden, met name vanwege de ontlasting voor de A16. De Drechtsteden zijn verheugd over de positieve grondhouding van de CHW ten opzichte van de eventuele aanleg van de A4-Zuid.

Antwoord: Voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie: Geen wijzigingen.

4. Verstedelijking in relatie tot Drechtsteden: gewezen wordt op lopende haalbaarheidsstudie naar mogelijke herontwikkeling van Klein Koninkrijk en het Suikerunieterrein in het licht van de Zuidvleugel- en Deltapoortopgave. In het Convenant Binnenmaas-Drechtsteden zijn hierover afspraken vastgelegd. Bij de uitwerking zal afstemming met de CHW plaatsvinden.

Antwoord: Beide genoemde locaties liggen binnen de rode contouren en zijn aangewezen als mogelijke locatie voor herstructurering of transformatie. De CHW is bekend met de lopende haalbaarheidsstudie en stelt prijs op de genoemde afstemming. In het kader van de voorgenomen nadere uitwerking voor het Regiopark Noordrand zal een nadere afweging plaatsvinden van mogelijke ontwikkelingen en de inpassing daarvan in de regionale ruimtelijke structuur. De Drechtsteden zullen betrokken worden bij deze nadere uitwerking.

Als Commissie Hoeksche Waard ondersteunen wij het convenant Binnenmaas-Drechtsteden om in de noordrand van de gemeente Binnenmaas (met name op de locaties Klein Koninkrijk en Suikerfabriek) een daadwerkelijke bijdrage te leveren aan de Zuidvleugel/Deltapoortopgave, met het oogmerk om op de langere termijn voldoende (kwalitatief hoogwaardige) woningen te blijven aanbieden. Het convenant sluit tevens aan bij de opgave uit de Structuurvisie Randstad 2040 om in de noordrand van de Hoeksche Waard wonen in het groen te realiseren. In de Structuurvisie Hoeksche Waard zullen wij een verwijzing naar dit convenant opnemen.

Zie ook OV4-2.

Conclusie: In het Ruimtelijk Plan zullen wij een verwijzing naar dit convenant opnemen. Verder zie OV4-2.

5. Landschap en recreatief netwerk: afstemming met de CHW is van belang bij de uitwerking van het in het Convenant Binnenmaas-Drechtsteden afgesproken nader onderzoek naar versterking van het groenblauwe netwerk, over bijvoorbeeld uitbreiding van het routenetwerk van de waterbus en het realiseren van recreatieve knooppunten.

Antwoord: Dit is onderdeel van het uitvoeringsprogramma ‘recreatienetwerk’ en van de voorgenomen nadere uitwerking voor het Regiopark Noordrand. Met name de voorgestelde ‘recreatieve knooppunten’ (pag. 77) zijn belangrijke schakelpunten naar omliggende routestructuren.

Conclusie: Toevoegen bij ‘recreatieve knooppunten’ (pag. 77) dat hiermee aansluiting wordt gezocht met omliggende routestructuren.

OV-5 Directoraat-Generaal Ruimte

Mede namens de ministeries van LNV, Ven W, OCenW, Defensie en EZ.

1. DG Ruimte onderschrijft de algemene beleidslijnen uit het Ruimtelijk Plan.

Antwoord: Ter kennisgeving aangenomen.

Conclusie: Geen wijzigingen.

2. Relevante Rijkskaders: verzoek om de Structuurvisie op de Snelwegomgeving en de Structuurvisie Randstad 2040 in het ruimtelijk plan tot uitdrukking te brengen.

Antwoord: Genoemde visies zijn nog niet genoemd in het Ruimtelijk Plan omdat deze na afronding van de planvorming voor het Ruimtelijk Plan zijn uitgebracht, maar de CHW is van mening dat het Ruimtelijk Plan goed aansluit bij genoemde visies.

Conclusie: Akkoord met vermelding in het Ruimtelijk Plan.

3. Kernkwaliteiten Nationaal Landschap: een verdere ontwikkeling van de ruimtelijke kernkwaliteiten is nodig om te kunnen dienen als toetsingskader en inspiratiebron bij de uitwerking van ruimtelijke ontwikkelingen. Het uitvoeringsprogramma is hierbij een belangrijke schakel.

Antwoord: De CHW erkent dat een verdere uitwerking van de kernkwaliteiten noodzakelijk is en is voornemens hier in het Uitvoeringsprogramma invulling aan te geven. Overigens is de CHW van mening dat met de uitwerking van de kernkwaliteiten in het Ruimtelijk Plan duidelijke toetsingskaders en inspiratiebeelden zijn neergelegd en goede waarborgen zijn ingebouwd dat de kernkwaliteiten centraal blijven staan bij de verdere planontwikkeling. Als de Structuurvisie is vastgesteld, is deze bindend voor de gemeenten en kunnen plannen eraan getoetst worden. Gewezen wordt op kwaliteitskader 4 'De kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap zijn leidend voor de ruimtelijke ontwikkeling' (pag. 29), op de opgestelde 'kwaliteitszonerings' (par. 3.2) en op de gepresenteerde inrichtingsprincipes (par. 5.2). Voor wat betreft de verdere uitwerking in het Uitvoeringsprogramma wordt verwezen naar de opgenomen 'icoonprojecten' (par. 5.3). Voor wat betreft het aspect cultuurhistorie is reeds een vervolgprijs opgestart gericht op inventarisatie en beleidsontwikkeling, in het kader van het Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap Fase 1. Overigens stelt de CHW prijs op een blijvende betrokkenheid van het Rijk bij deze verdere uitwerking.

Conclusie: Geen wijzigingen.

4. Rode contouren: aangedrongen wordt op extra monitoring en sturing op migratiesaldo 0, omdat de rode contouren geen garantie bieden dat er geen strijdigheid ontstaat met het Rijksbeleid voor het nationale landschap.

Antwoord: De CHW onderschrijft het principe van migratiesaldo 0 en is een groot voorstander van monitoring en programmasturing, zie het onderdeel 'woningbouwprogramma' op pag. 37. Hiertoe wordt momenteel een Regionale Woonvisie uitgewerkt. De rode contouren moeten in combinatie worden gezien met de bijbehorende kwantitatieve taakstellingen op het gebied van wonen, werken, water en groen (weergegeven in de tabellen per kern), met de op de kaart aangegeven structurerende landschappelijke elementen (robuuste kreek, groene dijken, groene aders en groene randen) en met de gepresenteerde 'inrichtingsprincipes' (par. 5.2). Deze combinatie biedt naar de mening van de CHW een goede waarborg dat bij de dorpsuitbreidingen rekening wordt gehouden met de kernkwaliteiten van het landschap en deze zelfs versterkt worden. Uiteraard vraagt dit nog wel om een nadere uitwerking. Hiervoor zijn de icoonprojecten voorgesteld voor 'woonlandschappen' en

‘werklandschappen’. De CHW stelt betrokkenheid van het Rijk bij de uitwerking van deze projecten op prijs.

Conclusie: Geen wijzigingen.

5. Wonen: Verzocht wordt het kwantitatieve woningbouwprogramma aan te passen, uitgaande van het afgesproken plafond van 3.550 woningen behorende bij migratiesaldo-0. Tevens wordt verzocht om concreter te maken op welke wijze en met welk programma de norm van 50% inbreiding wordt gerealiseerd.

Antwoord: Zoals gezegd onderschrijft de CHW het principe van migratiesaldo-0. Het afgesproken woningaantal van 3.550 is de basis voor het Ruimtelijk Plan en de hierin opgenomen ruimtereserveringen. De regio zal er via monitoring op toezien dat voldoende en de juiste woningen worden gebouwd voor de eigen bevolkingsgroei. In de praktijk blijkt echter dat de precieze ontwikkeling van de woningvraag van te voren nooit helemaal precies is te voorspellen en dat de gebouwde woningen niet altijd terecht komen bij de mensen waarvoor ze bedoeld zijn. De wettelijke mogelijkheden voor de gemeenten om woningen toe te wijzen aan lokaal gebonden woningzoekenden zijn beperkt, waardoor met name starters of senioren die graag willen blijven wonen in hun kern soms toch gedwongen zijn om naar elders te verhuizen. Mede uit sociaal oogpunt acht de regio dit ongewenst. De CHW wil graag met het Rijk in gesprek om te bezien hoe dit tegengegaan kan worden.

De verhouding van 50-50% (regiobreed) voor inbreiding en uitbreiding is als beleidsuitgangspunt vastgelegd in het Ruimtelijk Plan en daarmee na vaststelling van de Structuurvisie bindend voor de gemeenten. De bijbehorende aantallen woningen per gemeente zijn opgenomen in de tabel op pag. 135. Volgens de huidige plannen kan 60% van de woningbouw binnen de bestaande contouren worden gerealiseerd (inbreiding en afronding bestaande plannen). De fasering en de programmatische afstemming binnen de ruimtelijke kaders van de Structuurvisie zal plaatsvinden in de Regionale Woonvisie.

Conclusie: Aanpassing van de tekst op pag. 37: de passage “... kan het dus nodig zijn dat er meer woningen worden gebouwd dan de aantallen die zijn berekend op basis van de prognoses van de bevolkingsgroei.” vervangen door: “...zullen met Rijk en Provincie nadere afspraken moeten worden gemaakt over het aantal te bouwen woningen en de mogelijkheden voor woningtoewijzing door de gemeenten.”

Aanpassing van de tekst op pag. 38 ‘indien op basis van monitoring mocht blijken dat meer woningen nodig zijn dan de 3.250, de uitgangspunten opnieuw tegen het licht worden gehouden’.

Toevoeging aan het onderdeel ‘verhouding inbreiding-uitbreiding’ op pag. 37: “De regio ondersteunt deze doelstelling. Volgens de huidige gemeentelijke plannen kan zelfs 60% van de woningbouw binnen de bestaande contouren worden gerealiseerd (inbreiding en afronding bestaande plannen). De fasering en de programmatische afstemming binnen de ruimtelijke kaders van de Structuurvisie zal plaatsvinden in de Regionale Woonvisie.”

6. Werken: verzoek om de raming van het areaal benodigde nieuwe bedrijventerreinen aan te passen aan het middenscenario voor de economische groei, zoals ook door het Rijk wordt gehanteerd.

Antwoord: In het Ruimtelijk Plan is uitgegaan van het vastgestelde programma uit het streekplan aangevuld met het benodigde areaal voor de verplichte compensatie bij transformatie (veelal in verband met de inbreidingsdoelstelling voor de woningbouw). Opgemerkt wordt dat er in de afgelopen jaren binnen de Hoeksche Waard onvoldoende nieuwe bedrijventerreinen zijn aangelegd om te kunnen voldoen aan de lokale vraag en dat er dus nog een inhaalslag gemaakt moet worden. De groei van de werkgelegenheid binnen de regio is bovendien sterk achtergebleven bij de groei in de rest van de provincie Zuid-Holland. Mede om de automobilititeit terug te dringen streeft de regio naar

een meer evenwichtige woon-werkbalans. De nieuwe bedrijventerreinen zijn bedoeld voor bedrijven uit de regio en er zal geen inzet zijn om bedrijven van buiten de regio aan te trekken. Indien zich minder bedrijven aandienen, zal temporisering van het areaal bedrijventerrein dat ontwikkeld wordt plaatsvinden, maar op dit moment is onduidelijk hoe de vraag zich zal ontwikkelen. Dit zal worden gemonitord in het kader van de Regionale Kantoren- en Bedrijvenstrategie. Gezien bovengenoemde factoren acht de CHW het niet gewenst om nu al minder ruimte te reserveren.

Voor de programmering gaat de CHW voorlopig uit van het TM scenario (Transatlantic Market scenario). Dit is een van de vier scenario's die het CPB hanteert om sociaal economische ontwikkelingen te prognosticeren. De reden hiervoor is dat dit scenario het meest overeen lijkt te komen met de politieke en economische ontwikkelingen op dit moment. Daarnaast komt het TM-scenario het meest overeen met de politieke ontwikkelingen binnen de Europese Unie. Het afwijzen van de Europese 'Grondwet' door Nederland en Frankrijk, de onenigheid over de toetreding van Turkije en de ogenschijnlijk toegenomen aversie van de bevolking tegen het Europees gezag zijn alle factoren die redelijk overeen lijken te komen met het beeld dat het TM-scenario oproept. De recente economische ontwikkelingen maken het voorspellen van de toekomstige vraag echter zeer onzeker.

Gezien de onzekerheden over de ontwikkeling van vraag en aanbod op lange termijn gaat de CHW de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen koppelen aan een systeem van voortgangsbewaking. Hierdoor is het mogelijk besluiten voor de realisatie van bedrijventerreinen te baseren op actuele ontwikkelingen in de markt.

Conclusie: Teksttoevoeging onder 'Relatie met Regionale Kantoren- en Bedrijvenstrategie en Sociaal-Economische Visie': *"De ontwikkeling van vraag en aanbod zal worden gemonitord in periodieke voortgangsrapportages. Indien zich minder bedrijven aandienen, zal temporisering van te ontwikkelen bedrijventerreinen plaats vinden."* (zie hoofdstuk 8, A3)

7. Noordrand: aangedrongen wordt op extra aandacht voor de noordrand om ook hier de landschappelijke waarden te versterken.

Antwoord: De CHW is het volledig eens met het Rijk dat extra aandacht voor de noordrand gewenst is. De CHW hoopt op een snelle definitieve beslissing van het Rijk over de alternatieve locaties voor het bovenregionale bedrijventerrein, maar de aanpak van de noordrand kan daar niet op wachten. Met name de ontsluiting en de landschappelijke inpassing van het regionale bedrijventerrein zijn een urgente opgave. Verder is een icoonproject opgenomen voor het Regiopark Noordrand, dat naar de mening van de CHW goed aansluit op de voorstellen voor een 'metropolitaan park' en een 'groenblauwe herstructurering' uit de Structuurvisie Randstad 2040. De Structuurvisie Hoeksche Waard geeft de ruimtelijke kaders aan, maar een nadere afweging is nog nodig. Voornemen is om voor de gehele noordrand in samenwerking met alle betrokkenen een aparte visie op te stellen, waarin onder meer de infrastructuur, de invulling van het Regiopark Noordrand, de eventuele inpassing van een concentratiegebied voor glastuinbouw, de programmatische afstemming van woon- en werkmilieus, de fasering en de financiering worden uitgewerkt. Deze visie zal als een nadere uitwerking van de Structuurvisie worden vastgesteld. De CHW stelt prijs op een actieve betrokkenheid van het Rijk bij deze nadere uitwerking.

Conclusie: Aan par. 6.4 wordt toegevoegd dat *"een uitwerking zal worden opgesteld voor de noordrand, waarin invulling wordt gegeven aan het nagestreefde Regiopark en een nadere afweging en afstemming zullen plaatsvinden van de verschillende ruimtelijke opgaven in dit gebied."*

8. Windmolens: verzoek om de procedure voor de voorgestelde nadere afweging zodanig in te richten dat een zorgvuldige afweging mogelijk is maar vertraging wordt voorkomen. In verband met het Snelwegpanorama Hoeksche Waard heeft de locatie bij de Heinenoordtunnel niet de voorkeur van het Rijk. Aandachtspunt is ook de dekking van het radarsysteem voor de scheepvaart.

Antwoord: De CHW wil de genoemde procedure graag in overleg met het Rijk vormgeven en het Rijk betrekken bij de afweging of hiervoor een MER-studie nodig is. Het Snelwegpanorama en de dekking van het radarsysteem voor de scheepvaart zullen betrokken worden in de procedure.

Conclusie: Bij de beschrijving van optie 5 zal worden toegevoegd: *“Ook zal rekening gehouden moeten worden met het streven om de weggebruiker bij binnenkomst in de Hoeksche Waard een weidse blik op het nationaal landschap blijvend aan te bieden.”* Verder zal opgenomen worden dat nader bepaald zal worden of voor de gewenste afweging een MER-studie nodig is.

9. Glastuinbouw: het Rijk onderschrijft de keuze voor sanering van verspreid glas en concentratie op één of twee locaties, die landschappelijk goed ingepast moeten worden. Bundeling kan uitsluitend gericht zijn op bedrijven van de regio en kan mogelijk gepaard gaan met reductie van het totaal aantal hectares. Bij het saneren van verspreid glas dient ook gekeken te worden naar mogelijke locaties buiten de Hoeksche Waard.

Antwoord: De CHW onderschrijft de door het Rijk genoemde uitgangspunten, maar wijst op de bijbehorende kosten. Uit het door de provincie uitgevoerde onderzoek is gebleken dat er nog een tekort is van 15 miljoen euro. Indien gestreefd wordt naar een reductie van het aantal hectares zal dit tekort nog groter worden. Ook is in de kostenraming nog geen rekening gehouden met maatregelen voor de landschappelijke inpassing, zoals uitgewerkt in het inrichtingsprincipe op pag. 85. De CHW rekent erop dat het Rijk een bijdrage zal leveren aan de gewenste sanering van verspreid glas. De CHW wil primair vitale glastuinbouwbedrijven in de regio een toekomstperspectief bieden binnen de Hoeksche Waard. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek van de Grontmij wordt bepaald hoeveel hectares glastuinbouw in de nieuwe situatie gerealiseerd gaat worden.

Conclusie: Geen wijzigingen.

10. Cultuurhistorie en archeologie: gewezen wordt op de mogelijke strijdigheid van de cultuurhistorische doelen met bijvoorbeeld ecologische doelen. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging bij de uitwerking van maatregelen.

Antwoord: de CHW erkent dat voor de toepassing in concrete projecten een nadere uitwerking nodig is en heeft hiervoor diverse vervolgpunten gepland. In het Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap Fase 1, dat de regio samen met de provincie heeft opgesteld, zijn hier ook al gelden voor gereserveerd. Om dit beter tot uitdrukking te laten komen in de Structuurvisie wordt voorgesteld het icoonproject ‘beeldkwaliteit dijklinten en dorpskernen’ te verbreden naar een icoonproject ‘regionaal beleidskader cultuurhistorie’. Zie ook MO-5.1 en MO-5.4.

Conclusie: Het icoonproject ‘beeldkwaliteit dijklinten en dorpskernen’ wordt verbreed naar een icoonproject ‘regionaal beleidskader cultuurhistorie’.

In par. 4.4 onder ‘kreeken en dijken’ en bij het inrichtingsprincipe ‘kreekontwikkeling’ (pag. 81) zal opgenomen worden dat de ontwikkeling van kreeken niet ten koste mag gaan van de openheid, de cultuurhistorie, de archeologie en de aardkundige waarde.

5. Diverse organisaties en burgers

In dit hoofdstuk zijn de zienswijzen van organisaties en burgers opgenomen.

OI-1 Tennet

1. Verzoek om rekening te houden met een vrije werkruimte rondom de masten van 50 bij 50 meter en met de randvoorwaarden voor de zakelijk rechtstreek onder de aanwezige hoogspanningsverbinding.

Antwoord: Akkoord.

Conclusie: Toevoegen alinea over technische infrastructuur in paragraaf 4.6 infrastructuur.

‘Door het gebied lopen diverse hoogspanningsleidingen en ondergrondse buisleidingen voor transport van olie, gas en water. Voor de grotere doorgaande buisleidingen zijn leidingstraten en leidingenstroken gereserveerd. Voor alle leidingen gelden wettelijke regelingen met betrekking tot het grondgebruik en de inrichting van het gebied waar ze doorheen lopen. De leidingen moeten te alle tijden bereikbaar blijven voor herstel en onderhoud. De precieze regels en de precieze omvang van het invloedsgebied verschillen per type leiding. Momenteel wordt door het ministerie van VROM een AMvB Buisleidingen voorbereid waarmee de verschillende circulaires die op dit moment van kracht zijn een wettelijke verankering krijgen.

De grotere leidingstraten en -stroken en de hoogspanningsleidingen zijn aangegeven op de kaart ‘infrastructuur’ (pag. 66). In principe is geen bebouwing gepland in de betreffende zones, met uitzondering van het regionale bedrijventerrein, waar verlegging van leidingen onderzocht wordt. In alle gevallen zal bij de verdere uitwerking van concrete inrichtingsplannen rekening gehouden worden met de geldende wettelijke regels. De plannen zullen daartoe tijdig worden voorgelegd aan de leidingbeheerders.’

Toevoegen bestaande hoogspanningslijnen en leidingstraten op kaart infrastructuur (pag. 66).

2. Verzoek om verdere inrichtingsplannen tijdig ter beoordeling voor te leggen en Tennet te betrekken bij de nadere uitwerking.

Antwoord: Dit behoort tot de normale procedure bij de uitwerking van concrete inrichtingsplannen door initiatiefnemers.

Conclusie: Zie punt 1.

OI-2 Werkgroep Stop-A4BK

1. Par 5.1, pag. 67: verzoek om legenda-eenheid ‘A4-Zuid in studie’ en tekst te schrappen.

2. Par. 5.1, pag. 70: verzoek om ‘Inpassing A4-Zuid (middellange termijn)’ en tekst te schrappen.

3. Par. 5.3, pag. 94: verzoek om ‘icoonproject inpassing A4-Zuid’ te schrappen.

4. Verzoek om het ingetekende traject van de A4-Zuid van alle kaarten te verwijderen.

Als bijlage is een kerndocument bijgevoegd, waarin de argumenten van de Werkgroep Stop-A4BK tegen aanleg van de weg zijn opgenomen.

Antwoord: De afweging van de gevolgen voor het landschap van mogelijke infrastructuurmaatregelen is onderdeel van het op te stellen Regionale Verkeer- en Vervoersplan. De CHW onderkent dat de eventuele aanleg van de A4-Zuid op gespannen voet staat met het behoud van de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap. Indien het Rijk evenwel besluit tot aanleg van de A4-Zuid is het van groot belang dat deze weg landschappelijk goed wordt ingepast en dat eventuele negatieve effecten gecompenseerd worden. Daarom is de inpassing van de A4-Zuid als icoonproject benoemd. De Commissie Hoeksche Waard staat in principe niet negatief tegenover de komst van een mogelijke A4 Zuid, maar stelt wel voorwaarden aan de inpassing in het landschap.

Zie verder hoofdstuk 2, T15 A4 Zuid

Conclusie: Toevoegen op pag. 67 in alinea 'infrastructuur': 'Verder moeten negatieve effecten op het woon- en leefmilieu en het landschap worden voorkomen.'

Zie verder hoofdstuk 2 T15 A4 Zuid

OI-3 P.E.Chr. van Ouwerkerk, Numansdorp

De woningen gelegen aan het Numansgors 1 t/m 12, 86t/m 103, 143 t/m 155 en 186 t/m 200 vallen buiten de voorgestelde rode contour van Numansdorp. Dat is niet wenselijk.

Antwoord:

Alle woningen gelegen op het perceel liggen binnen de contour.

Conclusie:

Geen wijziging

OI-4 C. de Bruyne, Puttershoek

1. Dhr. de Bruyne mist in de structuurvisie Hoeksche Waard tot 2030 een visie op het gebied van Crisisbeheersing, Rampenbestrijding, Risico management en Criminaliteitsbeheersing.
2. Alleen de milieufederatie Zuid Holland, maakt in haar reactie gewag van de ondergronds liggende pijp/buisleidingen met (zeer) gevaarlijke stoffen, die door de Hoeksche Waard lopen.
3. De status van NATIONAAL LANDSCHAP Hoeksche Waard waar we met z'n allen ook zo trots op zijn, trekt ook andere individuen aan zoals met name criminelen.
4. Reeds nu (30 oktober 2008) wordt er met enige regelmaat ingebroken in huizen en bedrijven in de Hoeksche Waard (voor cijfers verwijs ik u naar politie en OM van de regiopolitie Zuid Holland Zuid).
5. Ook de georganiseerde hennepcultuur, als onderdeel van de zware en georganiseerde criminaliteit, nu en straks verdient in dit kader de aandacht en is in juli 2008 tot speerpunt van het huidige kabinet benoemd. Ook dit komt voor in de Hoeksche Waard.
6. Rampenbestrijding: Na de watersnoodramp van 1953 zijn we voor echte rampen in de Hoeksche Waard gelukkig bespaard gebleven. Er is sindsdien ook het nodige gebeurd. Deltaplan ontwikkeld, Rapport van de Deltacommissie olv Prof Cees Veerman van dit jaar (ook hierin komt het wordt crisis niet voor!) enz enz. Hiermede zijn echter niet alle rampen richting 2030 van ons mooie eiland afgewend.
7. Als we praten over een veilige en betrouwbare Hoeksche Waard op weg naar 2030, dan is dat naar mijn mening een optelsom van Safety, Security en Criminaliteitsbeheersing. Ook de veilige en betrouwbare Rotterdamse haven kent deze drie: Safety, Security en Criminaliteitsbeheersing als uitgangspunt !! De kennis en expertise is voorhanden en ook nog heel dicht bij.

8. De veiligheidsregio Zuid Holland Zuid en haar taken mis ik in de structuur visie. In een door het Min van BZK vandaag gepubliceerde risicokaart, blijkt, dat in de provincie Zuid Holland, alleen de veiligheidsregio Zuid Holland Zuid vanuit Dordrecht nog geen convenant met Minister ter Horst van BZK hierover heeft afgesloten en in die zin achterblijft bij de overige veiligheidsregio's in Zuid Holland en Nederland.
9. Ook zaken als het keurmerk Veilig ondernemen (KVO) met impliciet een aantal veiligheidsgaranties hierin, kom ik in de structuurvisie niet tegen. Het nationaal centrum voor Criminaliteitsbeheersing (Het CCV) beschikt op nationaal niveau over de benodigde expertise hieromtrent. (www.hetccv.nl)
10. Ook beschermde natuurgebieden zoals bv het Oude Land van Strijen trekt ongewenste bezoekers aan. Nog dit jaar zijn daar stropers vanuit Brabant gesignaleerd en in de Hoeksche Waard aangehouden in het bezit van in de Hoeksche Waard geschoten en gevangen wild. Met onze zeer open oeververbindingen, zal deze en andere vormen van stroperij in de Hoeksche Waard de nodige aandacht moeten krijgen en houden (Ver. Veldtoezicht Hoeksche Waard verricht hierin reeds de nodige activiteiten)

Antwoord:

Samengevat geeft de heer De Bruyne aan dat in de ontwerp structuurvisie Hoeksche Waard een visie op het gebied van Crisisbeheersing, Rampenbestrijding, Risicomanagement en Criminaliteitsbestrijding opgenomen zou moeten worden. De ontwerp Structuurvisie Hoeksche Waard is echter een ruimtelijk plan op hoofdlijnen, waarbij is aangegeven dat nog een uitvoeringsprogramma wordt opgesteld. In het uitvoeringsprogramma zal vanuit de ruimtelijke invalshoek aandacht worden besteed aan Crisisbeheersing, Rampenbestrijding, Risicomanagement en Criminaliteitsbestrijding. Daarbij kan onder meer worden aangesloten bij waterveiligheid, risicokaarten en de veiligheidsregio. De Hoeksche Waard participeert reeds in de samenwerkingverbanden. Wij zullen de genoemde aandachtspunten onder de aandacht brengen van de Regio Zuid Holland Zuid. Opgemerkt wordt nog dat de Regio Zuid Holland Zuid op dit moment sterk in beweging is. Op korte termijn wordt over een aantal verandertrajecten besluitvorming verwacht, waarbij ook de gemeenteraden betrokken zijn.

Conclusie:

Geen wijzigingen

OI-5 Fa. Ravestijn, Numansdorp

1. De kreekontwikkeling op de gronden gelegen aan de Middelsluisdijk OZ 23 te Numansdorp is niet wenselijk, omdat de gronden nodig zijn voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf door de indiener.

Antwoord:

De CHW geeft prioriteit aan kreekontwikkeling. Voor de verdere uitbouw van de krekerverbinding Piershil-Numansdorp is de uitbouw van de kreek op dit perceel noodzakelijk.

Conclusie:

Geen wijziging

OI-6 NV Nederlandse Gasunie

1. Verzoek om binnen het Ruimtelijk Plan aanvullend aandacht te besteden aan de aanwezigheid van ondergrondse buisleidingen en het hiervoor van toepassing zijnde beleid. Verwezen wordt naar de binnen het gebied aanwezige leidingstraat en leidingstrook en naar het Structuurschema Buisleidingen en het streekplan Zuid-Holland Zuid, herziening Hoeksche Waard.

Antwoord: Zie OI.1

Conclusie: Zie OI.1

OI-7 I.C.I.P.

1. I.C.I.P. (Idea Company Initiating Projects- duurzame transitie) heeft een uitgebreide zienswijze ingediend waarin o.a. de presentaties zijn opgenomen van het duurzaamheids symposium wat gehouden is in November 2008 in de Hoeksche Waard. De I.C.I.P. vraagt om meer aandacht voor het duurzaamheidsthema in het Ruimtelijk Plan. Sterker nog: duurzaamheid ziet de I.C.I.P. als noodzakelijke en urgente basis voor al het eilandelijk beleid. Voorts is de I.C.I.P. de mening toegedaan, gezien de urgentie, dat het ambitieniveau voor de H.W. á la Texel opgeschroefd kan naar in 2020 100% zelfvoorzienend duurzaam. Plus, in Venlo gaat men cradle to cradle, de kick-of was daar de Foriade 2012 en hun beleid is gebaseerd op de Hannover Principles, in het verlengde daarvan hebben zij de Venloër Principles geïnitieerd, en de I.C.I.P. stelde al eerder de HWDZ-eisen voor, oftewel: de Hoeksche Waardse Duurzaamheids Eisen, te componeren. Het motto is: "als het elders in den lande kan en werkt, dan is dat 'n invitatie en stimulans het hier ook te (gaan) doen".
2. Samengevat gaat het om aanscherping van de volgende beleidsuitgangspunten:
 - Balans in de ontwikkeling van de maatschappelijk domeinen (economie-ecologie en sociaal/cultureel), rekening houdend met de lange en korte termijn (nu en later) en verschillende schaalniveaus (hier en daar). Nader gespecificeerd;
 - a1: eco = huishouding, thuis, de economie ruïneert nu het klimaat, en, het klimaat ruïneert nu de economie, ergo als hier een balans gecreëerd wordt is dit intrinsiek positief voor alle maatschappelijke domeinen, op zowel korte als lange termijn: sustainable quality.
 - a2: uitgaande van zelfvoorzienende duurzaamheid (zvz-dz) komt de I.C.I.P. met concrete voorstellen, conform de resultaten van o.m. Samsö en Texel.
 - Het sluitend maken van kringlopen, zodat zo min mogelijk afval geproduceerd wordt maar grondstoffen, gebed in een regionale economie.
 - Het zoveel mogelijk gebruik van de aanwezige natuurlijke energiebronnen, indien het economisch rendabel* is en geen afbreuk doet aan de kernkwaliteiten van het landschap.
 - c1: zon (stimulerings pakket vanuit de H.W. en Senternovem, i.s.m. Ecofys bijv.), wind (Maglev, kleine windmolens of windparken op zee), geothermie, wkk middels biogas.
 - c 2: energie neutraal bouwen/renoveren, middels o.m. duurzame lokale materialen,
 - c3: faciliteren elektrische laadstations (smart grids), stimuleren elektrisch autobezit,
 - c4: voedsel: biologisch dynamisch, permacultuur, pergolasysteem, stadslandbouw, de eetbare stad, etc.
 - c5: stimuleren van particuliere regenopvang, realiseren van wit/grijze watersystemen, evt. gekoppeld aan 'n Hoeksche Waardse centrale drinkwatervoorziening. Nu gebruiken we immers slechts 5% als drinkwater.
 - Een zo groot mogelijke biodiversiteit waardoor het adaptatievermogen ten aanzien van klimaatveranderingen wordt versterkt en diensten bewezen worden aan de landbouw (waardevolle diensten/technieken van ecosystemen), i.s.m. LTO/HWL, alsmede opzetten van diversiteit in streekproducten plus hun lokale vermarkting.
 - Het versterken van het groenblauw kapitaal voor een duurzame Randstad, kleinschalige ecologische recreatie als basis voor de regionale economie, met inachtneming van de kernkwaliteiten van ons Natlan, en tevens langs dijken, kavelranden en oevers kruid-struik-boomaanplant.
3. I.C.I.P. geeft tevens aan dat duurzaamheid het belangrijkste thema is ten aanzien van sturing van transitieprocessen op het gebied van landbouw, energie, klimaat en infrastructuur. Icoon?!project A4 past hier niet in.

4. Inspreker geeft aan dat de revitalisering van bestaande bedrijventerrein gelijke tred dient te houden met de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen, en bijv. het alternatieve ecopark-achtige RBT plan als internationale architectonische-duurzame energie- landschappelijk ingepaste toeristentrekker, en kostendrager van ons Natlan. Inspreker geeft aan dat het regionale bedrijventerrein een nationaal voorbeeld op het gebied van duurzaamheid zou moeten zijn omdat het in een Nationaal Landschap wordt ontwikkeld.
5. Ook de bestaande terreinen dienen landschappelijk goed ingepast te zijn en een duurzame kwaliteit te hebben, en middels subsidies, conform de aanbevelingen van de Commissie Noordanus, verduurzaamd te zijn; immers: de I.C.I.P. wil ondervangen dat het RBT geen bedrijvigheid van lokale BT'S aanzuigt waardoor daar leegstand en verloedering zou kunnen ontstaan. Het moet mogelijk zijn om op lokale BT'S uitbreiding te kunnen realiseren van bestaande bedrijvigheid. Zie de presentatie van Dick Haver Droeze op genoemd symposium.
6. Verder worden in de zienswijze een aantal voorbeelden genoemd van projecten op het gebied van duurzaamheid. Inspreker pleit, a.d.h.v. voorbeelden, uit te durven gaan van nieuwe paradigma's, plus idem ad werkelijke rendabiliteiten*. Het redden van het banksysteem overtreft nu reeds álle voorgaande uitgaven van de internationale regeringen (incl. het totale NASA budget, w.o. de man op de maan, alle oorlogen, en de Deltawerken, als voorbeelden ter illustratie). De economische rendabiliteit van deze reddingactie moet zich nog bewijzen, tóch wordt het gedaan. Inspreker pleit voor 'n zelfde insteek op beleidsmaatregelen op gebied van zvz-dz: immers de urgentie voor deze maatregelen is minstens zo groot, en er is reeds bewezen dat dit beter voor de aarde en de portemonnaie is.

Antwoord:

Bij de ontwikkeling van de Hoeksche Waard staat het streven naar duurzaamheid centraal. Het is een van de kwaliteitskaders van het Ruimtelijk Plan De CHW onderkent dat in het ruimtelijk plan de beleidsuitgangspunten m.b.t. duurzaamheid sterker benadrukt kunnen worden en zal hier aanvullend aandacht aan besteden. Het thema duurzaamheid is echter al wel verwerkt in de sectorale beleidsthema's. Dit is onder meer uitgewerkt in beleid voor duurzame landbouw, duurzaam waterbeheer en biodiversiteit. Aangegeven is dat enkele nieuwbouwlocaties zullen worden aangewezen als pilotproject voor 'duurzaam bouwen' (pag. 55). Het Regionaal Bedrijventerrein is aangewezen als 'icoonproject' voor een duurzaam bedrijventerrein in een nationaal landschap (pag. 95). In het Uitvoeringsprogramma van de Structuurvisie zal hier nader uitwerking aan worden gegeven. Een belangrijke bouwsteen hiervoor is het reeds opgestelde Actieplan Biodiversiteit Fase 2.

Met betrekking tot de A4 Zuid is de CHW geen principieel tegenstander van aanleg van de A4-Zuid, maar heeft wel duidelijke randvoorwaarden geformuleerd waar de weg aan moet voldoen, op het gebied van leefbaarheid, verkeerseffecten en landschappelijke inpassing.

Het belang van een zorgvuldige inpassing en een duurzame opzet van het regionale bedrijventerrein wordt erkend. Dat blijkt enerzijds al uit de reeds uitgevoerde planvorming ten aanzien van het regionale bedrijventerrein. In het vastgestelde stedenbouwkundig plan is specifiek aandacht besteed aan de opzet van het terrein en de aansluiting op het landschap. Zo is er bijvoorbeeld gekozen voor grote groene noord-zuid-profielen op het bedrijventerrein, gekoppeld aan de infrastructuur. Deze profielen worden ook gebruikt om de overgang van het bedrijventerrein naar het landschap goed vorm te geven. Maar ook is er rondom de bestaande Gorzenweg een groenblauwe zone voorzien, en wordt uitgegaan van Hoeksche Waardse beplanting. Dit alles is ook terug te zien in de verhouding uitgeefbaar terrein, welke lager is dan gemiddeld. Daarnaast onderzoekt de initiatiefnemer van de ontwikkeling momenteel de mogelijkheden ten aanzien van duurzaamheid op het Regionale Bedrijventerrein. Het betreft hier het zoeken naar mogelijkheden om duurzaamheid in de openbare ruimte toe te passen, maar ook om mogelijkheden om duurzaamheid op de uitgeefbare kavels te stimuleren. Dit alles past binnen het feit dat het regionale bedrijventerrein is benoemd als icoonproject.

Conclusie:

In het Ruimtelijke Plan zal het duurzaamheidsthema worden benadrukt in relatie tot transitieprocessen. Hiervoor wordt aan hoofdstuk 3 een aanvullende duurzaamheidsparagraaf toegevoegd (zie hoofdstuk 8, A2 Duurzame ontwikkeling) en zullen in het uitvoeringsprogramma projecten worden opgenomen die hier invulling aan geven. Genoemde voorbeelden zullen in het kader hiervan nader worden afgewogen.

OI-8 L. van der Meer, Agriplanet

1. De heer Van der Meer heeft ernstige bezwaren tegen het aanleggen van een fietspad/wandelpad langs de kreek in de Oud-Beijerlandse Polder op zijn percelen

Antwoord: Recreatie en toerisme zijn belangrijke speerpunten voor het regionale ruimtelijk beleid. Hierbij wordt onder andere gestreefd naar de ontwikkeling van fiets- en wandelpaden langs kreek en dijken. In het ruimtelijk plan zijn zoekgebieden aangegeven waar dergelijke fiets- en wandelpaden gerealiseerd kunnen worden. Als recreatieve routes worden gerealiseerd zal dit soms ten koste gaan van agrarische gronden. Uiteraard zal altijd in goed overleg met eigenaren worden gezocht naar de meest gunstige oplossingen.

Conclusie: Geen wijziging.

OI-9 Klompe Landbouwbedrijf, Oud-Beijerland

1. Dhr. Klompe verzoekt om toestemming voor het bouwen van een vergistinginstallatie op een agrarisch bedrijventerrein

Antwoord: het buitengebied van de gemeente Oud-Beijerland, maar ook de buitengebieden van de totale Hoekse Waard zijn niet bestemd voor de vestiging van bedrijven. Het gegeven dat aanvrager zijn bedrijfsactiviteit omschrijft als een agrarisch bedrijf is voor de afweging niet relevant. Ook het beleid van de provincie is erop gericht om bedrijfsbebouwing alleen toe te staan op daartoe aangewezen bedrijventerreinen. Een en ander is geregeld in het streekplan en de nota "regels voor ruimte". Een bedrijf van een omvang, zoals in de zienswijze van betrokkene wordt gesuggereerd, hoort bovendien thuis op het regionale bedrijventerrein"

Conclusie: Geen wijzigingen.

OI-10

Vervalt.

OI-11 E.W. Lamberts, LTO Noord Advies voor A.A. van der Heijden en C.M. Breure

1. Zowel de heer Van der Heijden als de heer Breure zijn het volstrekt oneens met de plannen om de Noordpolder van Piershil te bestemmen voor natuur. De kleigronden zijn zeer goede landbouwgronden, die de akkerbouwbedrijven niet kunnen missen. De plannen zijn in strijd met het streekplan Zuid-Holland Zuid, waar de gronden zijn bestemd als agrarisch gebied. De plannen zijn in strijd met de uitgangspunten van de CHW, namelijk agrarische schaalvergroting. Er is strijd met de uitgangspunten van een goede ruimtelijke ordening, omdat een bestemming binnen de planperiode van het bestemmingsplan (10 jaar) gerealiseerd moet worden en de financiering dient geregeld te

zijn. Omdat de waarde van natuurgrond lager is dan agrarische grond zien de heren Van der Heijden en Breure hun vermogen “verdampen”.

Antwoord:

Het gebied maakt onderdeel uit van de gewenste Groene Zoom om de hele Hoeksche Waard en kan bijdragen aan de ecologische en recreatieve ontwikkeling van de “Zuidrand aan de Delta”. Het betreffende gebied heeft momenteel een agrarische bestemming. De Structuurvisie geeft echter de langetermijnvisie van de regio aan. Soms gaat dit ten koste van agrarische gronden. De CHW erkent dat dit “niet zomaar” mag gebeuren, maar dat dit zorgvuldig afgewogen moet worden. (zie voorgestelde teksttoevoeging)

De aankoop van gronden ten behoeve van natuurontwikkeling betekent niet per definitie dat er voor de betreffende eigenaar sprake is van schaalverkleining. Er zal in goed overleg worden gezocht naar een gunstige oplossing, in die zin dat er een reële vergoeding tegenover staat.

De ontwikkeling van Swaneblake kan op een positieve wijze bijdragen aan de leefbaarheid van de kern Piershil in het bijzonder en de gemeente Korendijk in het algemeen.

De structuurvisie geeft een lange termijnvisie. Door de plannen nu op te nemen in de structuurvisie ontstaat dus geen strijd met een goede ruimtelijke onderbouwing omdat de plannen pas in een bestemmingsplan worden opgenomen als duidelijk is dat deze voldoende concreet zijn.

Conclusie:

Teksttoevoeging aan par. 4.3: “Het behoud van een goede landbouwstructuur is een nadrukkelijke doelstelling van de Structuurvisie. Toch is het onvermijdelijk dat de noodzakelijke ontwikkeling van nieuwe woon- en werkgebieden, infrastructuur en water- en groengebieden ten kosten gaat van agrarische grond. De regio hecht daarom aan een goed overleg met de sector om zo goed mogelijk rekening te kunnen houden met de agrarische belangen en eventuele nadelige effecten te kunnen compenseren. Verder staat uiteraard voorop dat agrariërs reële vergoeding ontvangen voor grondverkoop.”

OI-12 J.H. Willemink, Rentmeesterskantoor W. Specht Grijp BV

1. De heer Van der Eijk is het oneens dat op zijn percelen (375 ha) in de Hoogezandsche Polder bij Numansdorp een stimuleringsgebied weidevogel- en ganzenbeheer is voorzien. Behoud van de kernkwaliteiten van het landschap is gewenst, maar versterking niet. Door deze maatregelen komt de uitvoering van een landbouwbedrijf in gevaar.

Antwoord:

De CHW ziet natuur als 'selling point' voor het Nationaal Landschap en streeft daarom naar behoud en versterking van het hele pakket aan natuurwaarden ook in agrarische gebieden. Agrarisch natuurbeheer wordt gestimuleerd door passende vergoedingen. Eventuele schade wordt vergoed.

Conclusie:

Geen wijziging

2. De heer Van der Eijk vindt het niet wenselijk dat het tracé van het fietsrondje om de waard en fiets- en wandelpaden langs dijken voorzien zijn op zijn percelen. Recreatie en toerisme binnen zijn eigendom veroorzaken schade aan zijn bedrijf.

Antwoord:

Het precieze tracé moet nog worden uitgewerkt, het tracé op de kaart is indicatief. De tracés zijn echter gekoppeld aan de dijken en lopen niet dwars door het landbouwgebied. Daarmee zijn zij geen gevaar voor de kernkwaliteiten van het gebied.

Conclusie:
Geen wijziging

3. De aanwijzing van de TNO-locatie in het zuidwestelijk deel van de Hoogezandsche Polder tot werklocatie en een alternatieve ontsluiting is niet gewenst, omdat dit niet bijdraagt aan het behoud van de kwaliteiten in zijn gebied.

Antwoord:
Voor de aanwijzing van een werklocatie voor TNO gaat de CHW uit van het streekplan, waarin de zoeklocatie in de Hoogezandsche Polder al aangewezen was. Om de kwaliteit van het omliggende gebied te waarborgen worden er voorwaarden gesteld voor wat betreft de landschappelijk inpassing.

Conclusie:
Geen wijziging

OI-13 E.W. Lamberts, LTO Noord Advies voor A.A. van der Heijden en D.L. de Bruijne

De gronden van de heren Van der Heijden en De Bruijne zijn aangewezen als zoeklocatie voor het plaatsen van windturbines. Omdat een deel van de gronden tevens is aangewezen als binnendijks recreatie- en groengebied wordt er voor gevreesd dat natuurontwikkeling de bouw van windturbines frustreert.

Antwoord:
Antwoord: Zowel voor het recreatie- en groengebied als het zoekgebied windturbines geldt dat het gaat om zoekgebieden. Voor de windturbines zijn een vijftal zoekgebieden genoemd. Hiervoor dient nog een MER-studie uitgevoerd te worden. Hierbij is het niet bij voorhand uitgesloten dat windmolens niet in binnendijkse dan wel buitendijkse recreatie- en groengebieden kunnen worden geplaatst. Elders in Nederland zijn wel voorbeelden waar windmolens in dergelijke gebieden ook een plaats hebben gekregen.

Conclusie: Geen wijzigingen.

OI-14 G.M. van Büüren van Heijst, Strijen

1. Betrokkene is van mening dat er sprake is van een onduidelijke begrenzing van het gebied voor verblijfsrecreatie in Strijensas.

Antwoord: Strijensas is in regionaal verband aangewezen als recreatief knooppunt, met ruimte voor de ontwikkeling van verblijfsrecreatieve voorzieningen in combinatie met natuur- en landschapsontwikkeling. Bij het opstellen van het Ontwerp Ruimtelijk Plan waren er nog geen concrete plannen voor de ontwikkeling van verblijfsrecreatieve voorzieningen aanwezig. Hierdoor is het niet mogelijk om een concrete begrenzing van het gebied aan te geven. Daarom is op de kaart behorende bij het Ontwerp Ruimtelijk Plan nabij Strijensas een zoekgebied voor verblijfsrecreatie opgenomen.

Na het opstellen van het Ontwerp Ruimtelijk Plan zijn er door een initiatiefnemer plannen voorgesteld voor de ontwikkeling van verblijfsrecreatieve voorzieningen nabij Strijensas. De haalbaarheid van deze plannen wordt op dit moment nog onderzocht. Deze plannen zijn nog niet voldoende concreet om als begrenzing op de kaart van het Ontwerp Ruimtelijk Plan weer te geven.

Conclusie: geen wijziging

2. Betrokkene is van mening dat het karakteristieke polderlandschap verdwijnt door het bestemmen van het gebied voor verblijfsrecreatie.

Antwoord: Bij de uitwerking van plannen voor verblijfsrecreatie moet zorg gedragen worden voor een goede landschappelijke inpassing. Op voorhand kan niet gesteld worden dat de bestaande karakteristieken worden aangetast door ontwikkelingen voor verblijfsrecreaties.

Conclusie: geen wijziging

3. Het natuurgebied Oeverlanden heeft naar de mening van betrokkene voor een toename van verkeer gezorgd. Door een tweede trekpleister neemt het verkeer nog meer toe, hetgeen een onevenredige belasting betekent voor de plaatselijke situatie.

Antwoord: Bij de uitwerking van plannen voor verblijfsrecreatie moet zorg gedragen worden voor een goede verkeersafwikkeling. Dit vormt een onderdeel van de toetsing van concrete plannen.

Conclusie: geen wijziging

OI-15 Evides NV

Als bijlage zijn bijgevoegd een tekening van de water- en ruwwatertransportleidingen en de 'voorwaarden bij werkzaamheden in de nabijheid van waterleidingen van Evides'.

1. Verzoek om in het Ruimtelijk Plan rekening te houden met de aanwezige water- en ruwwatertransportleidingen en Evides tijdig te informeren indien er wijzigingen m.b.t. infrastructuur, landschap ed. bovenop of in de nabijheid van de Evides transportleidingen worden uitgevoerd.

Antwoord: Zie OI.1

Conclusie: Zie OI.1

OI-16 E.W. Lamberts, LTO Noord Advies voor R.J.M. van Vugt

De heer Van Vugt is het volstrekt oneens met de plannen de akkerbouwgronden die hij bewerkt te bestemmen voor natuur:

1. De kleigronden zijn zeer goede landbouwgronden, die de akkerbouwbedrijven niet kunnen missen.
2. De plannen zijn in strijd met het streekplan Zuid-Holland Zuid, waar de gronden zijn bestemd als agrarisch gebied. De plannen zijn in strijd met de uitgangspunten van de CHW, namelijk agrarische schaalvergroting. Er is strijd met de uitgangspunten van een goede ruimtelijke ordening, omdat een bestemming binnen de planperiode van het bestemmingsplan (10 jaar) gerealiseerd moet worden en de financiering dient geregeld te zijn.
3. Omdat de waarde van natuurgrond lager is dan agrarische grond ziet hij zijn vermogen "verdampen". Hetgeen zal leiden tot planschade.

Antwoord:

Het gebied maakt onderdeel uit van de gewenste Groene Zoom om de hele Hoeksche Waard en kan bijdragen aan de ecologische en recreatieve ontwikkeling van de "Zuidrand aan de Delta". Het betreffende gebied heeft momenteel een agrarische bestemming. De Structuurvisie geeft echter de langetermijnvisie van de regio aan. Soms gaat dit ten koste van agrarische gronden. De CHW erkent

dat dit “niet zomaar” mag gebeuren, maar dat dit zorgvuldig afgewogen moet worden. (zie voorgestelde teksttoevoeging)

De aankoop van gronden ten behoeve van natuurontwikkeling betekent niet per definitie dat er voor de betreffende eigenaar sprake is van schaalverkleining. Er zal in goed overleg worden gezocht naar een gunstige oplossing, in die zin dat er een reële vergoeding tegenover staat.

De ontwikkeling van Swaneblake kan op een positieve wijze bijdragen aan de leefbaarheid van de kern Piershil in het bijzonder en de gemeente Korendijk in het algemeen.

De structuurvisie geeft een lange termijnvisie. Door de plannen nu op te nemen in de structuurvisie ontstaat dus geen strijd met een goede ruimtelijke onderbouwing omdat de plannen pas in een bestemmingsplan worden opgenomen als duidelijk is dat deze voldoende concreet zijn.

Conclusie:

Teksttoevoeging aan par. 4.3: “Het behoud van een goede landbouwstructuur is een nadrukkelijke doelstelling van de Structuurvisie. Toch is het onvermijdelijk dat de noodzakelijke ontwikkeling van nieuwe woon- en werkgebieden, infrastructuur en water- en groengebieden ten kosten gaat van agrarische grond. De regio hecht daarom aan een goed overleg met de sector om zo goed mogelijk rekening te kunnen houden met de agrarische belangen en eventuele nadelige effecten te kunnen compenseren. Verder staat uiteraard voorop dat agrariërs reële vergoeding ontvangen voor grondverkoop.”

OI-17 Maatschap de Jong de Pijper, Zuid-Beijerland

Op de kaart staat een verbeterde aansluiting met de A29 getekend. Deze weg doorsnijdt de in eigendom zijnde landbouwkavel. Vanwege het versnipperd raken van de landbouwkavel maakt de maatschap hiertegen bezwaar.

Antwoord:

De Structuurvisie Hoeksche Waard is een ontwikkelingsvisie voor de lange termijn. In deze visie wordt bijvoorbeeld voor de infrastructuur gezocht naar mogelijkheden waar een verbeterde aansluiting de ruimtelijke ontwikkeling ten goede kan komen. De aangegeven tracés zijn dan ook geen definitieve tracés, maar zoekgebieden waar tot optimalisering gekomen dient te worden. Wanneer nieuwe infrastructuur zal worden aangelegd zal dit in goed overleg met betrokken eigenaren gebeuren. Ook zal worden getracht zo goed mogelijk rekening te houden met agrarische belangen.

Conclusie:

Teksttoevoeging aan par. 4.3: “Het behoud van een goede landbouwstructuur is een nadrukkelijke doelstelling van de Structuurvisie. Toch is het onvermijdelijk dat de noodzakelijke ontwikkeling van nieuwe woon- en werkgebieden, infrastructuur en water- en groengebieden ten kosten gaat van agrarische grond. De regio hecht daarom aan een goed overleg met de sector om zo goed mogelijk rekening te kunnen houden met de agrarische belangen en eventuele nadelige effecten te kunnen compenseren. Verder staat uiteraard voorop dat agrariërs reële vergoeding ontvangen voor grondverkoop.”

OI-18 N.V. Rotterdam-Rijn Pijpleiding Maatschappij

1. Graag zien we een passage opgenomen met betrekking tot de ondergrondse infrastructuur en de regelgeving omtrent transportleidingen met gevaarlijke stoffen. Verwezen wordt naar de relevante circulaire van VROM, naar lopende beleidsontwikkelingen en de voorgenomen wettelijke verankering in een AMvB Buisleidingen.

Antwoord: Zie OI.1

Conclusie: Zie OI.1

OI-19 GP v Randwijk, Strijensas

1. Betrokkene maakt bezwaar tegen de bestemming natuur in de Mariapolder.

Antwoord:

De Mariapolder maakt deel uit van de gewenste Groene Zoom om de hele Hoeksche Waard en kan bijdragen aan de ecologische en recreatieve ontwikkeling van de 'Zuidrand aan de Delta'. Daarnaast is de Mariapolder in het streekplan van de provincie al jarenlang aangewezen als zoekgebied voor natuurontwikkeling. Het gebied heeft momenteel een agrarische bestemming en er zijn nog geen concrete plannen om dat te veranderen. De Structuurvisie geeft echter de lange-termijnvisie van de regio aan. De regio is bereid een eventuele bestemmingswijziging in de toekomst planologisch te faciliteren. De formele bevoegdheid hiervoor ligt bij de gemeente.

De gemeente Strijen bereidt momenteel een nieuw bestemmingsplan buitengebied voor, waar nog niet wordt uitgegaan van ontwikkeling van nieuwe natuur, omdat nog geen concrete projecten en plannen bekend zijn die gedurende de planperiode van 10 jaar tot uitvoering zullen komen. Als zich nieuwe ontwikkelingen voordoen is de gemeente Strijen bereid deze ontwikkelingen afzonderlijk te beoordelen en eventueel in te passen. De gemeente Strijen staat dus niet afwijzend tegenover natuurontwikkeling in het gebied Mariapolder en zou in ieder geval een haalbaarheidsonderzoek steunen mocht een dergelijk verzoek komen.

Conclusie:

Geen wijziging

OI-20 J.T. Visser, Numansdorp

1. Het nieuwe tracé in studie van de regionale rondweg over het perceel gelegen tussen de Middelsluisdijk WZ in Numansdorp en de Schoutsdijk in Zuid-Beijerland is niet wenselijk, omdat het agrarisch bedrijf van de indiener doorsnijdt.

Antwoord:

In het kader van een goede infrastructuur streeft de CHW naar betere externe en interne bereikbaarheid. De CHW geeft daarom prioriteit aan een regionale rondweg. Om een goede doorstroming te waarborgen moeten hiervoor nieuwe wegen worden aangelegd. Omdat in het kader van het Regionaal Verkeer- en Vervoersplan een optimaal verkeerskundig ontwerp nader onderzocht worden, kiest de CHW voor een nieuw tracé in studie.

Conclusie:

Geen wijziging

OI-21 J.H. Dekker, Strijensas

1. Betrokkene maakt bezwaar tegen de bestemming natuur in de Mariapolder.

Antwoord: De Mariapolder maakt deel uit van de gewenste Groene Zoom om de hele Hoeksche Waard en kan bijdragen aan de ecologische en recreatieve ontwikkeling van de 'Zuidrand aan de Delta'. Daarnaast is de Mariapolder in het streekplan van de provincie al jarenlang aangewezen als zoekgebied voor natuurontwikkeling. Het gebied heeft momenteel een agrarische bestemming en er zijn nog geen concrete plannen om dat te veranderen. De Structuurvisie geeft echter de

langetermijnvisie van de regio aan. De regio is bereid een eventuele bestemmingswijziging in de toekomst planologisch te faciliteren. De formele bevoegdheid hiervoor ligt bij de gemeente.

De gemeente Strijen bereidt momenteel een nieuw bestemmingsplan buitengebied voor, waar nog niet wordt uitgegaan van ontwikkeling van nieuwe natuur, omdat nog geen concrete projecten en plannen bekend zijn die gedurende de planperiode van 10 jaar tot uitvoering zullen komen. Als zich nieuwe ontwikkelingen voordoen is de gemeente Strijen bereid deze ontwikkelingen afzonderlijk te beoordelen en eventueel in te passen. De gemeente Strijen staat dus niet afwijzend tegenover natuurontwikkeling in het gebied Mariapolder en zou in ieder geval een haalbaarheidsonderzoek steunen mocht een dergelijk verzoek komen.

Conclusie:
Geen wijzigingen.

OI-22 Suikerunie

De Suikerunie stelt dat het Ruimtelijk Plan aangepast moet worden:

1. In het ontwerp is onvoldoende rekening gehouden met de bestaande ontwikkelingen en behoefte in de regio;
2. Zowel op het gebied van wonen als op het gebied van werkgelegenheid dient een inhaalslag gemaakt te worden;
3. Maken bezwaar tegen de vage aanduiding “mogelijk transformatiegebied” van het suikerfabriekterrein
 - Ten eerste, omdat u met het gebruik van het woord “mogelijk” de bestaande situatie en de ontwikkelingen in het gebied negeert en daardoor frustrereert, zonder zelf duidelijk een visie met onderbouwing aan te geven en zonder aan te geven wat (economisch) haalbaar is;
 - Ten tweede, omdat dit terrein thans de bestemming bedrijven (en niet uitsluitend suikerbedrijven) heeft en als zodanig gebruikt wordt. De aanwezigheid van nog actieve bedrijven en bedrijvenbestemming maakt transformatie onhaalbaar. Suiker Unie wil dat dat het bedrijventerrein zo spoedig mogelijk wordt herontwikkeld om verloedering en verval; te voorkomen.
4. De herontwikkeling van het bedrijventerrein van de suikerfabriek moet dan ook als een gebiedsontwikkeling van een gedeelte van de Noordrand worden gezien, waarin niet alleen naar het bedrijventerrein wordt gekeken maar ook naar andere doelen van en functies in de Hoeksche waard o.a. van het regionale bedrijventerrein op de provinciale weg en de A4, een glastuinbouwlocatie van 60 ha, woningbehoefte en woningbouw, kreekontwikkeling en mogelijk zelfs windmolens.

Antwoord:

- Door de afname van activiteiten op het suikerfabriekterrein worden grote delen van het terrein op dit moment niet gebruikt. Daarom wordt nagedacht over een nieuwe bestemming, die meer aansluit op de behoeften en het karakter van de kern Puttershoek en dat beter past in een nationaal landschap en de ruimtelijke opgave voor de noordrand. Als potentiële nieuwe functies wordt gedacht aan wonen, (kleinschalige) bedrijvigheid, voorzieningen en sport. Tevens is voor de hele noordrand mede met het oog op ontwikkeling aan de noordzijde van de Oude Maas een recreatieve opgave te vervullen. Deze functies zijn moeilijk te combineren met zware industrie. Compensatie van de industriebestemming is vanwege het karakter van het nationaal landschap Hoeksche Waard onwenselijk.
- De Hoeksche Waard heeft ervoor gekozen een regionaal bedrijventerrein te ontwikkelen. Door deze ontwikkeling en de ontwikkeling van kleinschalige bedrijvigheid rondom de kernen is de gewenste werkgelegenheidsontwikkeling voldoende gewaarborgd.
- Bij de transformatie van het terrein wordt rekening gehouden met de nog bestaande activiteiten. De structuurvisie geeft slechts een globale visie op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de regio en zal worden uitgewerkt in de gemeentelijke structuurvisie en bestemmingsplannen. Uitgangspunt bij de uitwerking is dat in goed overleg met de eigenaren afspraken gemaakt

worden over de bestaande activiteiten in het gebied en hoe deze activiteiten zich verhouden tot andere potentiële ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld woningbouw. Overigens is het van belang te melden dat de huidige planologische situatie een op de feitelijke situatie toegespitste bestemmingsregeling is en dat niet voor het gehele suikerfabriekterrein een bedrijvenbestemming van toepassing is.

- Indien overheden en eigenaren snel tot een gemeenschappelijke visie kunnen komen, kan verrommeling en verval tegengegaan worden.
- Het suikerfabriekterrein leent zich mede vanwege de ligging in het nationaal landschap, nabij de kern van Puttershoek en aan het water uitstekend voor andere functies dan alleen bedrijvigheid.
- Wij zijn blij met u oproep om het terrein in een breder perspectief te plaatsen. Wij willen juist bij de transformatie van het suikerfabriekterrein rekening houden met de ambities voor de gehele noordrand.

Conclusie:

Geen wijzigingen naar aanleiding van de zienswijze.

Ter verduidelijking wordt het concept van de ontwikkeling van het terrein van de Suikerunie als volgt in de tekst van het ontwikkelingsbeeld 2030 gewijzigd:

- **Ontwikkeling Suikerunie Puttershoek:** Een belangrijke ontwikkeling voor de (noordrand van de) Hoeksche Waard, en Puttershoek in het bijzonder, is de transformatie van het Suikerfabriekterrein in Puttershoek. Het terrein biedt vanwege de omvang van het terrein, de ligging aan de Oude Maas en aan de rand van Puttershoek, de industrieel historische betekenis van de fabriek, de nabijheid van het te ontwikkelen regionale bedrijventerrein, het regiopark noord en de ligging in het nog verder te versterken nationaal landschap, een veelheid aan mogelijkheden. Tevens biedt de recreatieve ontwikkeling binnen de Hoeksche Waard en die aan de noordzijde van de Oude Maas interessante kansen voor het terrein. De locatie biedt zodoende kansen voor een veelheid aan functies op het gebied van wonen, (kleinschalige) bedrijvigheid, voorzieningen en recreatie. De ambitie voor de transformatie van het Suikerfabriekterrein is gelet op voorgaande dan ook het toevoegen van een gebied met een hoogwaardige kwaliteit aan de Hoeksche Waard. Hierbij dient rekening gehouden te worden met bestaande activiteiten op het terrein.
- **Aanvulling:** de ontwikkellocatie kenmerkt zich op dit moment door een overwegend extensief gebruik van de ruimte voor bedrijvigheid. Voor de functie bedrijvigheid wordt bij de ontwikkeling gestreefd naar meer intensief gebruik van de ruimte voor bij het nationaal landschap passende bedrijven. De verwachting is dat dit een positief effect op de werkgelegenheid zal hebben.

OI-23 W.H.A. Bruijnzeel, Goudswaard

1. De heer Bruijnzeel heeft een akkerbouwbedrijf van 63 ha. Volgens de structuurvisie zal op 34 ha van zijn akkerbouwbedrijf natuurontwikkeling plaatsvinden. Hierdoor is het uitgesloten het bedrijf voort te zetten. Dit is in strijd met de uitgangspunten van de Structuurvisie waar wordt ingezet op de versterking van grootschalige grondgebonden productielandbouw. Het is eveneens in strijd met het provinciaal beleid in het streekplan Zuid-Holland Zuid, waar de gronden zijn bestemd als agrarisch gebied. Er is strijd met de uitgangspunten van een goede ruimtelijke ordening, omdat een bestemming binnen de planperiode van het bestemmingsplan (10 jaar) gerealiseerd moet worden en de financiering dient geregeld te zijn. Terwijl nu al bekend is dat er onvoldoende subsidies zijn. En de grond nog aangekocht dient te worden.
2. Omdat de waarde van natuurgrond lager is dan agrarische grond ziet hij zijn vermogen “verdampen”. Hetgeen zal leiden tot planschade.
3. Tenslotte maakt de heer Bruijnzeel bezwaar tegen de aanwijzing als stimuleringsgebied weidevogel en ganzenbeheer, omdat er nu al veel schade aan gewassen is door ganzen. En dit zal alleen maar toenemen.

Antwoord:

Het gebied maakt onderdeel uit van de gewenste Groene Zoom om de hele Hoeksche Waard en kan bijdragen aan de ecologische en recreatieve ontwikkeling van de “Zuidrand aan de Delta”. Het betreffende gebied heeft momenteel een agrarische bestemming. De Structuurvisie geeft echter de langetermijnvisie van de regio aan. Soms gaat dit ten koste van agrarische gronden. De CHW erkent dat dit “niet zomaar” mag gebeuren, maar dat dit zorgvuldig afgewogen moet worden. (zie voorgestelde teksttoevoeging)

De aankoop van gronden ten behoeve van natuurontwikkeling betekent niet per definitie dat er voor de betreffende eigenaar sprake is van schaalverkleining. Er zal in goed overleg worden gezocht naar een gunstige oplossing, in die zin dat er een reële vergoeding tegenover staat.

De ontwikkeling van Swaneblake kan op een positieve wijze bijdragen aan de leefbaarheid van de kern Piershil in het bijzonder en de gemeente Korendijk in het algemeen.

De structuurvisie geeft een lange termijnvisie. Door de plannen nu op te nemen in de structuurvisie ontstaat dus geen strijd met een goede ruimtelijke onderbouwing omdat de plannen pas in een bestemmingsplan worden opgenomen als duidelijk is dat deze voldoende concreet zijn.

In de stimuleringsgebieden weidevogels en ganzenbeheer zijn extra vergoedingen beschikbaar voor aangepast agrarische beheer en vergoeding van ganzenschade.

Conclusie:

Teksttoevoeging aan par. 4.3: “Het behoud van een goede landbouwstructuur is een nadrukkelijke doelstelling van de Structuurvisie. Toch is het onvermijdelijk dat de noodzakelijke ontwikkeling van nieuwe woon- en werkgebieden, infrastructuur en water- en groengebieden ten kosten gaat van agrarische grond. De regio hecht daarom aan een goed overleg met de sector om zo goed mogelijk rekening te kunnen houden met de agrarische belangen en eventuele nadelige effecten te kunnen compenseren. Verder staat uiteraard voorop dat agrariërs reële vergoeding ontvangen voor grondverkoop.”

OI-24 Brandweer Zuid-Holland Zuid

1. Advies om in de structuurvisie Hoeksche Waard te verwijzen naar de lopende regionale veiligheidsanalyse externe veiligheid Zuid-Holland Zuid.

Antwoord:

Goede suggestie om dit op te nemen.

Conclusie:

Verwijzing opnemen

OI-25 Mts. P.W. en A.P. van den Hoek, Heinenoord

1. Dhr. Hoek merkt op dat de landbouw alle ruimte geboden moet worden en geeft als concreet voorbeeld aan dat het mogelijk moet een biovergistingsinstallatie te realiseren op het eigen bedrijf waarbij ook stromen van buiten het bedrijf worden toegestaan.
2. De langzaamverkeersweg langs de N217 een probleem is.
3. De dhr. Hoek pleit voor de benutting van de Buitenzomerlanden niet voor natuur alleen, maar een combinatie van recreatie en energieopwekking.
4. Verbrede landbouw dient niet specifiek verbonden te worden aan de dijken.

5. De oude gedempte sloten in Heinenoord die worden aangewezen als archeologische interessant zijn dat volgens de dhr. Hoek niet
6. Bij Natuur als selling point voor de Hoeksche Waard worden enige dieren genoemd. Dhr. Hoek stelt voor hier geen diersoorten te benoemen gezien de land en tuinbouw veel overlast heeft van deze dieren.

Antwoord:

Het nationaal landschap Hoeksche Waard wordt juist gekenmerkt en gedragen door onder meer vele agrarische bedrijven. Deze bestaande agrarische bedrijven kunnen zich onder voorwaarden blijven ontwikkelen. Voor biovergistingsinstallaties zijn richtlijnen in het ontwerp van de regionale structuurvisie opgenomen (1). De problematiek van de langzaamverkeersweg langs de N217, zal meegenomen worden in de uitwerking van het RVVP (Regionaal Verkeers- en Vervoer Plan) (2). Meervoudig ruimtegebruik van de Buitenzomerlanden wordt meegenomen in de uitwerking van het icoonproject Regiopark Noord (3). Gekozen is om verbrede landbouw met name te verbinden aan de dijken om een wisselwerking te bevorderen tussen verbrede landbouw en de dijken als recreatieve assen (4) Verder hebben praktijkervaringen hebben uitgewezen dat in gedempte sloten regelmatig bodemverontreiniging wordt aangetroffen in de vorm van puin, afval en zware metalen. Een gebied wordt als archeologische waardevol aangeduid op basis van eerdere vondsten en/of verwachtingen. Daarbij wordt bij concrete plannen wordt gekeken of ter plaatse daadwerkelijk archeologische vindplaatsen te verwachten zijn (5). Tenslotte verdient ook de natuur een evenwichtige plek in het ruimtelijke beleid van de regio. Het streven is een goede balans tussen ecologische, economische en sociale aspecten. Dat daarbij ook bepaalde diersoorten benoemd worden behoort tot deze balans (6)

Conclusie:

Geen wijzigingen

OI-26 Neveco b.a., Korendijk

De Nederlandse Veehouderij en Akkerbouw Cooperatie is van mening dat bij biovergistingsinstallaties ook producten die niet uit het eigen bedrijf komen mogen worden gebruikt om de vergistinginstallaties rendabel te houden.

Antwoord:

In de structuurvisie is in hoofdstuk 4, paragraaf 4,7 het ambitieniveau voor duurzame energie weergegeven. Hierbij zijn een aantal uitgangspunten geformuleerd. Een van de uitgangspunten is dat kleinschalige energie-installaties op bestaande agrarische erven worden toegestaan. Voorwaarde is dat zij alleen biomassa van eigen grond gebruiken en het digistaat op eigen grond verwerken. De reden daarvoor is dat grondstoffen van elders leiden tot een verhoging van de verkeersbewegingen die kunnen leiden tot nadelige (milieu)effecten.

Conclusie:

Geen wijzigingen.

OI-27 M. Ros, Klaaswaal

1. Het Ruimtelijk Plan sluit goed aan bij het Manifest dat het Hoeksche Waards Initiatief in 1999 heeft uitgebracht en schetst een evenwichtige visie voor de toekomst van de Hoeksche Waard.

Antwoord:

Voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie:

Geen wijzigingen.

2. Wateropgave: de waterbergingsopgave is een enorme kans om nieuwe kwaliteiten te realiseren, deze opgave moet enthousiast worden opgenomen in het plan. Maak er een icoonproject van.

Antwoord: De CHW wil de kansen die de waterbergingsopgave biedt om nieuwe kwaliteiten te realiseren benutten. In het Ontwerp Ruimtelijk Plan is onder meer aangegeven dat waterberging en kreekontwikkeling een logische combinatie is en ook wordt gewezen op de mogelijkheid om waterbergingsgebieden in te zetten om dorpsranden te verfraaien. De icoonprojecten 'Binnenbedijkte Maas' en 'Kreekverbinding Piershil-Numumsdorp' hebben een duidelijke relatie met waterberging, maar ook bij de icoonprojecten 'Regiopark Noordrand', 'Dorps Wonen' en 'Regionaal Bedrijventerrein' speelt de waterbergingsopgave een rol. Een apart icoonproject voor waterberging voegt weinig toe.

Conclusie: Geen wijzigingen.

3. Bedrijventerreinen: het ontbreekt aan een visie voor de periode na 2020. De ruimtebehoefte voor lokale en regionale bedrijven moet beter onderbouwd worden. Waarom wijkt de behoefte af van eerdere ramingen in 'De Hoeksche Waard weet wat ze wil' (2000)? Wat zijn de ruimtelijke consequenties van 70 ha lokale bedrijventerrein. Geadviseerd wordt hier zoveel mogelijk woon-werk combinaties te stimuleren. Stel ook een visie op voor transformatie van het Suikerunieterrein.

Antwoord:

In het Ruimtelijk Plan is uitgegaan van het vastgestelde programma uit het streekplan aangevuld met het benodigde areaal voor de verplichte compensatie bij transformatie (veelal in verband met de inbreidingsdoelstelling voor de woningbouw). Opgemerkt wordt dat er in de afgelopen jaren binnen de Hoeksche Waard onvoldoende nieuwe bedrijventerreinen zijn aangelegd om te kunnen voldoen aan de lokale vraag en dat er dus nog een inhaalslag gemaakt moet worden. De groei van de werkgelegenheid binnen de regio is bovendien sterk achtergebleven bij de groei in de rest van de provincie Zuid-Holland. Mede om de automobiliteit terug te dringen streeft de regio naar een meer evenwichtige woon-werkbalans. De nieuwe bedrijventerreinen zijn bedoeld voor bedrijven uit de regio en er zal geen inzet zijn om bedrijven van buiten de regio aan te trekken. Indien zich minder bedrijven aandienen, zal temporisering van het areaal bedrijventerrein dat ontwikkeld wordt plaatsvinden, maar op dit moment is onduidelijk hoe de vraag zich zal ontwikkelen, zeker voor de periode na 2020. Dit zal worden gemonitord in het kader van de Regionale Kantoren- en Bedrijvenstrategie. Indien de vraag terugloopt, kunnen opgenomen locatie voor bedrijventerreinen doorschuiven naar de periode na 2020. Voor het Suikerunieterrein wordt reeds een gebiedsvisie voorbereid, door de gemeente Binnenmaas.

Conclusie: Teksttoevoeging onder 'Relatie met Regionale Kantoren- en Bedrijvenstrategie en Sociaal-Economische Visie': *"De ontwikkeling van vraag en aanbod zal worden gemonitord in periodieke voortgangsrapportages. Indien zich minder bedrijven aandienen, zal temporisering van te ontwikkelen bedrijventerreinen plaats vinden."*

4. Infrastructuur: voordat gekozen wordt voor een bepaalde optie van infrastructuur moeten de gevolgen voor het landschap in beeld worden gebracht. Dat geldt ook voor een mogelijk aansluitpunt op de A4-Zuid. Icoonproject G1 staat op gespannen voet met de kernkwaliteiten.

Antwoord: De afweging van de gevolgen voor het landschap van mogelijke infrastructuurmaatregelen is onderdeel van het op te stellen Regionale Verkeer- en Vervoersplan. De CHW onderkent dat de eventuele aanleg van de A4-Zuid op gespannen voet staat met het behoud van de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap. Indien het Rijk evenwel besluit tot aanleg van de A4-Zuid is het van groot belang dat deze weg landschappelijk goed wordt ingepast en dat eventuele negatieve effecten gecompenseerd worden. Daarom is de inpassing van de A4-Zuid als icoonproject benoemd.

Conclusie: Toevoegen op pag. 67 in alinea 'infrastructuur': 'Verder moeten negatieve effecten op het woon- en leefmilieu en het landschap worden voorkomen.'

5. Duurzame energie: er zou een integrale energievisie moeten worden opgesteld, toegespitst op het regionale bedrijventerrein. Nieuwe windmolens hoger dan de boomgrens zijn onaanvaardbaar.

Antwoord: Voor duurzame energie wordt een nadere studie uitgevoerd naar de inpasbaarheid van windturbines, een installatie voor bio-energie en de mogelijkheden voor de inzet van energiebesparende technieken op het regionale bedrijventerrein, dat een icoon moet worden voor een duurzaam bedrijventerrein in een Nationaal Landschap. Naar de mening van de CHW zijn dit de meest kansrijke opties om te voldoen aan de doelstelling voor duurzame energie. Kleine windmolens gekoppeld aan bestaande bebouwing in het buitengebied kunnen een bijdrage leveren aan de energievoorziening, maar het rendement van kleine molens is beperkt. Daarom wordt in de nadere studie met name gekeken naar de inpasbaarheid van grotere windturbines.

Conclusie: Geen wijzigingen.

6. Inrichtingsprincipes: zijn de rode contouren voldoende gebaseerd op de plaatselijke landschappelijke gegevens of zullen ze als keurslijf ervaren worden? Groene contouren zouden stimulerend werken. Aan de overgangen van het regionale bedrijventerrein naar het omliggende landschap wordt terecht een grote waarde gehecht. Zorgpunt is de zuidelijke begrenzing van het regionale bedrijventerrein. Bij het voorstel voor boerderij-uitbreiding in de polder worden vraagtekens gezet. Wat is de mening van de Stichting Dorp-Stad en Landschap? Hoe wordt voorkomen dat ongewenste glasontwikkelingen plaatsvinden? Waarom wordt niet resoluut gekozen voor een concentratiegebied in de noordrand?

Antwoord: Bij de begrenzing van de rode contouren is nadrukkelijk rekening gehouden met landschappelijke gegevens en is ruimte ingebouwd om deze goed te verwerken in stedenbouwkundige plannen. De structurerende elementen (kreeken, dijken, groene aders, groene randen) zijn op de kaart aangegeven en zijn daarmee sturend voor de uitwerking van de stedenbouwkundige plannen. Ze hebben dus feitelijk de functie van groene contouren. Naast de structurerende elementen zijn ook kwantitatieve taakstelling voor groen en water aangegeven voor de dorpsuitbreidingen. De landschappelijk inpassing van het regionale bedrijventerrein is onderdeel van het betreffende 'icoonproject'. Daarbij zal ook naar de zuidelijke begrenzing worden gekeken. De Stichting Dorp-Stad en Landschap geeft onafhankelijk advies aan de gemeenten over concrete bouwplannen. Hierbij toetsen ze de plannen aan de Regionale Welstandsnota en aan de Structuurvisie. Voornemen is om de welstandstoetsing uit te breiden tot een meer integrale ruimtelijke toets. Voor wat betreft de ontwikkeling van de glastuinbouw wordt verwezen naar het lopende Plan van Aanpak (zie hoofdstuk 2, T.11).

Conclusie:

Toevoegen aan par. 6.4 "Om te waarborgen dat bij de uitwerking van concrete plannen voldoende rekening wordt gehouden met de kernkwaliteiten van het landschap zal de reguliere welstandstoetsing op basis van de Regionale Welstandsnota worden uitgebreid tot een integrale ruimtelijke toets, waarbij ook de landschappelijke inpassing en eventuele compensatiemaatregelen betrokken worden."

OI-28 DHVG Properties XXIX BV

DHVG kan zich niet verenigen met het concept van de transformatie van het Suikerunie terrein. DHVG stelt voor de huidige bestemming te handhaven en het terrein volgens haar plannen herin te richten. DHVG vindt de Structuurvisie Hoeksche Waard in strijd met provinciaal en nationaal beleid:

1. In het ontwerp Ruimtelijk Plan zijn de terreinen van Suikerunie aangemerkt als transformatieterreinen. Aangegeven is dat de ligging aan de Oude Maas en aan de rand van

Puttershoek potenties biedt voor een veelheid aan functies op het gebied van wonen, (kleinschalige) bedrijvigheid, voorzieningen en sport. Het ontwerp is in strijd met het provinciaal beleid vanwege de bestemming van het terrein op de plankkaart als zijnde bedrijventerrein. Tevens staat in het streekplan dat in de Nota Ruimte een ruimtelijke reservering is opgenomen van maximaal 180 hectare netto in de Hoeksche Waard. Hiervan is 60 hectare bestemd voor regionale bedrijven en 120 ha netto voor droge, havengerelateerde bedrijvigheid voor de Rotterdamse regio.

Antwoord:

- De Hoeksche Waard is een nationaal landschap. Volgens de Nota Ruimte zijn nieuwe grootschalige bedrijventerreinen in een nationaal landschap niet toegestaan, behalve indien vanwege een groot openbaar belang deze ingrepen onvermijdelijk zijn. Het maatschappelijk draagvlak en het openbaar belang is in de Hoeksche Waard volgens de Commissie Hoeksche Waard niet aanwezig. Hierbij verwijzen wij tevens naar het standpunt van het Kabinet waaruit blijkt dat er geen noodzaak is om in de Hoeksche Waard een bovenregionaal bedrijventerrein te ontwikkelen ten behoeve van de bedrijvigheid voor de Rotterdamse Haven, maar dat wel behoefte is aan een regionaal bedrijventerrein. Voor de realisatie van het regionale terrein is het streekplan in 2008 herzien. In het streekplan Zuid-Holland Zuid, Hoeksche Waard, partiële herziening regionaal bedrijventerrein Binnenmaas is aangegeven dat de aanleg van het regionaal bedrijventerrein is beperkt tot 60 hectare en dat de koppeling met het bovenregionale bedrijventerrein is verlaten. Ook het gebied van Suikerunie valt binnen deze partiële herziening. De verwijzing van DHVG naar de realisatie van een bedrijventerrein van maximaal 180 hectare netto in de Hoeksche Waard is derhalve achterhaald. Als Hoeksche Waard nemen wij in het ontwerp Ruimtelijk Plan afstand van de ruimtereservering voor het bovenregionale bedrijventerrein.
 - De provincie Zuid-Holland heeft aangegeven dat eind 2009 een provinciale structuurvisie zal worden opgesteld, die onder meer het streekplan gaat vervangen. Ook heeft de provincie aangegeven in overleg met het Rijk en de regio een gebiedsvisie te willen opstellen voor het transformatiegebied. Het streekplan schetst derhalve geen duidelijk perspectief voor de toekomst en de toekomstige bestemming van het transformatiegebied staat nog niet vast. Ook in het ontwerp-plan zijn de gebieden van de Suikerunie aangemerkt als mogelijk transformatieterreinen en is aangegeven dat de concrete invulling op dit moment nog niet duidelijk is. In het ontwerp-plan is mede daarom aangegeven dat de ligging aan de Oude Maas en aan de rand van Puttershoek potenties biedt voor een veelheid aan functies op het gebied van wonen, (kleinschalige) bedrijvigheid, voorzieningen en sport. Het vaststellen van potenties vergt verdere visievorming en onderzoek.
2. Het ontwerp is in strijd met het provinciale 'Actieprogramma ruimte voor economie 2007-2011, Beleidskader en instrumenten'. Dit met betrekking tot het handhaven van bestaande bedrijventerreinen en specifiek bedrijventerreinen voor bedrijven in hogere milieucategorieën. Voorts is het ontwerp in strijd met het nationaal beleid dat uitgaat van het benutten van bestaande bedrijventerreinen. Hieraan doet het kabinetsbesluit over het ontbreken van de noodzaak om een bovenregionaal terrein van 120 hectare in de Hoeksche Waard aan te leggen niets af.

Antwoord:

- Het suikerfabriekterrein maakt wel onderdeel uit van de reservering voor het bovenregionaal bedrijventerrein. De plannen van DHVG zijn bovendien gericht op havengerelateerde bedrijvigheid op het suikerfabriekterrein, hetgeen volgens het kabinet nu juist niet noodzakelijk is op deze locatie. In de uitgevoerde onderzoeken waar het Kabinet haar standpunt op heeft gebaseerd, wordt bovendien geconcludeerd dat herstructurering en intensivering van bestaande bedrijventerreinen geen alternatief zijn voor het invullen van de vraag van de doelgroep van het bovenregionale bedrijventerrein in de Hoeksche Waard.

- Het terrein van de suikerfabriek kent een op maat gemaakte bestemming. Deze is vanuit de historie op het bedrijf gericht. Daarbij geldt dat niet voor het gehele suikerfabriekterrein een bedrijvenbestemming van toepassing is, maar er is ook sprake van andere bestemmingen zoals grondbergingsdoeleinden en agrarisch gebied. Door de afname van activiteiten op het suikerfabriekterrein worden grote delen van het terrein op dit moment niet gebruikt. Daarom wordt nagedacht over nieuwe bestemmingen, die aansluiten op maatschappelijke ontwikkelingen, het karakter van de kern Puttershoek, de ligging in een nationaal landschap en de ruimtelijke opgave voor de noordrand.
 - Het beleid in de Hoeksche Waard zoals ook opgenomen in het ontwerp Ruimtelijk Plan biedt geen extra ruimte voor milieuhinderlijke bedrijven (categorie 4 t/m 6) in de Hoeksche Waard.
3. De in het ontwerp Ruimtelijk Plan opgenomen functies verdragen zich niet met in de structuurvisie opgenomen vitale economie ambitie van de Hoeksche Waard. De Hoeksche Waard moet geen slaapregio worden. De werkgelegenheidsontwikkeling in de regio moet minimaal gelijke tred houden met de bevolkingsgroei. Het terrein kan zodoende hiervoor goed gebruikt worden. De functies die in het ontwerp Ruimtelijk Plan staan genoemd lenen zich niet voor een bedrijventerrein. Op het terrein is nog een operationele fabriek. Functies zoals opgenomen in het ontwerp zijn niet wenselijk in de nabijheid van een operationele fabriek.
 4. Er is in de markt schaarste op het gebied van havengerelateerde terreinen. Dit is ook in het streekplan opgenomen. Een reeds bestaand terrein zoals het terrein van de Suikerfabriek biedt hiervoor een oplossing.

Antwoord:

- De Hoeksche Waard heeft ervoor gekozen een regionaal bedrijventerrein te ontwikkelen. Door deze ontwikkeling en de ontwikkeling van kleinschalige bedrijvigheid rondom de kernen is de werkgelegenheidsontwikkeling voor vitale economie in de Hoeksche Waard gewaarborgd.
 - Het benutten van bestaande bedrijventerreinen vinden wij belangrijk. Uiteraard moet hierbij wel zorgvuldig naar de kenmerken en ligging van het terrein gekeken worden mede in relatie tot de zwaarte van de toegestane bedrijvigheid. In het ontwerp-plan is opgenomen dat het terrein in aanmerking komt voor (kleinschalige) bedrijvigheid passend bij de maat, de schaal en de kwaliteiten van het landschap (o.a. status nationaal landschap) en de aan het gebied grenzende bebo uitstekend voor de voorgestane functies. Overigens geeft de structuurvisie een globale visie van het dorp Puttershoek. In onze visie leent het terrein zich gezien de ligging op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de regio. Deze wordt verder uitgewerkt in een gemeentelijke structuurvisie en bestemmingsplannen. Daarbij zal rekening worden gehouden met de bestaande situaties en de ontwikkelingen en behoeften in de regio.
 - Vooral nog is in het kader van de onderzoeken die in relatie tot het bovenregionale terrein zijn uitgevoerd, geconstateerd dat juist geen behoefte is aan een havengerelateerd bedrijventerrein op deze locatie. De verwijzing naar het streekplan is, gezien de partiële herziening, achterhaald.
5. De functies zoals opgenomen zijn niet exploitabel. Dit blijkt tevens uit het feit dat er geen exploitatieopzet ten grondslag is gelegd aan het ontwerp.

Antwoord:

Er is geen enkele aanleiding om te veronderstellen dat de in het ontwerp opgenomen combinaties van functies niet exploitabel zijn. Bij de verdere visie- en planvorming is de financiële haalbaarheid een belangrijk uitgangspunt.

6. De plannen van DHVG passen binnen het landelijke en provinciale beleid. De plannen van DHVG zijn in een kaart opgenomen.

7. Antwoord:

De plannen van DHVG zijn in strijd met het gemeentelijk beleid (bestemmingsplan) en met de Nota Ruimte. Tevens zijn de plannen in strijd met het in maart 2008 genomen kabinetsbesluit.

Conclusie:

Geen wijzigingen naar aanleiding van de zienswijze.

Ter verduidelijking wordt het concept van de ontwikkeling van het terrein van de Suikerunie als volgt in de tekst van het ontwikkelingbeeld 2030 gewijzigd:

- **Ontwikkeling Suikerunie Puttershoek:** Een belangrijke ontwikkeling voor de (noordrand van de) Hoeksche Waard, en Puttershoek in het bijzonder, is de transformatie van het Suikerfabriekterrein in Puttershoek. Het terrein biedt vanwege de omvang van het terrein, de ligging aan de Oude Maas en aan de rand van Puttershoek, de industrieel historische betekenis van de fabriek, de nabijheid van het te ontwikkelen regionale bedrijventerrein, het regiopark noord en de ligging in het nog verder te versterken nationaal landschap, een veelheid aan mogelijkheden. Tevens biedt de recreatieve ontwikkeling binnen de Hoeksche Waard en die aan de noordzijde van de Oude Maas interessante kansen voor het terrein. De locatie biedt zodoende kansen voor een veelheid aan functies op het gebied van wonen, (kleinschalige) bedrijvigheid, voorzieningen en recreatie. De ambitie voor de transformatie van het Suikerfabriekterrein is gelet op voorgaande dan ook het toevoegen van een gebied met een hoogwaardige kwaliteit aan de Hoeksche Waard. Hierbij dient rekening gehouden te worden met bestaande activiteiten op het terrein.
- **Aanvulling:** De ontwikkellocatie kenmerkt zich op dit moment door een overwegend extensief gebruik van de ruimte voor bedrijvigheid. Voor de functie bedrijvigheid wordt bij de ontwikkeling gestreefd naar meer intensief gebruik van de ruimte voor bij het nationaal landschap passende bedrijven. De verwachting is dat dit een positief effect op de werkgelegenheid zal hebben.

OI-29 Stichting BHWP

1. De aanleg van woningen, bedrijven, wegen en recreatieve en andere voorzieningen dienen ondergeschikt te zijn aan het landschap tenzij het absoluut niet anders kan. Verwezen wordt naar de 9.000 handtekeningen tegen het Streekplan Zuid-Holland Zuid Hoeksche Waard uit 2007.

Antwoord: Woningen, bedrijven, wegen en recreatieve en andere voorzieningen maken integraal onderdeel uit van het landschap en dragen bij aan het functioneren ervan. Uiteraard moeten nieuwe functie zorgvuldig afgewogen worden en ruimtelijke ingrepen zorgvuldig ingepast, rekening houdend met de waarden van het bestaande landschap. De Structuurvisie is daarvoor bedoeld.

Conclusie: Geen wijzigingen.

2. Wonen, welzijn en leefbaarheid: TNO past niet in een nationaal landschap, de bijbehorende woningen en nieuwe ontsluitingsweg zijn een grote en onnodige aanslag op het landschap.

Antwoord: De keuze voor de vestiging van TNO was al gemaakt voordat begonnen werd met de Structuurvisie. Vanwege de ligging in een Nationaal Landschap zal extra aandacht worden besteed aan de landschappelijke inpassing. Om die reden is TNO Numansdorp als icoonproject benoemd.

Conclusie: Geen wijzigingen.

3. De vraag naar woningen vanuit omliggende regio's dient niet gestimuleerd te worden. Het bouwen van woningen moet tussentijds geregeld beoordeeld worden. Gepleit wordt voor meer goedkope woningen, meer woningen voor alleenstaanden en aanpasbaar en duurzaam bouwen.

Antwoord: Er wordt primair gebouwd voor de eigen behoefte, afgestemd op de lokale vraag. De afstemming van het aanbod op de vraag en de tussentijdse monitoring wordt geregeld in het kader van de Regionale Woonvisie.

Conclusie: Geen wijzigingen.

3. Werkgelegenheid en bedrijventerrein: mensen die in de Hoeksche Waard komen wonen en elders werk houden, kiezen daar zelf voor; de woon-werkbalans is niet zo scheef. Om het autogebruik te verminderen wordt gepleit voor beter openbaar vervoer, liefst gratis, en voor spreiding van werktijden. Het is niet nodig dat lokale bedrijventerreinen zo veel ruimte krijgen om te groeien. De werkgelegenheid moet vooral gezocht worden in de zorg en het toerisme. BHWP is tegen concentratie van glastuinbouw in de noordrand en langs krekken. Voorkeur gaat uit naar uitbreiding van bestaande bedrijven.

Antwoord: Het is ook een feit dat veel jongeren wegtrekken omdat er voor hen geen werk te vinden is in de regio. Zorg en toerisme zijn zeker belangrijke sectoren, maar de meeste werkgelegenheid zit voorlopig nog steeds in de traditionele bedrijvigheid. Opgemerkt wordt dat er in de afgelopen jaren binnen de Hoeksche Waard onvoldoende nieuwe bedrijventerreinen zijn aangelegd om te kunnen voldoen aan de lokale vraag en dat er dus nog een inhaalslag gemaakt moet worden. De groei van de werkgelegenheid binnen de regio is bovendien sterk achtergebleven bij de groei in de rest van de provincie Zuid-Holland. De nieuwe bedrijventerreinen zijn bedoeld voor bedrijven uit de regio en er zal geen inzet zijn om bedrijven van buiten de regio aan te trekken. Indien zich minder bedrijven aandienen, zal temporisering van het areaal bedrijventerrein dat ontwikkeld wordt plaatsvinden, maar op dit moment is onduidelijk hoe de vraag zich zal ontwikkelen, zeker voor de periode na 2020. Dit zal worden gemonitord in het kader van de Regionale Kantoren- en Bedrijvenstrategie. Voor wat betreft de ontwikkeling van de glastuinbouw wordt verwezen naar het lopende Plan van Aanpak (zie hoofdstuk 2, T.11).

Conclusie: Geen wijzigingen.

4. Recreatie en toerisme: geen plek voor grootschalige voorzieningen, wel voor kleinschalige voorzieningen zoals picknickplaatsen, pluktuinen herbergen, boomgaarden e.d. Voorstel om het Suikerunieterrein te ontwikkelen als aankomstplaats en voorlichtingscentrum.

Antwoord: De aard van de voorzieningen moet afgestemd zijn op het karakter van het gebied. Aan de krekken en de dijken zijn grootschalige voorzieningen moeilijk inpasbaar. Aan het grootschalige open water van het Hollands Diep is een wat meer grootschalige voorziening als het Nautisch Centrum Numansdorp wel goed inpasbaar. Dit is een kwestie van maatwerk. Er kan niet in algemene zin gesteld worden dat grootschalige voorzieningen ongewenst zijn. Voor wat betreft het Suikerunieterrein is de gemeente Binnenmaas bezig met de voorbereiding van een gebiedsvisie, waarin mogelijke nieuwe functies worden onderzocht. Ook eventuele recreatieve bestemmingen zullen daarin aan de orde komen. Het gebied is onderdeel van de iconoprojecten 'Regiopark Noordrand', 'Regionaal Bedrijventerrein' en 'Stedelijke Waterfronten'.

Conclusie: Geen wijzigingen.

5. Infrastructuur: gepleit wordt voor openbaar vervoer en alternatieven voor goederenvervoer (water, spoor, buizen) in plaats van extra wegen. Een A4-Zuid en een regionale rondweg zijn niet nodig, wel

ruiter-, fiets- en wandelpaden. Wegen en voorzieningen moeten ook voor rolstoelgebruikers toegankelijk zijn.

Antwoord: In het op te stellen Regionale Verkeer- en Vervoersplan zullen ook maatregelen voor het openbaar vervoer en het goederenvervoer worden uitgewerkt. Voor het openbaar vervoer kunnen de in het Ruimtelijk Plan aangegeven 'transferia' als aantrekkelijke overstappunten worden ontwikkeld. Ook wordt in het Ruimtelijk Plan aangegeven dat nabij de kernen hoogwaardige OV-haltes worden ingericht. Verder voorziet het plan in de verdere ontwikkeling van een samenhangend recreatienetwerk met ruiter-, fiets- en wandelpaden. De toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers is een aandachtspunt voor de verdere uitwerking.

Conclusie: Geen wijzigingen.

6. Duurzame energie: met de plannen voor windparken in de Noordzee zijn deze in de Hoeksche Waard niet meer nodig. Reststoffen moeten gericht ingezameld worden en afgevoerd naar een verbrandingsinstallatie buiten de regio. BHWP is voor het stimuleren van eigen inbreng van bewoners, bijvoorbeeld zonnepanelen en subsidieregelingen.

Antwoord: Zie thema 'duurzame energie en windturbines' (hoofdstuk 2, T.17)

Conclusie: Zie thema 'duurzame energie en windturbines' (hoofdstuk 2, T.17)

7. Plankaarten: voorstander van informatieverstrekking op transferia, maar geen horeca- en vergaderaccommodaties.

Antwoord: De precieze inrichting van de voorgestelde transferia moet nog uitgewerkt worden. Horeca- en vergaderaccommodaties kunnen bijdragen aan de functionaliteit en de sociale veiligheid.

Conclusie: Geen wijzigingen.

8. Icoonprojecten: BHWP gaat ervan uit dat de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening geen invloed heeft op de begrenzing van het Nationaal Landschap. Met betrekking tot de genoemde publiek-private samenwerking op pag. 99 wordt gemeld dat PMZ inmiddels is opgeheven en dat BHWP hier niet opnieuw mee geconfronteerd wil worden.

Antwoord: De nieuwe wet heeft inderdaad geen invloed op de begrenzing van het Nationaal Landschap. De opheffing van PMZ wil niet zeggen dat daarmee de A4-Zuid van de baan is. De A4-Zuid is onderdeel geworden van de MIRT-verkenning Ruit Rotterdam.

Conclusie: Geen wijzigingen.

9. Rode contouren: BHWP sluit zich aan bij de reactie van HWL op de rode contouren.

Antwoord: Zie MO-3.

Conclusie: Zie MO-3.

OI-30 Stichting Rietgors

1. Rietgors onderstreept het belang van agroranden en ondersteunt de aanwijzing hiervan als icoonproject. Ook de inzet voor boerenlandpaden en verbrede landbouw wordt op prijs gesteld.

Antwoord: Voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie: Geen wijzigingen.

OI-31J. Fortuin, Strijen

1. Betrokkene is van mening dat er sprake is van een onduidelijke begrenzing van het gebied voor verblijfsrecreatie in Strijensas.

Antwoord: Strijensas is in regionaal verband aangewezen als recreatief knooppunt, met ruimte voor de ontwikkeling van verblijfsrecreatieve voorzieningen in combinatie met natuur- en landschapontwikkeling. Bij het opstellen van het Ontwerp Ruimtelijk Plan waren er nog geen concrete plannen voor de ontwikkeling van verblijfsrecreatieve voorzieningen aanwezig. Hierdoor is het niet mogelijk om een concrete begrenzing van het gebied aan te geven. Daarom is op de kaart behorende bij het Ontwerp Ruimtelijk Plan nabij Strijensas een zoekgebied voor verblijfsrecreatie opgenomen.

Na het opstellen van het Ontwerp Ruimtelijk Plan zijn er door een initiatiefnemer plannen voorgesteld voor de ontwikkeling van verblijfsrecreatieve voorzieningen nabij Strijensas. De haalbaarheid van deze plannen wordt op dit moment nog onderzocht. Deze plannen zijn nog niet voldoende concreet om als begrenzing op de kaart van het Ontwerp Ruimtelijk Plan weer te geven.

Conclusie: geen wijziging

2. Betrokkene is van mening dat het karakteristieke polderlandschap verdwijnt door het bestemmen van het gebied voor verblijfsrecreatie.

Antwoord: Bij de uitwerking van plannen voor verblijfsrecreatie moet zorg gedragen worden voor een goede landschappelijke inpassing. Op voorhand kan niet gesteld worden dat de bestaande karakteristieken worden aangetast door ontwikkelingen voor verblijfsrecreaties.

Conclusie: geen wijziging

3. Het natuurgebied Oeverlanden heeft naar de mening van betrokkene voor een toename van verkeer gezorgd. Door een tweede trekpleister neemt het verkeer nog meer toe, hetgeen een onevenredige belasting betekent voor de plaatselijke situatie.

Antwoord: Bij de uitwerking van plannen voor verblijfsrecreatie moet zorg gedragen worden voor een goede verkeersafwikkeling. Dit vormt een onderdeel van de toetsing van concrete plannen.

Conclusie: geen wijziging

OI-32 C.J.A. Cierenmans, Nieuw-Beijerland

1. Complimenten voor de presentatie van de plannen

Antwoord: Voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie: Geen wijzigingen.

2. De dhr. Cierenmans stelt de vraag of het plan onafhankelijk getoetst is, b.v. door het college van rijksadviseurs.

Antwoord: Het college van rijksadviseur adviseert het Rijk over ruimtelijke kwesties van nationaal belang. Het college werkt op verzoek van het Rijk en kan ook op eigen initiatief adviezen uitbrengen, maar werkt niet in opdracht van derden. Het Ontwerp Ruimtelijk Plan is in het kader van de inspraakprocedure toegestuurd aan het Ministerie van VROM, maar deze heeft geen advies van het college van Rijksadviseurs gevraagd. Wel is in het verleden advies gevraagd en uitgebracht over de kwestie van het bovenregionale bedrijventerrein en de woningbouwopgave in het Nationaal Landschap. De keuze om voorlopig af te zien van de ontwikkeling van een bovenregionaal bedrijventerrein is conform het advies van het college. Voor wat betreft de woningbouwopgave heeft het college geadviseerd om de woningbouwopgave direct aan het landschap te koppelen en om bij landschappelijk wonen de nieuwbouw direct te combineren met actieve landschapsontwikkeling. Het college pleit daarbij voor een goede kwaliteitsborging en het opzetten van praktijkpilots. Deze adviezen zijn overgenomen in het Ontwerp Ruimtelijk Plan, middels de verschillende 'inrichtingsprincipes' en het 'icoonproject 'dorps wonen'.

Conclusie: Geen wijzigingen.

3. In plaats van de kreken aan de zuidzijde van de Hoeksche Waard zal er meer aandacht moeten zijn voor het recreatieve gebruik van de kreken aan de noordzijde gezien deze dichterbij de Rotterdamse regio liggen.

Antwoord: In het Ontwerp Ruimtelijk Plan zijn alle kreken aangewezen als 'robuuste kreken', zonder onderscheid in noordzijde en zuidzijde. In het kader van het Vlietproject en het project Argusvlinder zijn al diverse kreekprojecten uitgevoerd, ook in de noordrand. De CHW erkent dat met name in de noordrand extra aandacht nodig is voor het recreatieve gebruik van de kreken. Hiertoe is onder meer het icoonproject Regiopark Noordrand voorgesteld. De kreken zijn, naast de dijken, belangrijke recreatieve en ecologische dragers van dit voorgestelde Regiopark.

Conclusie: Geen wijzigingen.

4. Plannen voor het gebruik van de Nieuw Beijerlandse kreek door kanovaarders zijn niet bekend bij de omwonenden.

Antwoord: Door de commissie Hoeksche Waard is naast het Vlietproject ook gekeken naar toeristische attracties die o.a. het Vlietproject kunnen versterken. Een daarvan is het uitzetten van kanoroutes en het aanleggen van steigers ten behoeve daarvan. De routes zijn niet door de commissie gepubliceerd, maar via andere wegen zijn de plannen wel openbaar gemaakt. De Commissie Hoeksche Waard heeft namelijk bij het Waterschap Hollandse Delta ontheffing aangevraagd voor het varen van ongemotoriseerde vaartuigen op hoofdwatervgangen. Deze aanvraag is door het Waterschap gepubliceerd. Omdat er door het Waterschap geen zienswijzen/bezwaren hierop zijn ontvangen, heeft het waterschap voor een aantal watervgangen, waaronder de Nieuw-Beijerlandse kreek, ontheffing van de keur verleend.

Conclusie: geen wijzigingen.

5. De contouren dienen nader getoetst te worden op het aspect waterveiligheid

Antwoord: Voor wat betreft het aspect waterveiligheid is het recente advies van de commissie Veerman van belang en het daarop gebaseerde Nationale Waterplan van het Rijk. Het Waterschap heeft in haar reactie op het Ontwerp Ruimtelijk Plan aangegeven dat zij voornemens is het bestaande waterstructuurplan hierop te herzien. Overigens heeft in het kader van de voorbereiding van het Ontwerp Ruimtelijk Plan door het RIZA in samenwerking met het Waterschap en de CHW een zogenaamde 'risico-analyse' plaatsgevonden, zoals gevraagd in de Nota Ruimte. Conclusie hiervan was dat het aspect waterveiligheid consequenties kan hebben voor de uitwerking van uitbreidings- en herstructureringsplannen voor gebieden die grenzen aan de primaire waterkering of die buitendijks zijn gelegen. Rekening dient te worden gehouden met grotere fluctuaties van het peil van het

buitenwater. Bij de uitwerking van bestemmingsplannen en stedenbouwkundige plannen zal een nadere toetsing plaatsvinden in het kader van de reguliere watertoets. Op dit moment gelden de vastgestelde veiligheidsnormen voor de primaire waterkeringen. Diverse dijkversterkingsplannen zijn in voorbereiding. Het is nog onduidelijk op welke termijn de veiligheidsnormen aangepast moeten worden en wat de ruimtelijke gevolgen daarvan zijn. Binnen de rode contouren is er voldoende ruimte is om zonedig de precieze bestemmingen en de stedenbouwkundige invulling hierop aan te passen. Daarom ziet de CHW geen aanleiding om op het globale niveau van de Structuurvisie een nadere toetsing te laten uitvoeren van de rode contouren op het aspect waterveiligheid.

Conclusie: In par. 4.4 zal een verwijzing worden opgenomen naar het advies van de commissie Veerman en naar het Nationale Waterplan.

6. Inspreker pleit voor uitbreiding van Nieuw Beijerland aan de oostzijde in plaats van aan de zuidzijde.

Antwoord: Voor de gemeente Korendijk geldt dat de uitbreidingslocaties zijn vastgesteld bij het opstellen van de gemeentelijke structuurvisie. Deze structuurvisie is op interactieve wijze tot stand gekomen, d.w.z dat inwoners hier actief aan bij hebben kunnen bijdragen. Bij de visie-ontwikkeling ten aanzien van de uitbreiding van Nieuw-Beijerland is gekeken naar een tweetal locaties aan de zuidelijke zijde (sprong over de kreek) en aan de oostelijke zijde (sprong over de randweg "Buitenom"). Daarbij is uiteindelijk gekozen voor uitbreiding over de kreek. Op die wijze wordt de kreek meer onderdeel van het dorp. Bovendien is er een kortere afstand tot de dorpskern, waardoor een goede verbinding met de bestaande kern kan worden gerealiseerd. Voor een goede inpassing van de overgang naar het landschap zijn in het Ontwerp Ruimtelijk Plan 'groene aders' en 'groene randen' aangegeven. De randweg Buitenom blijft als strakke scheiding tussen dorp en landschap bestaan.

Conclusie: Geen wijzigingen.

7. Inspreker pleit voor het samenvoegen van de sportvelden van b.v. Piershil en Nieuw-Beijerland.

Antwoord: Uitgangspunt is dat inbreiding de voorkeur heeft boven uitbreiding. Daarbij kan ook worden gekeken naar mogelijkheden van verplaatsing van bijvoorbeeld sportvelden. Dergelijke keuzes worden uiteraard gemaakt op basis van verschillende uitgangspunten, zoals bijvoorbeeld het beschikbaar hebben van alternatieve locaties en de afstand tussen de woongebieden en de sportvoorzieningen.

Conclusie: Geen wijzigingen.

OI-33 Comité Dorpsstraat, Zuid-Beijerland

1. Het comité Dorpsstraat zou het zeer waarderen als bij het icoonproject Dijkontwikkeling expliciet vermeld kan worden dat het historische dijklint van Zuid-Beijerland versterking van de inrichting, beeldkwaliteit en verkeersveiligheid behoeft, zowel met het oog op de toerist recreatieve opgaven, de economische vitaliteit als de leefomgevingkwaliteit van de bewoners.

Antwoord: Het dijkdorp Zuid-Beijerland maakt onderdeel uit van het icoonproject oost-westas 's-Gravendeel-Piershil en komt daarmee voor opwaardering in aanmerking. De precieze invulling hiervan zal worden uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma.

Conclusie: Toevoegen aan icoonproject oost-westas 's-Gravendeel-Piershil (pag. 51): *"Het lokale projectinitiatief Duik in de Dijk zou een voorbeeldproject kunnen zijn."*

2. Voorgesteld wordt de uitbreiding Dorpsstraat Zuidoost te verplaatsen naar de noordzijde van de Dorpsstraat.

Antwoord: De uitbreidingsmogelijkheden voor het dorp Zuid-Beijerland zijn in de Structuurvisie opnieuw afgewogen. Ten opzichte van de eerdere gemeentelijke structuurvisie is gekozen voor een andere invulling, die meer rekening houdt met de landschappelijke kwaliteiten en de verkeerseffecten. Aan de zuidzijde is gekozen voor een beperkt aantal woningen in een groene setting: hiermee kan ten opzichte van eerdere plannen een betere landschappelijke inpassing worden gegarandeerd en blijven de verkeerseffecten beperkt. Het gaat hier om maximaal 35 woningen in combinatie met de aanleg van openbaar groen en water en behoud van doorzichten. Aan de noordoostzijde is gekozen voor een wat grotere uitbreiding, omdat hier de mogelijkheden voor een goede landschappelijke inpassing en de ontsluiting gunstiger zijn. Voor de landschappelijke inpassing is ruimte gereserveerd voor robuuste kreken, groene aders en groene randen.

Conclusie: Geen wijzigingen.

OI-34 B. Klein, 's-Gravendeel

1. Inspreker wil graag nog maar eens de aandacht vestigen op het vm. gemaal 'T Hooft van Benthuizen in Puttershoek. De zelfstandige gemeente Binnenmaas was ten tijde van de verkoop door het waterschap niet bij machte om dit pand zelfstandig op te kopen en te restaureren en een nieuwe bestemming te geven, zodat dit pand voor de toekomst gewaarborgd kan blijven.

Antwoord:

Voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie:

Geen wijzigingen

2. Inspreker verzoekt om de voorgenomen inbreidingslocaties Schouteneinde Puttershoek nog maar eens goed onder de loep te nemen. Toetst men deze aan de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap, dan kan het niet anders dan dat men tot de conclusie komt dat deze plannen lijnrecht tegenover de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap staan.

Antwoord:

Dit worden onder de aandacht gebracht van de gemeente Binnenmaas. Overeenkomstig het ontwerp Ruimtelijk plan geldt het ja-mits principe. Ontwikkelingen kunnen worden gerealiseerd mits het een versterking is van de kernkwaliteiten.

Conclusie:

Geen wijzigingen

3. Inspreker verzoekt een snelle een daadkrachtige regionale samenwerking tot stand brengen omtrent cultuurhistorische projecten.

- Opstellen eilandbrede visie omtrent cultuurhistorie.
- Bescherming bestaande culturele erfgoederen.
- Goed toetsen van bestaande en voorgenomen (bouw)plannen aan de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap.
- Genereren van financiële middelen voor het verwezenlijken van dit ambitieniveau.

Antwoord: Dit punt is onder meer ook ingebracht door de Erfgoedkoepel en HWL. Verwezen wordt naar de beantwoording bij T.2 in hoofdstuk 2. De financiering is deels al veiliggesteld in het Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap Fase 1. Voor aanvullende onderdelen zal in het kader van het op te stellen Uitvoeringsprogramma van de Structuurvisie financiering gezocht worden.

Conclusie: Zie T.2.

6. Raden

In dit hoofdstuk is de inbreng van diverse raden opgenomen. In september 2008 is het ontwerp Ruimtelijk Plan behandeld in de gemeenteraden. In de gemeente Korendijk heeft dit geleid tot een amendement. Daarnaast is in de gemeente Binnenmaas op een later tijdstip een motie aangenomen. Tenslotte heeft de GroenLinks fractie Hoeksche Waard haar opmerkingen kenbaar gemaakt bij de CHW. Alhoewel het in formele zin geen zienswijzen betreffen in het kader van de inspraakprocedure wordt door de CHW deze inbreng gewaardeerd en is het zodanig opgenomen in deze nota.

RA-1 Korendijk

Raadsbesluit van de gemeente Korendijk n.a.v de ingediende motie van SGP om de tekst op pag. 43:

“De landbouw krijgt de ruimte zich verder te ontwikkelen in de richting van schaalvergroting en/of specialisatie, mits dit bijdraagt aan behoud of versterking van de kernkwaliteiten van het landschap.”

te wijzigen in:

“De landbouw krijgt de ruimte zich verder te ontwikkelen in de richting van schaalvergroting en/of specialisatie, daarbij rekening houdend met de kwaliteit van het landschap.”

Antwoord:

Ontwikkelingen in de landbouw dragen bij aan het behoud van landschap, omdat de landbouw drager is van het landschap. Indien daarbij rekening wordt gehouden met de kwaliteit van het landschap leidt dat tot versterking van de kernkwaliteiten. De voorgestelde tekstwijziging doet daarmee recht aan de functie van de landbouw voor het nationaal landschap Hoeksche Waard.

Conclusie:

Voorgestelde tekst wijziging wordt overgenomen.

RA-2 Binnenmaas

Raadsbesluit van de gemeente Binnenmaas d.d. 13 november 2008 n.a.v. de ingediende motie van CDA.

De raad spreekt uit dat:

1. in de definitieve versie van de Structuurvisie de keuze moet worden gemaakt voor enkele kleinere concentratiegebieden aan glas
2. deze concentratiegebieden voldoende toekomstperspectief moeten bieden voor bedrijven die door willen groeien.

Antwoord:

De CHW heeft begrip voor het standpunt van de raad van Binnenmaas, maar kan op basis van de huidige beschikbare informatie nog geen goede afweging maken (zie thema glastuinbouw T-11) om te komen tot een keuze voor enkele kleinere concentratiegebieden. Gezien de grote belangen voor de glastuinbouwbedrijven en de strijdigheid van kleinere concentratiegebieden met het provinciaal en rijksbeleid dient een zorgvuldige afweging te worden gemaakt die kan rekenen op provinciaal draagvlak. De CHW onderschrijft het tweede punt dat er voldoende toekomstperspectief moet zijn voor bedrijven die door willen groeien. De keuze voor de concentratievorm dient hiervoor, financieel-economisch, ruimtelijk en beleidsmatig goed onderbouwd te zijn. M.b.t. de noordrand van de

Hoeksche Waard zal bij de uitwerking van het Regiopark Noordrand een afweging plaats vinden van de ruimtelijke mogelijkheden in de noordrand van de Hoeksche Waard (zie ook T-3).

Conclusie:

Zie thema glastuinbouw T-11

RA-3 Fractie GroenLinks Hoeksche Waard

Inspreker merkt op dat de uitwerking van kwaliteitskader versterking leefbaarheid, economische vitaliteit en ruimtelijke kwaliteit, in het ruimtelijk plan leidt tot een verslechtering van de leefbaarheid, de economische vitaliteit en de ruimtelijke kwaliteit. Inspreker stelt daarom een aantal tekstuele amendementen voor waardoor het doel van het uitgangspunt wel wordt bereikt.

1. Inspreker wil het kopje 'Inpassing A4-Zuid' en de tekst eronder op pagina 70 schrappen en vervangen door: "Het Project Mainportcorridor Zuid gaat er vanuit dat er brugverbinding komt over het Spui. Het aantal verwachte autobewegingen zal per etmaal ca 80.000 zijn. Dit zal de leefbaarheid van de Hoeksche Waardse bewoners, in het bijzonder de Oud-Beijerlandse bewoners, dermate verslechteren dat de CHW niet verder zal meewerken aan de totstandkoming van deze A4-Zuid." Alle verwijzingen naar de A4-Zuid zoals bijvoorbeeld op de bladzijden 67 en 66 (de kaart) verwijderen.

Antwoord: De CHW stelt als een belangrijke voorwaarde voor de komst van de A4-Zuid, dat de leefbaarheid van de inwoners van de Hoeksche Waard en in het bijzonder van Oud Beijerland niet mag verslechteren. Over de wijze waarop dit gerealiseerd gaat worden zijn nog geen uitspraken te doen. Wel merkt de CHW op dat bereikbaarheid van de Randstad en de Hoeksche Waard ook van groot belang zijn voor de leefbaarheid.

Conclusie: De randvoorwaarde m.b.t. behoud van de leefbaarheid bij de komst van de A4-Zuid wordt benadrukt in het Ruimtelijk Plan.

2. Op blz. 71 van het ruimtelijk plan wordt de opvatting vermeld over de verbeterde aansluiting op de A-29. Inspreker stelt voor de hele alinea over de verbeterde aansluiting te schrappen. Vervangen door: "Nu de Hoeksche Waard de erkenning heeft gekregen als Nationaal Landschap waarbij de 3 kernwaarden 1. de ruimte, 2. de krekensstructuur 3. de dijkenstructuur leidend moeten zijn voor de inrichting van de ruimte, is het onmogelijk om een verbeterde aansluiting te realiseren zonder afbreuk te doen aan de 3 kernwaarden". Alle verwijzingen naar de verbeterde aansluiting op de A-29 zoals bijvoorbeeld op de bladzijden 67 en 66 (de kaart) verwijderen.

Antwoord: De verbeterde aansluiting van Oud Beijerland op de A29 is een alternatief voor een A4-Zuid. In het RVVP zullen nut en noodzaak van deze aansluiting nader worden onderzocht. Bereikbaarheid is een belangrijk kwaliteitskader in het Ruimtelijk Plan.

Wijzigingen: In de tekst zal aangegeven worden dat nut en noodzaak nader zullen worden onderzocht in het RVVP.

3. Inspreker stelt de volgende aanvulling voor: "Om het fietsverkeer in de Hoeksche Waard veiliger te krijgen dienen tussen alle dorpen vrijliggende fietspaden worden aangelegd".

Antwoord: Lijkt de CHW een goede doelstelling

Conclusie: Opnemen in Ruimtelijk Plan als een nader te onderzoeken punt in het RVVP.

4. Inspreker stelt voor om bij de speerpunten voor het recreatiebeleid het 3de gedachtebolletje over de Noordrand te vervangen door: "Het Deltapark, de Noordrand tussen de Heinenoordtunnel en Puttershoek is een aangewezen plek voor de inwoners van de Hoeksche waard, de regio Rotterdam en de regio Dordrecht om te recreëren en om zich te ontspannen. In dit gebied zal de recreatie gecombineerd moeten worden met de bestaande landbouw, natuur en nieuw te realiseren waterberging en bestaande en toekomstige bedrijven(terreinen). Naast de recreatie kan hier ook zorgaanbod en educatie worden gerealiseerd ondermeer een zorgboerderij en natuureducatie". Aanvulling de bijgevoegde kaart opnemen in het Ruimtelijk Plan. Jachthavens, een golfbaan en een zweefvliegveld passen niet bij de kwaliteitszonerings en sluiten niet aan op de behoefte. Deze zouden geschrapt moeten worden.

Antwoord: De ambitie van de CHW voor het Regiopark Noordrand sluit hier goed bij aan. In het kader van de uitwerking van het Regiopark Noordrand zal nader in beeld worden gebracht wat de recreatiebehoeften zijn binnen en buiten de Hoeksche Waard. De aangegeven opsomming zijn mogelijke voorzieningen.

Conclusie: Geen wijzigingen

5. Inspreker stel voor op pagina 44 een nieuwe alinea 'landbouw en natuur' toe te voegen: "Om de kennis van het landbouwbedrijf te vergroten bij de stedeling en ook om de landbouwer extra financiële dragers te geven moeten initiatieven worden ontwikkeld om de landbouwer en de stedeling met elkaar in contact te brengen. 1. Kamperen bij de boer. 2. Verkooppunten bij de boer om de regio producten rechtstreeks te kunnen verkopen 3. Wandelpaden aanleggen zo dicht mogelijk naast de akkerranden. De landbouwer wordt in staat gesteld om hierdoor zijn financiële positie te verbeteren. Waar het kan wordt de landbouwer ook ingeschakeld voor het beheren van de natuur tegen een vergoeding.

Antwoord: Goede suggestie

Conclusie: In par. 4.3 zal een alinea worden opgenomen over verbrede landbouw met bovenstaande strekking.

6. Inspreker stel voor de tekst op pagina 44 te schrappen onder het kopje 'sanering Glastuinbouw en vervang tekst door: De Hoeksche Waard is niet tegen het concentreren van bedrijven in de Hoeksche Waard en daarmee dus ook niet tegen een de concentratie van glastuinbouwbedrijven. Wel gaat de uitbreiding van bedrijven en kassen ten koste van het milieu en het landschap. Daarom stelt de commissie HW de volgende voorwaarden aan de concentratie:
- De gemeenten in de Hoeksche Waard moeten gezamenlijk onderzoek laten doen naar innovatieve kassen die zo volledig mogelijk gebruik maken van biologische bestrijdingsmethoden en zo min mogelijk het milieu vervuilen. De concentratie van glastuinbouwbedrijven moet bijdragen aan het zelfvoorzienend maken van de Hoeksche Waard op energiegebied en waar mogelijk energie leveren aan woningen en andere bedrijven.
 - Wanneer de politiek besluit dat er een of meerdere concentratiegebieden van glastuinbouw komen, dan komen die op bestaande bedrijventerreinen in de Noordrand van de Hoeksche Waard (zoals het regionaal bedrijventerrein en terrein van de Suikerfabriek in Puttershoek).
 - Waar tuinders lokaal vertrekken, mag geen nieuw bedrijf worden gevestigd. De grond moet worden gesaneerd en een nieuwe bestemming krijgen.
 - De kassen moeten zo goed mogelijk worden ingepast in het landschap met inachtneming van de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap Hoeksche Waard.
 - Concentratie van glastuinbouw.

Antwoord: Duurzaamheid staat hoog op de regionale agenda. In het concept Ruimtelijk Plan is nog geen keuze gemaakt voor de locatie van één of meerdere concentratiegebieden. Op basis van het vervolgonderzoek zal een integrale afweging worden gemaakt of en waar de concentratiegebieden moeten komen. Keuzes over hoe omgegaan moet worden met eventuele gesaneerde glastuinbouwlocaties zijn in het Concept Ruimtelijk Plan niet opgenomen. E.e.a. is afhankelijk van de landschappelijke kwetsbaarheid van te saneren locatie. Een goede landschappelijke inpassing van kassen is volgens de CHW noodzakelijk. Op blz. 85 van het Ruimtelijk Plan is in een inpassingsprincipe voor glastuinbouw opgenomen.

Conclusie: Geen wijziging.

7. Inspreker stelt dat de tekst van de Structuurvisie HW is bepalend voor toekomst, ook voor bedrijventerreinen. Het moet stroken met wat er in Binnenmaas op het regionale bedrijventerrein gebeurt.

Blz. 41: 3^e kolom, 2^e zin. (boven)regionale schaal is ook uit te leggen als: 'Wanneer Hoekschewaardse bedrijven willen groeien naar een bovenregionale schaal kunnen zij dat op het regionale bedrijventerrein'. Haal dus 'boven' - dat tussen haakjes voor regionaal staat - weg.

Zelfde kolom een na laatste zin onder het kopje 'programma voor bedrijventerreinen': 'Voor het regionaal bedrijventerrein is in het verleden afgesproken dat 4,5 ha beschikbaar is voor compensatie van bedrijven die elders moeten verplaatsen'. Dit is geen goed Nederlands en dus juridisch niet houdbaar. Maak er goed Nederlands van.

Blz. 42: 1^e kolom onderaan bij opsomming: 'snelle aanleg van het regionale bedrijventerrein' vervangen door: 'aanleg van het regionaal bedrijventerrein in delen van 20 ha voor bedrijven uit de HW die kenbaar hebben gemaakt dat zij zich hier daadwerkelijk willen vestigen'.

Antwoord: Het woord boven staat tussen haakjes omdat het zowel gaat om regionale (is Hoeksche Waard) als bovenregionale schaal. De aanbeveling m.b.t. het taalgebruik wordt overgenomen en in de tekst aangepast. De snelle aanleg heeft met name betrekking op het feit dat de CHW wil voorkomen dat er geen ruimte beschikbaar zou zijn voor bedrijven uit de HW. Dat het daarbij gaat om bedrijven uit de HW is aangegeven bij het eerste gedachte bolletje.

Conclusie: Tekstuele aanpassing m.b.t. de beschikbaarheid van 4.5 ha bedrijventerrein voor bedrijven die elders moeten verplaatsen. Verder geen wijziging.

7. Toetsingen

Het ontwerp Ruimtelijk Plan is getoetst op de eisen die gesteld worden op het gebied van water, de wet op de Ruimtelijke Ordening en milieuaspecten. In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke wijzigingen ten gevolge van deze toetsingen in het Ruimtelijk Plan worden doorgevoerd.

T-1 Watertoets

In haar brief geeft het Waterschap Hollandse Delta aan dat zij het Waterstructuurplan Hoeksche Waard slechts summier als medesturend terugvindt in het Ruimtelijk Plan. Daarnaast wordt verwezen wordt naar diverse ontwikkelingen in het waterbeheer, zoals de opstelling van een Nationaal Waterplan door het Rijk en een Regionaal Waterplan door de provincie. Het Waterschap is voornemens haar huidige waterstructuurplannen te herzien en te integreren tot een nieuwe waterstructuurvisie voor het gehele beheersgebied. Op basis hiervan kan het mogelijk zinvol zijn om op termijn voor bepaalde onderdelen een nadere uitwerking van de Structuurvisie Hoeksche Waard te realiseren en daarin de nieuwste ontwikkelingen door te voeren.

Voorgesteld wordt om met enkele kleinere aanpassingen c.q. verwijzingen naar het Waterstructuurplan Hoeksche Waard het medesturend karakter van water te versterken.

Naar aanleiding van de brief heeft een nader overleg plaatsgevonden tussen CHW en Waterschap over de genoemde aanpassingen en verwijzingen. Op onderdelen zal het Ruimtelijk Plan worden aangepast om de sturende rol van water beter zichtbaar te maken. Bij de kreken zullen ook de functie voor de waterafvoer en de onderhoudsopgave worden genoemd en bij de dijken de waterkerende functie, waarbij het onderscheid tussen primaire en secundaire dijken wordt gemaakt. Bij uitbreidings- en inbreidingsplannen zal expliciet worden verwezen naar de waterbergingsopgave, onder andere naar de 'waterbalkons' uit het Waterstructuurplan. In de paragraaf water en natuur wordt water eerst behandeld, voor natuur. Verwezen wordt naar de voorgenomen herziening van het Waterstructuurplan en naar het Beleidsplan Wegen van het Waterschap.

T-2 Juridische toets Wro

Aan AKD Prinsen Van Wijmen is gevraagd te adviseren over de vraag of de Structuurvisie voldoet aan de door de Wro gestelde eisen. Op 6 september 2008 is advies uitgebracht. Aanvullend is aan AKD Prinsen Van Wijmen verzocht te adviseren of in het kader van de voorbereiding van de Structuurvisie een planmer dient te worden opgesteld. Hierover is op 2 oktober 2008 advies uitgebracht.

1. Voldoet de Structuurvisie aan de door de Wro gestelde eisen?

Procedureel

De wet stelt dat in de Structuurvisie omschreven moet worden hoe maatschappelijke organisaties en burgers bij de totstandkoming zijn betrokken en dat het voornemen tot vaststelling wordt gepubliceerd. Het lijkt aangewezen om de inspraakprocedure te coördineren en de zienswijzen in concept (per gemeente) te laten beoordelen en verwerken door de Commissie. Indien gekozen wordt voor een 'planmer' moet in de voorbereidingsprocedure rekening gehouden worden met de voor de mer te volgen procedure (zie punt 2).

Inhoudelijk

De structuurvisie omvat een duidelijk ontwikkelingsbeeld in hoofdstuk 5. Voorts is het te voeren ruimtelijk beleid op hoofdzaken tekstueel weergegeven. Aldus lijkt de visie te voldoen aan de door de wetgever gestelde inhoudelijke eisen. In hoofdstuk 6 wordt inhoud gegeven aan de 'verwezenlijkingparagraaf', zodat de structuurvisie ook op dit punt aan de wet voldoet. Uit hoofdstuk 6 blijkt dat het plan voor inspraak ter inzage wordt gelegd. ik neem aan dat in de uiteindelijke versie

beschreven zal worden hoe publiek en maatschappelijke organisaties bij de totstandkoming zijn betrokken. Ook op dit punt lijkt de structuurvisie derhalve te voldoen aan de Wro.

2. Dient een planmer te worden opgesteld?

Planmer-plicht geldt in de eerste plaats indien een structuurvisie kaderstellend is voor verdere besluitvorming over een merplichtige activiteit. Indien doelen, activiteiten, locaties of inrichtingen qua omvang of ligging worden geconcretiseerd, kan dit leiden tot een planmer-plicht. Daarbij kan worden gedacht aan de keuze voor capaciteit, aanwijzing zoekgebieden, wenselijk tracé etc. Daarnaast geldt een planmer-plicht voor plannen waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Habitatrictlijn. Beoordeeld dient te worden of in de structuurvisie opgenomen activiteiten mogelijk significante effecten teweeg kunnen brengen op de beschermde waarden in Natura 2000 gebieden.

Advies ADK

In de structuurvisie zijn enkele activiteiten opgenomen voor realisering waarvan op het projectniveau (mogelijk) een mer-plicht of mer-beoordelingsplicht geldt. Dit betreft diverse infrastructuurprojecten, recreatieve en toeristische voorzieningen (afhankelijk van de omvang), een concentratiegebied voor glastuinbouw van 60 ha en de plaatsing van windturbines. Uit de structuurvisie is niet steeds helder waar het gaat om reeds vastgesteld beleid dat in de structuurvisie is overgenomen en waarvoor reeds eerder onderzoek is uitgevoerd in het kader van vaststelling van bijv. provinciale plannen, en nieuwe beleidsvoornemens. De structuurvisie is ook niet geheel helder over de status van uitspraken die ten aanzien van toekomstige ontwikkelingen worden gedaan. Zie bijvoorbeeld hetgeen hiervoor is opgemerkt over recreatie. Daarnaast worden projecten enerzijds als icoonproject genoemd in verband met financiering en anderzijds als nader te onderzoeken aangeduid. Deze verhouding is niet geheel helder. Verder wordt op p. 104 bij de sturingsfilosofie expliciet aangegeven dat de structuurvisie het kader vormt voor sturing en toetsing. De boodschap is wat betreft de status derhalve niet eenduidig. Met het oog op insprekers is van belang nader te duiden waar het gaat om daadwerkelijke kaders voor nadere besluitvorming en waar in een later stadium pas op basis van nader onderzoek kaders worden bepaald.

Opmerking verdient dat een strategische milieubeoordeling (plan-mer) is aangekondigd op p. 107 van de structuurvisie. De quick scan die thans wordt opgesteld voldoet niet aan deze criteria.

Reactie CHW

In de structuurvisie zal duidelijker worden aangegeven wat de daadwerkelijke kaders voor nadere besluitvorming zijn en waar in een later stadium pas op basis van nader onderzoek kaders voor worden bepaald. Ook zal duidelijker worden gemaakt waar het gaat om reeds vastgesteld beleid. In de structuurvisie zullen geen nieuwe kaders worden vastgesteld voor merplichtige initiatieven die een planmer op het niveau van de structuurvisie noodzakelijk zouden maken. De door de Milieudienst Zuid-Holland Zuid opgestelde een quick scan geldt niet als strategische milieubeoordeling (plan-mer) maar als een 'milieutoets'. De naam zal worden aangepast in het Ruimtelijk Plan.

T-3 Milieutoets

In opdracht van De Commissie Hoeksche Waard heeft de Milieudienst Zuid-Holland Zuid een quick scan uitgevoerd naar milieuaspecten die een rol kunnen spelen bij de ontwikkelingen die genoemd worden in de Structuurvisie Hoeksche Waard (versie 8 juli 2008). Het doel van een quick scan is het bepalen van eventuele knelpunten voor geplande ontwikkelingen, gelegen binnen de 'rode contouren'. De thema's geluid, lucht, externe veiligheid, bodem en Natura 2000 gebieden zijn in beschouwing genomen. De resultaten van de quick scan kunnen als volgt samengevat worden:

Binnen de rode contouren is in alle situaties wegverkeerslawaai een geluidsaspect dat een rol speelt. Railverkeerslawaai speelt binnen geen van de rode contouren een rol. De geluidszone rond enkele

industrieterreinen is over de rode contouren gelegen. Het betreft de kernen Oud-Beijerland, Puttershoek, Maasdam en 's-Gravendeel.

De luchtkwaliteit vormt binnen geen van de rode contouren een knelpunt.

Het aspect bodem zal bij alle ruimtelijke ontwikkelingen een rol spelen. Binnen nagenoeg alle rode contouren is sprake van locaties waar mogelijk een bodemverontreiniging aanwezig is als gevolg van historische (bedrijfs)activiteiten. Van een aantal locaties is bekend dat er sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging (de Wbb-locaties), voorafgaande aan een ontwikkeling moet hier mogelijk een bodemsanering uitgevoerd worden.

Het aspect externe veiligheid speelt binnen een groot aantal rode contouren een rol. Het gaat hierbij veelal om aanwezige ondergrondse buisleidingen waarmee gevaarlijke stoffen vervoerd worden en bedrijven waar gevaarlijke stoffen opgeslagen of gebruikt worden. Vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg leidt nergens tot een onacceptabel risico. Ten aanzien van risicovolle bedrijven zijn er aandachtspunten die in de verdere planvorming moeten worden opgenomen. Deze aandachtspunten zijn risicobedrijven waarvan de risicocontouren of invloedgebieden geheel of gedeeltelijk over het gebied binnen een rode contour vallen.

In de Hoeksche Waard zijn 4 Natura 2000 gebieden gelegen. Geen van deze gebieden overlapt met een rode contour. Wel grenzen een aantal gebieden aan rode contouren. De beperkingen voor ruimtelijke ontwikkelingen in de nabijheid van een Natura 2000 gebied, worden beschreven in het beheersplan voor het desbetreffende Natura 2000 gebied. Voor de gebieden in de Hoeksche Waard zijn deze nog niet opgesteld.

8. Ambtshalve wijzigingen

In dit hoofdstuk worden een aantal ambtshalve wijzigingen beschreven.

A1 Gemeente Oud Beijerland

De gemeente Oude Beijerland stelt de volgende ambtshalve wijziging voor:

1. Toevoeging aan het ontwikkelingsbeeld 2030 Oud Beijerland: Oud-Beijerland, een gemeente met Stadse Allures en Dorpse Charmes. Met een ligging aan het water, in een groene omgeving, in het open landschap van de Hoeksche Waard. Oud-Beijerland heeft een centrum met een dorps sfeer en gezelligheid met een gevarieerd aanbod aan winkels en horecagelegenheden. Een centrum met een genoeglijk decor van een oude kern die gezellig en kleinschalig is en daardoor een vriendelijke sfeer uitademt. Oud-Beijerland vervult een centrumfunctie voor de gehele Hoeksche Waard en heeft ook aantrekkingskracht voor de omliggende regio's. Oud-Beijerland heeft een prettig woonklimaat met een mix aan voorzieningen voor alle doelgroepen. Voorzieningen, zoals onder andere verschillende onderwijsvormen van goede kwaliteit, beschermd woonprojecten voor onze mindervalide medemens, sociaal-maatschappelijke instellingen zoals Jeugdzorg, GGD, enz., goed geregelde en kwalitatief verantwoorde kinderopvang en een hoog sportvoorzieningenniveau. Binnen Oud-Beijerland is een welzijnsorganisatie actief, die een belangrijke rol speelt bij het organiseren van diverse activiteiten, toegankelijk voor alle inwoners. Daarnaast heeft Oud-Beijerland een ruim aanbod aan hoogwaardige werkgelegenheid, verdeeld over een tweetal bedrijventerreinen waaronder het regionale bedrijventerrein De Bosschen en kantoren locaties alle gesitueerd in een aan aantrekkelijke werkomgeving. In totaliteit wordt hiermee werkgelegenheid voor ruim 40 % van de Hoeksche Waardse beroepsbevolking gerealiseerd. Kortom: een gemeente met Stadse Allures en Dorpse Charmes."

Antwoord:

Voorgesteld wordt om deze tekst op te nemen in de regionale woonvisie en in het Ruimtelijk Plan een samenvatting op te nemen.

Conclusie:

Aanvulling tekst. Zie hoofdstuk 4.1

A2 Duurzame ontwikkeling

Naar aanleiding van diverse zienswijzen over het thema duurzaamheid wordt de volgende paragraaf toegevoegd aan het Ruimtelijk Plan.

Duurzame ontwikkeling is het uitgangspunt als het gaat om de toekomst van de Hoeksche Waard in de tijdsperiode tot 2030. Daarbij geldt dat de Hoeksche Waard moet kunnen voorzien in de behoeften van de huidige Hoekschewaarders maar tegelijkertijd de ontwikkelingen niet tekort mogen doen aan de mogelijkheid voor de toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien.

Voor de ruimtelijke ontwikkeling van de Hoeksche Waard zijn de volgende duurzaamheidsprincipes gedefinieerd:

1. Uitgangspunt is een evenwichtige balans in de ontwikkeling van de verschillende maatschappelijke domeinen (sociaal\cultureel – economie -ecologie) door regie op de uitvoering en een integraal uitvoeringsprogramma.
2. Respect voor de draagkracht van de aarde en al wat leeft wordt bevorderd door het streven naar het zoveel mogelijk:
 - sluitend maken van kringlopen, zodat zo min mogelijk afval maar grondstoffen worden geproduceerd.
 - gebruik maken van aanwezige natuurlijke energiebronnen, indien het economisch rendabel is en geen afbreuk doet aan de kernkwaliteiten van het landschap.
 - vergroten van de biodiversiteit waardoor het adaptatievermogen ten aanzien van klimaatverandering wordt versterkt en diensten worden bewezen aan de landbouw
3. Participatie van maatschappelijke organisaties en burgers in de verdere uitwerking en realisatie van het duurzaamheidsbeleid

Onmiskenbaar staat er veel te gebeuren in de sectoren landbouw, bouw, voeding, energie, water, zorg, natuur en recreatie, die ook het aanzicht van de Hoeksche Waard gaan beïnvloeden (zie inzet) . Het duurzaamheidsbeleid geeft de gewenste richting voor al deze ontwikkelingen aan. Duurzaamheid kan zowel betekenen dat het gaat over soberder, minder, hogere kwaliteit, consuminderen maar het kan gaan over meer innovatie, meer processing en meer toegevoegde waarde. De praktijk zal moeten uitwijzen welke stroming in een bepaalde sector de meeste maatschappelijke waarde ontwikkelt.

Sectoren in transitie

Experimenten in de landbouw kondigen hele clusters rond nieuwe eiwitproductie, bio-economie, waterwinning, afvalverwerking en biodiversiteit. Een deel van de landbouw zal dus niet over schaalvergroting gaan – niet over méér dus, maar over anders.

De energiesector voorziet een omkeer van waarden: er komen decennia waarin vele energievormen naast elkaar bestaan en ieder energie kan genereren en toeleveren aan het net.

De bouw lijkt zich voor te nemen, als reactie op haar vertrouwenscrisis, te helpen maatschappelijke issues op te lossen. Water moet de klimaatverandering en de vervuiling de baas worden. Zorg moet linksom of rechtsom aan een toenemende vraag voldoen. Lucht moet op last van de EU en de WHO schoner. Natuur moet de teruglopende biodiversiteit keren. Grondstofstromen lijken andere routes door de economie te nemen en in hoge mate herwinbaar te gaan worden. En de economie als geheel houdt rekening met een langdurige periode van om en nabij de nul-groei.

Met grote zorg wordt gelet op wat verkeer& transport zal doen: meer van hetzelfde of juist anders?

Bron: Rapport de Corazone, Drift/LNV, 2008

A3 Programmering ontwikkeling bedrijventerreinen

Naar aanleiding van diverse zienswijzen over de programmering van bedrijventerreinen wordt de volgende paragraaf ingevoegd.

Gezien de onzekerheden over de ontwikkeling van vraag en aanbod op lange termijn is het gewenst besluiten over de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen te koppelen aan een systeem van voortgangsbewaking. Het toe te passen systeem is gebaseerd op het volgen van de ontwikkeling van vraag en aanbod in de tijd en het bijstellen van de programmering als de ontwikkelingen hierom vragen.

Basis van de ruimtelijke reservering van zachte plannen is het in het streekplan opgenomen programma gebaseerd op scenarioberekeningen. Het gaat immers in eerste instantie niet om het aanleggen van bouwrijpe grond in bestemmingsplannen, maar om het vastleggen van ruimtelijke reserveringen. Vervolgens dient bij elke volgend besluit duidelijke te zijn dat steeds voldoende aanbod beschikbaar is om te voorzien in de vraag, zonder dat overcapaciteit dreigt. Het doel van het systeem is het beheersen van de doorstroming van zachte plannen naar bouwrijpe grond.

Tijdens de duur van het programma zijn drie afzonderlijke besluiten aan de orde:

- het opnemen van een bedrijventerrein als zachte plancapaciteit in de strategische reservering op langere termijn in het Ruimtelijk Plan (op basis van het GE scenario);
- het opstellen van een bestemmingsplan voor een gepland bedrijventerrein uit de zachte voorraad (op basis van het TM scenario en SER ladder)
- het daadwerkelijk bouwrijp maken van harde plancapaciteit (op basis van daadwerkelijke analyse vraag en aanbod)